

T.C.
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

BATI TRAKYA TÜRK AZINLIĞINDA TÜRKÇE BASIN
VE TÜRKLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hasan ASLAN

Tez Yöneticisi
Yrd. Doç. Dr. Ali İPEK

KARS-2006

T.C.
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

..... ait.....
..... konulu çalışma, jürimiz tarafından Anabilim Dalı,
..... Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak oy
..... kabul edilmiştir.

Öğretim Üyesinin Ünvanı, Adı ve Soyadı

İmza

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

Bu tezin kabulü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun ..././ 2006 tarih ve
...../..... sayılı karar ile onaylanmıştır.

UYGUNDUR

.../.../2006

Sosyal Bilimler Enstitüsü

İÇİNDEKİLER

ÖZET	III
ABSTRACT	V
ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR	IX
GİRİŞ	1
1. Araştırmanın Amacı.....	1
2. Araştırmanın Muhtevası.....	1
3. Araştırmanın Metodu ve Kaynaklar.....	1
4. Araştırmanın Alanı.....	2
BİRİNCİ BÖLÜM	3
BATI TRAKYA'DA TÜRK VARLIĞI	3
A- Osmanlı Döneminde Balkanlar.....	3
1- 1828-1829 Osmanlı - Rus Savaşı ve Balkanlar Açısından Sonuçlar.....	5
2- 1877-1878 Osmanlı — Rus Savaşı ve Balkanlar.....	6
B- 1. ve II. Balkan Savaşlarında Trakya'nın Genel Durumu.....	8
C- Balkan Savaşları Sonrasında Batı Trakya.....	13
D-1. Dünya Savaşında Balkanlar.....	17
E-1. Dünya Savaşından Sonra Batı Trakya'nın Durumu.....	22
F- Milli Mücadele Döneminde Batı Trakya'daki Gelişmeler ve Türklerin Durumu.....	23
İKİNCİ BÖLÜM	27
BATI TRAKYA TÜRKLERİNDE TÜRKÇE BASIN FAALİYETLERİ	27
A- Batı Trakya Türklerinde Basın Faaliyetleri.....	27
B- Batı Trakya'da Türkçe Basın Çeşitleri.....	29
1-Gazeteler.....	29
2-Dergiler.....	39
C- Batı Trakya Türk Basınının Karşılaştığı Sorunlar.....	43

D- İstanbul'daki Rum Basını İle Batı Trakya'daki Türkçe Basın Arasındaki Benzerlik ve Farklar.....	45
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	47
BASINA GÖRE LOZANDAN SONRA BATI TRAKYA TÜRKLERİNİN DURUMU.....	47
A- Nüfus Mübadelesi.....	47
B- Batı Trakya'daki Türklerin Karşılaştığı Sorunlar.....	48
1- Eğitim Sorunu.....	48
2- Arazi Sorunu.....	56
3- Müftülük ve Cemaat Meselesi.....	64
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	70
BİBLİYOGRAFYA.....	73
A) ARŞİV.....	73
B) TEZLER.....	73
C) KİTAPLAR.....	73
D) MAKALELER.....	75
E) SÜRELİ YAYINLAR.....	77
I - GAZETELER.....	77
II- DERGİLER.....	77
F) İNTERNET ADRESLERİ.....	78
EKLER.....	79
EK-A.....	80
EK-B.....	122
EK-C.....	123
EK-D.....	124
EK-E.....	138
ÖZGEÇMİŞ.....	139

ÖZET

Basın-yayın faaliyetleri, bir toplumun tarihine değişik açılardan ışık tutan önemli birer kaynaktır. Batı Trakya Türkleri yıllardır çeşitli sıkıntılarla, çalkantılarla haksızlıklarla mücadele eden bir azınlık konumundadır. Basın-yayın faaliyetlerinin önemi Batı Trakya Türkleri bir kat daha artmıştır.

Batı Trakya'da yaşayan Müslüman Türk Toplumunu, 24 Temmuz 1923 tarihli Lozan Andlaşması ve 30 Ocak 1923 tarihli Türk ve Rum Ahalinin Mübadelesine İlişkin Protokol ile mübadele dışı tutulmuş ve İstanbul'daki Rum Azınlığa karşı Yunanistan'a "Azınlık" olarak bırakılmıştır.

Yunanistan, söz konusu andlaşmaların ilgili maddeleri uyarınca, eşit vatandaşlık hakkı vermenin yanı sıra, bu toplumun varlığını sürdürebilmesi için her türlü kolaylığı göstermeyi, dini vecibelerini huzur içinde yapmayı ve var olan vakıf, cami ve kültürel dernekleri korumayı vaat etmiştir.

Ancak Yunanistan Lozan Antlaşması'yla sağlanan hakları göz ardı ederek Batı Trakya Müslüman Türk Azınlığı'na Yunan kültürel değer yargılarını uygulamaya başlamış, böylece Yunanistan'daki Türk Azınlığı'na eşit haklar, demokrasi ve huzur ortamını sağlamak yerine adaletsiz ve baskıcı bir politika uygulanmıştır.

Her alanda Batı Trakya Türk Azınlığı'na asimilasyon politikası uygulanmıştır. Azınlık hukuki, siyasi, ekonomik, dini ve kültürel alanlar başta olmak üzere pek çok hususta baskılara maruz bırakılmıştır. Bu durum Batı Trakya Türklerin de basının güçlenmesini zorunlu hale getirmiştir. Gerçi yapılan haksızlıkları dile getirmeye çalışan Batı Trakya Türk Basını da, bu baskılardan etkilenmiştir.

Batı Trakya'daki basın çok zor dönemlerden geçmiştir. Buna rağmen Lozan Andlaşması sonrası Yunanistan'ın hâkimiyetinde azınlık statüsünde yaşamakta olan Batı Trakya Türkleri günümüze kadar kesintisiz bir şekilde Türkçe basın-yayın geleneklerini sürdürmeyi başarmışlardır. Bu çalışmayla Batı Trakya'da Türkçe yayınlanmış gazete, dergi ve bültenlerin kronolojik bir sırayla listesi yapılmaya

alışılmış, yayınların içeriği hakkında genel olarak bilgi verilmiş ve Batı Trakya'daki Türkçe Basınının durumu değerlendirilmeye alışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Batı Trakya, Türk Basını, Türk Azınlığı, Azınlık Meseleleri

ABSTRACT

The activity of press is showing the position of objective collection of documents clarifying the historical events of the society in many ways. According to some people and societies such as the minority Turks living in the Western Thrace in Greece and trying to struggle with many injustices and crucial problems for a long time it has more importance.

The Turkish muslim society living in the Western Thrace had been left minority against the Rums living in Istanbul and stayed in Greece because of the results of the Lozan agreement on July 24th 1923 and with the protocol related to the exchange of Turks and Rums on January 30th 1923.

Greece has accepted and promised to help and keep the rights of being free to be busy with their cultural and religious foundations, mosques and cultural associations.

But Greece has begun to impose the Greek cultural values to the Turkish minority forgetting the promises given by them and so, they have been more strict with the Turkish people without providing equal rights with the Greek people, democracy and peace atmosphere.

The Turkish minority society living in Western Thrace has been applied a totalitarian assimilating policy continuously and they have been against a repressive and despotic regime in economic, cultural and religious activities. This position had made it urgent and obligatory to have press for the Turks. But the minority Turkish press being busy with expressing the injustice, dishonest applications and situations have faced the same positions too.

The press in the Western Thrace has had many important problems when continuing to express all of the injustice and dishonest situations. But in spite of this

hard gund difficult conditions, the Turkish minority has succeeded to continue to have the tradition of Turkish press until now. In this study it has been tried to make a list of news paper, magazine and bulletins in cronologic order, given general information about the content published and fried to tell the position of Turkish press in Western Thrace.

KEY WORDS: Western Thrace, Turkish Press, Turkish Minority, Minority Problems.

ÖNSÖZ

Batı Trakya'daki Türk toplumunun, Yunanistan'da "Türk Azınlığı" olarak varlığını sürdürebilmesi ve kendisine yapılan haksızlıkları dile getirebilmesinde Türkçe basın-yayın faaliyetlerinin büyük katkısı olmuştur. Azınlık, her türlü olumsuz koşullara rağmen, Türk olarak varlığını sürdürme mücadelesi çerçevesinde, Türkiye sınırları dışında kaldığı yaklaşık 75 yıllık süre boyunca kesintisiz sayılabilecek bir basın-yayın geleneği oluşturmayı başarmıştır. Batı Trakya Türkçe basını değişik isimlerle yayınlanmış 97 gazete, dergi, bülten ve seçim gazetesi neşretmiştir. Bu noktada, Türkçe yayınların bazılarının radikal kesimlerce ve Türkiye aleyhine çıkarıldıkları unutulmamalı, gelecekte de böyle zararlı yayınların olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Batı Trakya'daki Türkçe basın faaliyetlerini, azınlığın ilk defa ulusal sınırlar dışında kaldığı Balkan Savaşı sonrası dönemde, 1913 yılında Türkçe-Fransızca olarak yayınlanmış "Independant" ile başlatmak yerinde olacaktır. Bir sayı yayınlanabilmiş bu gazeteden sonraki bütün yayınlar Lozan Andlaşması sonrası döneme aittir.

Batı Trakya'da Türkçe gazeteler genelde; haftalık, tek yaprak ve küçük boy olarak, iki sayfa halinde yayınlanırken, ilk yayınlanan "Muallim Mecmuası"ndan itibaren dergiler aylık, bununla birlikte iki aylık veya 15 günlük olarak yayınlanmıştır.

Bültenler ise Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsilliler Derneği ve Gümölcine Türk Gençler Birliği gibi azınlığın içinden çıkmış dernek veya ticari kuruluşlarca çıkarılmıştır. Bölgede Türkçe kitap yayıncılığı ise, Batı Trakya dışında bulunan diğer Türk topluluklarına oranla yok denilecek kadar düşük bir düzeydedir. Yılda iki ya da üç kitap yayını ve ayrıca müzik ve kültür ağırlıklı Türkçe radyo yayınları yapılmaktadır. Türkçe bültenlerin ise düzenli bir yayın akışı yoktur.

Batı Trakya'da Türkçe yayınları içerikleri açısından "aktüel-siyasi gazete ve dergiler", "dini gazete ve dergiler", "diğer kültürel gazete ve dergiler" olmak üzere başlıca üç ana grupta toplamak mümkündür.

Dünyada sayıları bir milyona yaklaşan Batı Trakya kökenli insanlar, Yunanistan'da 75 yıl gibi bir süredir devam eden yoğun siyasi, dini, ekonomik, sosyal ve kültürel baskılar yüzünden, başta Anavatan Türkiye olmak üzere, Almanya, Avustralya, İngiltere, İskoçya ve Hollanda gibi ülkelere göç etmek mecburiyetinde kalmışlardır. Bütün bu ülkelerdeki Batı Trakya Türkleri'nin kurdukları dernek ve federasyon gibi sivil toplum örgütlerinin, dergi ve gazeteleri, kitap ve bülten yayınları söz konusudur.

Batı Trakya Türk Azınlığı ile İstanbul'da bulunan Rum Azınlığı sosyal, ekonomik ve kültürel alanlar başta olmak üzere, büyük farklılıklar içerisinde bulunsalar da, anlaşmalar çerçevesinde birbirlerinin karşılığıdır. Basın-yayın faaliyetleri kapsamında her iki azınlığın farklılık ve benzerliklerinin ortaya konması, gelecekte Batı Trakya Türk basınının yapacağı çalışmalar ile ona verilecek destek ve yöne ışık tutabilecektir. Bu çalışmanın amacı; Batı Trakya Türklerine yapılan baskı ve zulümleri basına yansıdığı kadarıyla ortaya koymaktır.

Bu çalışmanın hazırlanmasında bana her türlü desteği veren danışmanım Yrd. Doç. Dr. Ali İPEK'e ve bana çeşitli yönlerden yardımlarını esirgemeyen Doç. Dr. Cihat GÖKTEPE, Yrd. Doç. Dr. Nebahat ORAN ASLAN ve diğer hocalarıma ayrıca özel arşivinden faydalandığım Rıza KIRLIDÖKME beyefendiye çok teşekkür ederim.

KISALTMALAR

ASAM	Avrasya Stratejik Araştırmaları Merkezi
Bkz.	Bakınız
C.	Cilt
Çev.	Çeviren
Der.	Derleyen
K.Ö.A.	Kırlıdökme Özel Arşivi
Neşr.	Neşriyat
No.	Numara
s.	Sayfa
TTK	Türk Tarih Kurumu
Üniv.	Üniversitesi
Yay.	Yayınları
y.y	Yayınevi Yok

GİRİŞ

1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Batı Trakya'daki Türkçe Basının günümüze kadar olan dönem içerisinde Türk Azınlığı'na olan katkısı ve geldiği yeri belirterek Batı Trakya için önemini değerlendirmektedir. Yunan Devleti'nin Türkçe yayınlara karşı tutumunu belirleyerek, Batı Trakya'da yayın dili olarak Türkçe'nin durumu ile Türkçe basın hayatında gazete ve dergilerin yerini tespit etmektir. Aynı zamanda Batı Trakya Türk Yayıncılığında sözlü yayıncılık (Radyo yayıncılığı) dönemi hakkında kısaca bilgi vererek, karşılıklı olarak mübadele dışı bırakılan İstanbul'daki Rum Azınlığı ile Batı Trakya Türk Azınlığı'nın basın hayatları hakkında bir karşılaştırma yapmak ve Batı Trakya Türklerinin geçmişte günümüz yaşadıkları sorunları ortaya koymaktır.

2. Araştırmanın Muhtevası

Türkiye'nin sınır komşusu olan Yunanistan'da yaşayan Türklerin sorunlar zinciri, bazı dönemlerde inanılması güç boyutlara kadar ulaşarak, 1923'ten günümüze kadar devam etmiştir. Bu çalışma, Türkçe basının, geçmişte sıkıntılı dönemler geçirmiş olan Batı Trakya Türk Azınlığı'na, sosyal, siyasi ve kültürel alanlar başta olmak üzere katkılarının analizi olacaktır.

3. Araştırmanın Metodu ve Kaynaklar

Araştırma konusuna ait verilerin toplanmasında; konuyla ilgili değişik bilimsel kongre ve sempozyumlarda verilmiş bildiriler, Batı Trakya hakkında yazılmış kitaplar, Batı Trakya'da sürekli yayınlanmış gazete, dergi vb. yayınlar, çeşitli makaleler, konuyu kendine ilgi sahası olarak seçmiş araştırmacıların özel arşivleri ile internet üzerinden ulaşılabilen Batı Trakya Derneklerinin yayın organları ve diğer kaynaklardan istifade edilmiştir.

4. Araştırmanın Alanı

Trakya, Balkan Yarımadası'nın bir parçası olup, Karadeniz, Marmara Denizi ve Balkan Rodop Dağ sırası arasında kalan arazi parçasıdır. Trakya Doğu ve Batı olmak üzere iki bölüme ayrılmaktadır. Doğu Trakya, Türkiye'nin Avrupa yakasını oluşturan topraklardır. Batı Trakya ise; doğuda Meriç Nehri'yle Makedonya'dan, Kuzeyde Rodop Dağları'yla Bulgaristan'dan ayrılmakta ve güneyden de Ege Denizi'yle çevrili olan bölgedir.¹ Batı Trakya Türkleri, bu bölgenin denize kadar uzanan düzlüklerini *Ova*, Rodop Balkanları ile Ova diye adlandırdıkları bölümü *Yaka* ve buranın kuzeyinde kalan yüksek dağlık bölgeyi de *Cebel* veya *Balkan Kolu* olarak adlandırmışlardır.²

Yunanistan'ın kuzeybatısında bulunan Batı Trakya'nın sınırları Lozan Barış Antlaşması'yla belirlenmiştir. Doğusu Türk-Yunan sınırını oluşturan Meriç nehri, batısı Mesta-Karasu Nehri, kuzeyi Bulgaristan sınırı ve güneyi de Ege Denizi ile çevrilidir. Batı Trakya'nın yüzölçümü 8576 km²'dir.³ 2001 nüfus sayım sonuçlarına göre bu yüz ölçümde yaşayan Türk nüfusu ise 117.726 kişidir.⁴

Batı Trakya idari bakımdan üç birimden oluşmaktadır. Bunlar en doğuda Dedeoğaç (Aleksandrupolis), ortada Gümülcine (Komotini) ve batıda da İskeçe (Ksanthi)'dir.⁵

¹ Hakan Baş, **Unutulan Batı Trakya Türkleri**, İzmir, Umay Yay., 2005, s. 15

² Baskın Oran, **Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu**, Ankara, Maya matbaacılık, 1986, s. 7

³ Veysi Akın, **Trakya'nın Türklere Devir-Teslimi**, Ankara, Genel Kurmay Başkanlığı Askeri Tarih ve Strateji Başkanlığı Yay. , 1996, s. 191-192

⁴ Baş, **Unutulan Batı Trakya Türkleri**, s. 15

⁵ Murat Hatipoğlu, **Yunanistan'da Etnik Gruplar ve Azınlıklar**, Ankara, Ankara Üniv. Basımevi, 1999, s 3 ^

BİRİNCİ BÖLÜM

BATı TRAKYA'DA TÜRK VARLIĞI

A- Osmanlı Döneminde Balkanlar

Osmanlı Devletinin Rumeli'ye ilk geçişi 1321 yılında Marmara'dan Doğu Trakya sahiline geçilmesiyle olmuştur.⁶ 1324 yılında ise Makedonya'ya gidilmiştir. Şehzade Süleyman kumandasındaki akıncılar, yaptıkları akınlarla Selanik'e kadar ilerlediler.⁷ Bu dönemde yapılan akınlar birer keşif mahiyetindedir. Rumeli'ye fetih maksadıyla ilk geçiş 1353'te olmuştur. 1354 yılında Gelibolu şehir ve limanı Bizans'ın elinden alınarak Rumeli'ye yerleşmek için ve çıkış için bir köprü kurulmuş oldu. İşgal edilen bu bölgede yaşayan halka dokunulmamış ve buraya Anadolu'dan göçmenler getirilerek yerleştirilmiştir. Anadolu'dan gelenlerin bu bölgeye yerleştirilmesinde ki amaç, Bizans'ın Avrupa ile olan bağlantısını kesmek ve Rumeli'nin fethi için atılmış olan çok önemli bir adımdır.⁸ 1357 yılında da Lüleburgaz, Tekirdağ, Çorlu, Malkara, Keşan, İpsala, Şarköy alınarak Meriç'e kadar ulaşılmıştır.⁹

Balkanlar'ın asıl fatihi, Orhan Gazi'nin ölümüyle padişah olan Sultan Birinci Murad Han'dır. Sultan Birinci Murad Han büyük bir süratle Balkanların fethine başlamış ve 1362'de Edirne'yi alarak Osmanlı Devletine başkent yapmıştır. Daha sonra da, Macar Kralı Birinci Layoş komutasındaki haçlı ordusuyla karşı karşıya gelmiş ve 1364 yılında "Sırpsındığı Savaş'ında" bu haçlı ordusunu yenmiş ve Türklerin artık Balkanlarda var olduğunu tescillemiştir. 1372 yılında Sırbistan ve Makedonya hükümdarlarıyla karşı karşıya gelen Birinci Murad, bunları da "Çirmen Savaş'ında" mağlup ederek, Yanbolu, Samaku, İslimye, İhtimam, Karınava, Kavala,

⁶ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Tarihi**, C. 1, 5. Baskı, Ankara, TTK, 1988, s. 155

⁷ Nihat Kaşıkçı- Hasan Yılmaz, **Mora'dan Viyana'ya Osmanlı'nın Avrupası**, 2. Baskı, Ankara, TÜRKAR, Ağustos 2002, s. 20

⁸ Uzunçarşılı, **Osmanlı Tarihi**, s. 156-157

⁹ Yılmaz Öztuna, **Rumelini Kaybımız**, İstanbul, Ötüken Neşr. ,1990, s. 17

Serez, İskeçe gibi şehirleri ele geçirerek, 1373'te Rumeli Beylerbeyliğini kurmuştur.¹⁰

Birinci Murad'ın ölümüyle tahta geçen Yıldırım Bayezid, Eflak (Ulahya) denen Güney Romanya'yı hâkimiyeti altına alarak, Tuna'yı kuzeye doğru geçti. Fakat Ankara savaşından sonra fetret devrine giren Osmanlı Devleti'nde bölünmeler oldu ve bazı Balkan şehirleri Osmanlı Devleti'nin elinden çıktı. 1413'de ülkenin birliğini tekrar sağlayan Sultan I. Mehmed, Osmanlı Devletinin elinden çıkan bu şehirleri tekrar geri aldı. 1448 yılında Haçlı Ordusuyla yapılan Kosova Savaşı da zaferle sonuçlanınca Balkanlar tamamen Türk egemenliğine girmiş oldu.¹¹

Yıldırım Bayezid'den sonra tahta çıkan Fatih Sultan Mehmed Han fetihlere devam etmiş ve tarihte çok önemli bir yere sahip olan İstanbul'un fethini gerçekleştirmiştir. Bu fetih üzerine otuza yakın Avrupa devleti, birkaç Asya, Müslüman ve hatta Türk devletleri de birleşerek Fatih Sultan Mehmed'in taarruzunu engellemek ve bu taarruz gücünü kırmak için bir koalisyon kurdular ve bu karşılıklı savaşlar 16 yıl sürdü. Bu savaşlardan Fatih Sulatan Mehmed tek başına galip olarak çıktı ve Atina'ya Bükreş'e girdi ve Balkanlar'ın tek hâkimi oldu.¹²

1520 yılında Osmanlı tahtına çıkan Kanuni, ilk seferinde 1521 yılında Orta Avrupa'nın en önemli noktası sayılan Belgrad kalesini aldı, 1526 yılında yaptığı üçüncü seferinde Mohaç'ta Macar ordusunu yenerek, Macaristan fatihi oldu ve Macaristan fethiyle Balkanlar kuzeye doğru sarılmış oldu. Böylece Balkan ülkeleri Osmanlı devleti'nin iç memleketleri haline geldi. Osmanlı Rumeli'si tam manasıyla meydana gelmiş oldu.¹³

Osmanlı Devleti Rumeli'de ilk fetih hareketlerine başladığı dönemden itibaren fethettiği köy ve şehirlerde düzenli bir şekilde iskân faaliyetleri yapmıştır.¹⁴ Böylece binlerce Türk, Anadolu'dan Balkanlar'a geçti ve Balkanlar'da büyük Türk şehirleri meydana geldi.

Osmanlı Devleti Balkanlarda fethettiği şehirleri yeniden insanların yaşayabileceği yerler haline getirmiş ve bu toprakları değerlendirebilmek içinde

¹⁰ Kaşıkçı-Yılmaz, *Mora'dan Viyana'ya Osmanlı'nın Avrupa'sı*, s. 20

¹¹ Kaşıkçı-Yılmaz, *Mora'dan Viyana'ya Osmanlı'nın Avrupa'sı*, s. 20

¹² Öztuna, *Rumeli'ni Kaybımız*, s. 18

¹³ Öztuna, *Rumeli'ni Kaybımız*, s. 18

¹⁴ Yusuf Halaçoğlu, " XVI. Yüzyılda Sosyal, Ekonomik ve Demografik Bakımdan Balkanlar'da Bazı Osmanlı Şehirleri", *Belleten*, Sayı 207-208, 1989, s. 637

Makedonya ovalarına Türk yürükleri ve konyarları yerleştirmiştir. Bu yerleştirmeler sadece iskân amaçlı değil aynı zamanda askeri ve stratejik nedenlerden dolayı yapılmıştır. Türkmenler ise Doğu Trakya, Edirne, Dobruca ve Bulgar kıyıları gibi sınır bölgelerine yerleştirilmişlerdir. Buna benzer olaylar, 19. yy. kadar devam etmiştir.¹⁵

Osmanlı Devlet'inin yapmış olduğu bu fetih hareketlerinin rahat bir şekilde ilerlemesinde Bizans'ın gücünü kaybetmiş olması, Bulgar kralları arasında çıkan krallık mücadeleleri fetih hareketlerini hızlandırmıştır. Ayrıca Balkanlar'da bulunan tarikat şeyhleri ile dervişlerin Osmanlı Devleti lehinde yapmış oldukları faaliyetler de etkili olmuştur. Bu şeyhler fetih hareketinden önce buldukları bölgede bulunan halkı fetih hareketine psikolojik olarak hazırlıyorlar ve böylece fetih hareketi de bir anlamda kolaylaşmış oluyordu.¹⁶

1-1828-1829 Osmanlı-Rus Savaşı ve Balkanlar Açısından Sonuçları

Trakya, Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminde ve genişleme politikası sırasında Osmanlı ordularının çıkış bölgesi olarak kullanılmaktaydı. Fakat 19. y.y da Osmanlı sınırlarının güneye doğru gerilemesiyle, Türklerin Avrupa'da kalması veya kalmaması konusunda önemli bir bölge haline gelmiştir. Rusya, 1828 yılında Osmanlı Devletine karşı savaş ilan etmiştir. Osmanlı askeri birlikleri Varna, Şumnu ve Silistre'de basanlar göstermişler ve Rus ordusuna büyük kayıplar verdirmişlerdir. Rus ordusu, Eflak ve Buğdan'a geri çekilmiştir. 1828-1829 savaşının ikinci yılında 44 gün süren savunma sonunda Ruslar Silistre kalesini aldıktan sonra (30 Haziran 1829), Balkan dağlarını geçip Varna-Burgaz-Aydos istikametinden ilerleyerek (22 Ağustos 1829) Edirne'yi savaşız işgal ettiler. 1828-1829 Osmanlı- Rus savaşı sonunda Osmanlı Devleti Kaynarca antlaşmasından sonra kabul ettiği en ağır antlaşma olan Edirne Andlaşması'nı (14 Eylül 1829) imzaladı. ¹⁷ Edirne Andlaşmasıyla Yunanistan bağımsızlığını kazanmış oldu, Eflak, Boğdan ve Sırbistan'a verilen özerklikler genişletildi. Bu antlaşmayla Rusya'nın Balkanlardaki

¹⁵ Georges Castellan (çev: Ayşegül Yaraman-Başbuğu), **Balkanların Tarihi (Historiedes Balkans)**, 2. Baskı, İst., Doğan Yayın Holding A.Ş, Şubat 1995, s.119

¹⁶ Mehmet İnbaşı, " Türklerin Balkanlar'a Yerleşmesi", **Balkan Türkleri: Balkanlarda Türk Varlığı**, Ankara, ASAM,2003, s. 10-11

¹⁷ Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi, C. III:1299-1451, Ankara , Genel Kurmay Yay., 1964, s. 51

Nüfusuzu artmış ve Osmanlı Devletine karşı hâkimiyeti sağlamıştı. Böylece günümüze kadar sürüp gelen mücadelelerin temeli atılmış ve konumuz olan Batı Trakya meselesi tarih sahnesine çıkmış oldu.

2-1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı ve Balkanlar

Paris Anlaşmasıyla, Rusların Balkanlara inmesi ve Anadolu'ya hâkim olmak düşünceleri ve emellerinin önü alınmışsa da bu durum çok uzun sürmedi. Almanya'nın Fransa'yı mağlup etmesiyle Avrupa'da ortaya çıkan yeni dengelerden faydalanan Rusya 1870 de Karadeniz'de yeniden bir donanma hazırlamaya başladı. "Panislavist" hareketleri yeniden alevlenen Rusya, Balkanlarda bulunan Hıristiyan halkı Türk hâkimiyetine karşı ayaklandırmıştır. Bu isyanlardan, 1875'te çıkan isyan büyütülerek önemli bir mesele haline getirildi. Balkanlar'daki bu karışık durum uzayınca büyük devletler 1877 yılı başında İstanbul'da bir toplantı düzenlediler. Ayrıca İstanbul Konferansı sırasında Osmanlı Devleti I.Meşrutiyeti ilan etti. Bundaki amaç ise bu konferanstan Osmanlı Devleti lehine kararlar çıkarmaktı fakat Avrupa Devletleri bu olaya itibar etmemişler ve bu konferansta bir çözüm yolu bulunamamıştır. Bu toplantıda Rusların talepleri kesilmedi ve Rusya " Slav Kardeşleri" himaye bahanesiyle 12-24 Nisan 1877 de Türkiye'ye savaş ilan etti.¹⁹

Rusya'nın savaşa girmesindeki amaçları, 1876 İstanbul Antlaşmasıyla belirlenmiş olan teklifleri Osmanlı Devletine kabul ettirmek ve Balkanlar da bulunan Slavların yaşadığı şehirleri Osmanlı Devletinin elinden almak bu şehirlerde egemenlik kurup İstanbul ve Boğazlara yaklaşmaktı. Rusya'nın bir başka amacı da Anadolu'nun Kuzey Doğusunda bulunan Batum Limanını ele geçirmek ve Erzurum, Kars ve Ardahan'ı ele geçirerek Karadeniz'de güçlenmek şeklindeydi.²⁰

1877'de savaşın başlamasından 13 Temmuz 1878 'de Berlin Antlaşması'nın imzalanmasına kadar olaylara kısaca bakılacak olursa;

Balkan cephesinde Ruslar Tuna'yı aşılar fakat Plevne'de direnişle karşılaşan Ruslar daha ileri gidemediler. Rus ordusu Yeşilköy'e yerleşti.²¹

¹⁸ Akdes Nimet Kurat, **Rusya Tarihi**, Ankara, TTK, 1993, s. 325

¹⁹ Kurat, **Rusya Tarihi**, s. 353-354

²⁰ Hikmet Öksüz, **Lozan'da Batı Trakya Sorunu**, İstanbul,1992, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), s. 27

²¹ Orhan Koloğlu, **Avrupa'nın Kısacasında Abdülhamit, I.** Baskı, İstanbul, İletişim Yayıncılık, 1998, s. 30-31

Bunun üzerine İngiliz donanması Marmara'ya girdi. Gelişen bu olaylar sonucunda 3 Mart 1878 tarihinde Ayestefanos Antlaşması imzalanmıştır. Bu antlaşmaya göre ise Batı Trakya'nın doğusu Bulgaristan'a bırakılmıştır. Bu sonuca göre de antlaşmanın kırkinci gününde Çirmen yakınlarında ilk direniş hareketleri başlamıştır. Bu direniş hareketleri kısa süre içerisinde Balkan sıradağlarıyla Ege denizi arasında kalan bölgede bulunan bütün Türkler arasında yayılarak kısa süre içerisinde Rus ve Bulgar işgallerine karşı silahlı direniş mücadelesine dönüşmüştür. Böylece Batı ve Kuzey Trakya ile Rodoplar tamamen Türk direnişçilerin hareket sahası haline gelmiştir. Bu ayaklanmalar üzerine bölge halkının neden ayaklandığını tespit etmek için ve de gelişen olayları yatıştırmak için bölgeye Rus memurları ve İstanbul'dan da Serasker Kapısın Hassa Meclisi azasından Sami Paşa ile Vasa Efendi bölgeye gönderilmiştir. Stanimaka civarında Osmanlı ve Rus temsilcileriyle görüşen Türk milli hareket reisleri, Osmanlı Devleti idaresinden başka hiçbir idare altında yaşamayacaklarını ve Osmanlı toprağında da Rus askeri bulunduğu sürece silahlarını bırakmayacaklarını ve silahlı mücadelelerine devam edeceklerini belirtmişlerdir. Daha sonrada Ahmet Ağa Tirmiski adında birinin önderliğinde "Batı Trakya Geçici Hükümeti" kurulmuştur. Bu hareket Türk halkı arasında da yeniden bir dirilme ve uyanışa yol açmıştır.²²

Batı Trakya ve Rodoplar'daki bu Türk ayaklanması Avrupa Devletlerinin de dikkatini çekmiş ve 3 Mart 1878'de imzalanan Ayestefanos Antlaşması değiştirilerek 13 Temmuz 1878'de Berlin antlaşması imzalanmıştır. Hiç şüphesiz ki Berlin Antlaşması Şarki Rumeli İmtiyazlı Vilayetinin kurulmasında etkili olmuştur. Bu vilayetin kurulmasıyla Türkler kısmen rahatlamışlardır.²³

13 Temmuz 1878 tarihinde imzalanan Berlin Antlaşmasıyla Bulgaristan Osmanlı İmparatorluğuna bağlı bir imaret haline getirildi. Berlin Antlaşmasının birinci bendi şöyledir:

*"Bulgaristan Zat-ı hazreti padişahının tabiiyeti tahtında ve virgü virir bir imarettir. Bir Hıristiyan hükümeti ve bir milli askeri olacaktır."*²⁴ Bulgaristan

²² Zerrin Balkaç, " Batı Trakya Türkleri",Türkler, C. 20 Ankara. ,Yeni Türkiye Yay. ,2002, s. 470

²³ Balkaç, "Batı Trakya Türkleri",s.471

²⁴ Aslan Gündüz, "İki Taraflı ve Çok Taraflı Milletlerarası Andlaşmaların Işığında Bulgaristan Türklerinin Durumu", **Bulgaristan'daki Müslüman Türkler'in Dramı**, İstanbul, Türkiye-Suudi Arabistan Dostluk ve Kültür Derneği İstanbul Şubesi Yay. , Yayın no: 1, 1985, s.58

Osmanlı devletine vergi veren bağı bir imaret haline getirildi. Bulgarların kendilerine has hükümetleri ve askeri birlikleri olacaktır.

Berlin Andlaşması'yla Bulgaristan Osmanlı Devleti'nden ayrıldı. Bulgaristan hukuki yönden Osmanlı Devleti'nin himayesinde olmasına karşın fiilen devlet olmanın gerekliliğini yerine getiriyordu. Bulgaristan Osmanlı Devleti'nden ayrıldı fakat bünyesi içerisinde Müslüman bir Türk grup kalmıştı, Osmanlı Devleti ise bu Müslüman Türk grubun farkındaydı ve bundan dolayı Berlin Andlaşmasının 5. bendine bu Müslüman Türk grubu koruyan bazı hükümler koymayı ihmal etmedi.

" *Bulgaristan'da ihtilaf-ı din ve mezhep hiç kimse için hukuk-i mülkiye ve politikiyeden istifade hizmeti umumiye ve memuriyet ve şerefine nailiyetde veya her nerde olur ise olsun icra-yı hirfet sanatta naehil tutulmaklığa ve idilmekliğe sebep addolunmayacaktır.*" ²⁵

" *Bulgaristan'da yerluler ve ecnebiler serbesti ve icra-yı ayin ve mezhep temin olunarak gerek cemaat-ı muhtelifenin silsile-i meratip üzere tertibinde ve gerek rüesayı ruhaneleri ile olan münasebatında bir güna ika-ı menavi olunmayacaktır.*" ²⁶

B-I. ve II. Balkan Savaşlarında Trakya'nın Genel Durumu

XX. yüzyılın başlarında Dünya genel olarak üçlü ittifak ve üçlü itilaf olarak ikiye ayrılmıştı. Balkan Devletleri (Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ) dağılmakta olan Osmanlı devletinin durumundan yararlanmak istiyorlardı ve Osmanlı Devleti'ne karşı düşmanca bir tutum izlemeye başladılar. Asıl amaçları Osmanlı Devletinin Avrupa'da kalan son topraklarını ele geçirip aralarında paylaşmaktı.²⁷

Osmanlı İmparatorluğu ise bu dönemde Trablusgarp Savaşından yenilgiyle çıkmış ve bu yenilginin sonucunda da iç politikada anarşi ve ekonomik sıkıntılar ortaya çıkmış ve bu sıkıntılar tüm şiddetiyle devam etmektedir. Ülke egemenliğini elinde bulunduran İttihat ve Terakki Cemiyeti ise ülkede meydana gelen bu

²⁵Gündüz, " İki Taraflı ve Çok Taraflı Milletlerarası Adlaşmaların Işığında Bulgaristan Türklerinin Durumu", s.59

²⁶Gündüz, " İki Taraflı ve Çok Taraflı Milletlerarası Adlaşmaların Işığında Bulgaristan Türklerinin Durumu",s.59

²⁷ Rifat Uçarol,, " *Balkan Savaşı Öncesinde Terhis Olayı ve Seferberlik İlanı Sorunu* ", **Dördüncü Askeri Tarih Semineri**, Ankara, Genelkurmay Basımevi, 1989, s. 263

gerginliğin önünü alamıyor ve iç güvenliği sağlayamıyordu. Bundan faydalanan yabancı devletlerin ajanları ise Osmanlı Rumelisi'nde rahatlıkla dolaşabiliyorlardı. Osmanlı Devletine tabi olan birçok Türk vatandaşı ve bazı milletvekilleri yabancı güçlerin etkisinde kalıp onlardan çeşitli vaatler ve para yardımı alıyorlardı.²⁸

O dönemde Yunanistan başbakanı Venizelos ise Balkanlar'da meydana gelen olaylara farklı bir yolla karışmayı tercih etmiştir. Bunun içinde Patrikhane yolunu seçti, gerçi Yunanistan'a Rusya'da destek oluyordu fakat Yunanistan için iyi ortamı patrikhane hazırlamıştır. Patrikhane Balkanlarda gelişen bu olaylarda Yunanistan ve Bulgaristan'ın anlaşmaları ve birlikte hareket etmeleri için sürekli bir anlaşma ortamı hazırlıyordu. Patrikhane bunun içinde Mebusan Meclisinde bulunan Rum Mebuslardan "Başo" ve " Vamvakos" un delaletleriyle Rum ve Bulgar Mebuslarını anlaşdırmıştı. Bu arada Sırbistan Kralı Pierre'de 1911 yılında İstanbul'a gelerek Patrikhane ile görüşerek gelecekte Sırbistan ile Yunanistan arasında yapılabilecek bir birleşme üzerinde durmuşlardır.²⁹

Ancak Balkanlar'daki birleşmenin öncülüğünü Bulgaristan yapmıştır. Makedonya ile Trakya'yı tek başına alamayacağını anlayan Bulgaristan, Sırbistan ile anlaşarak harekete geçmiştir. Rusya'da bu birleşmede önemli rol oynamıştır. Her iki tarafı da kışkırtmış ve aralarındaki anlaşmazlıkları gidererek 13 Mart 1912'de Bulgar-Sırp ittifakının kurulmasında önemli rol oynamıştır. Bu ittifakla iki tarafta birbirlerinin toprak bütünlüklerini ve bağımsızlıklarını korumayı kabul etmişlerdir. Eğer bu iki devletten biri başka bir devlet tarafından saldırıya uğrarsa birlikte hareket etmeyi kabul edip birbirlerine garanti vermişlerdir. Bu arada Bulgaristan Yunanistan'la da anlaşma yollarını aramaya başladı ve 1910 yılında Yunan Başbakanlığına gelen Giritli Venizelos, Yunan Devletiyle görüşmüş ve Balkanlar'da Osmanlı Devleti'ne karşı birlikte hareket edilmesi gerektiğini uzun görüşmeler sonucunda kararlaştırmışlardır. Alınan bu karar sonucunda da Bulgar-Yunan ittifakı 29 Mayıs 1912'de kurulmuş oldu. Balkan Devletleri arasında bu görüşmeler olurken Sırbistan ile arası iyi olmayan Karadağ, sırtını Bulgaristan'a dayayıp Arnavutluk'u topraklarına katmak istiyordu. Karadağ bu emelini gerçekleştirmek için Ağustos 1912'de Bulgaristan ile sözlü bir anlaşma yaptı. Bu anlaşmaya göre *"Bulgaristan otuz günü geçmeden savaşa katılmaya söz verirse Karadağ savaşı çıkaran ilk ülke*

²⁸ Öztuna, **Rumelini Kaybımız**, s. 17

²⁹ M. Süreyya Şahin, **Fener Patrikhanesi ve Türkiye**, İstanbul, Ötüken Neşr., 1996, s. 207-208

olmayı, Bulgaristan buna karşılık Karadağ'a savaş masrafı olarak borç vermeyi kabul etti." ³⁰ Bu anlaşmaya göre Sırbistan-Karadağ ittifakı 6 Ekim 1912'de imzalanmıştır.

Bu anlaşmalarla Balkan Devletleri artık aralarındaki anlaşmazlıkları ve çekişmeleri bir tarafa bırakarak, Osmanlı Devleti'nin Balkanlar'daki egemenliğine son vermek ve Osmanlı'nın Balkanlar'da elinde bulunan topraklarını aralarında paylaşmak için bir araya gelerek ve Balkan Birliğini kurmuşlardır. Bunların sonucunda da Osmanlı Devleti'ne karşı savaş açmak Balkan Devletleri için artık sadece sudan bir sebebe kalmıştır.

Balkan Devletleri aralarında siyasi antlaşmaları sürdürürken bir yandan da savaş hazırlıklarını iyice hızlandırmışlardı. Makedonya ve Trakya'yı sözde korumaları altına alabilmek için buralarda ıslahatlar yapılması gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Bulgar, Yunan ve Sırp çetelerini kullanarak Osmanlı Devleti topraklarında yaptıkları olaylar Makedonya'da durumun daha da kötüleşmesine neden olmuş ve ortam daha da gerginleşmiş ve her geçen gün savaşın çıkması an meselesi olmuştur.³¹

Balkanlar'da bu gelişmeler olurken Osmanlı Devleti ise büyük bir gaflet içinde bulunuyordu. Balkanlar'da eğer sorun çıkarsa hemen halledilebileceğini düşünüyordu, bu yüzden rahat davranıyordu. Ayrıca Osmanlı Genel Kurmayına göre de Balkanlar'da bulunan küçük devletçiklerin askeri güçleri yetersizdi ve Osmanlı Ordusuna karşı koyamazlardı, bu açıklamalarda Osmanlı yönetimini rahatlatıyordu. Balkanlar'da daha öncede olaylar çıkmıştı fakat bu olaylar küçük çaplı isyanlar niteliğindedi ve Osmanlı ordusu bu isyanları hemen bastırmıştı. Hatta bu düşünceleri destekleyen birkaç Osmanlı devlet adamı da şöyle demişlerdir: Hariciye Nazırı Asım Bey Bulgarların nabzının avuçları içinde olduğunu düşünüyordu. Hatta kendisine Bulgarların niyetlerinin iyi olmadığını ve de neler yapmak istediğini söyleyenlerle alay etmiştir. Hariciye Nazırı Asım Bey Balkan Harbinin başlamasından birkaç ay önce Osmanlı Parlamentosunda dış durumu açıklarken şöyle demiştir:

³⁰ Zekai Güner, **Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Kuruluşu ve Faaliyetleri**, Ankara, 1998,y.y, s. 2

³¹ Uçarol, " Balkan Savaşları Öncesinde Terhis Olayı ve Seferberlik İlanı Sorunu", s. 263

" *Balkanlardan imanım kadar eminim*" tarihi cümlesini kullanmıştır.

İşte Osmanlı Devlet'inde meydana gelen bu gelişmelere bakarak Osmanlı Devlet adamlarının ne kadar dikkatsizlik içerisinde buldukları belirtilebilir. Rusya'da Balkanlarda meydana gelebilecek büyük bir savaşa izin vermeyeceğine dair Osmanlı Devletine bir teminat vermiştir. Harbiye Nazırı da Rusya'nın vermiş olduğu teminata aldanarak Balkanlarda bulunan Osmanlı ordusunun en kıdemli 120 tabur askerini terhis etmiş ve Anadolu'nun çeşitli yerlerine göndermiştir.³³

Bu gelişmeler sonucunda Karadağ, Osmanlı Devleti'ne 8 Ekim 1912 'de savaş ilan etti. Bu savaş ilanı üzerine diğer Balkan Devletleri de Osmanlı Devletine bir nota vererek, Rumeli'ye özerklik verilmesini istediler ve illerin milli nüfus oranlarına göre ayrılmasını istemişlerdir. Verilen bu notada Makedonya'nın paylaşılması ve Osmanlı'nın iç işlerine karışılmak istenmiştir. Bunun üzerine Osmanlı Devleti de nota veren Devletlerle siyasi ilişkilerini kesmiştir. Osmanlı Devleti'nin siyasi ilişkilerini kesmesi üzerine, Bulgar, Sırp ve Yunan Devletleri de 17 Ekim 1912'de Osmanlı Devletine karşı savaş ilan etmişlerdir.³⁴

Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp Savaşı'ndan yenik çıkmış olması ve Devlet adamlarının gaflet içerisinde bulunması Osmanlı Devleti'nin Balkan Savaşına çok kötü şartlar içinde girmesine neden olmuştur. Bunlara birde Osmanlı subaylarının politikayla uğraşmış olmaları ve birliklerine zaman ayırmamış olmaları askerin durumunu gayet açık bir şekilde göstermektedir. Balkanlar'da bulunan 120 tabur ordunun önceden terhis edilmiş olması ve daha sonrada bu terhis edilen orduların tekrar silâh altına alınamamış olması ordunun zayıf kalmasına neden olmuş ve diğer bölgelerden de (*Erzincan, Şam, Bağdad, Yemen, Hicaz*)³⁵ buralara asker getirilmesi de mümkün olmamıştır. Daha sonra Arnavutluk isyanının çıkması (Temmuz 1912) ve bu isyanı bastırmak için oraya giden Osmanlı Subayları arasında çıkan anlaşmazlıklar sonucunda Osmanlı ordusu iyice zayıflamıştır. Osmanlı ordusunun bu duruma gelmesinde en önemli etken Osmanlı subaylarının politikayla uğraşmaları olmuştur. Kısaca Osmanlı ordusu Balkanlar'da savaşacak durumda değildi. Bu

³² Öztuna, Rumelini Kaybımız, s. 86

³³ Öztuna, Rumelini Kaybımız, s. 87

³⁴ Güner, Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Kuruluşu ve Faaliyetleri, s. 3

³⁵ Öksüz, Lozan'da Batı Trakya Sorunu, s.35

gelişmeler Balkan Devletlerinin iştahını iyice kabartmış ve Osmanlı Devleti'ne saldırmaya iyice teşvik etmiştir.

Osmanlı ordu komutanlarının yanlış yığınak yaptırımları ve mevsimsiz taarruz emirleri sonucunda 22-23 Ekim 1912'de Kırcaali-Edirne, 28 Ekim-2 Kasım Lüleburgaz muharebeleri kaybedilmiştir. Bu mağlubiyetlerin sonucunda da Osmanlı ordusu Çatalca hattının gerisine çekilmiş ve Gelibolu yarımadası hariç Edirne ve bütün Trakya Bulgaristan'ın eline geçmiştir.³⁶

Bulgarlar bu savaşlarda görülmemiş bir şekilde barbarlık yaptılar ve binlerce insanı katlettiler. Edirne Kalesi 161 gün boyunca kahramanca savunuldu fakat 13 Mart 1913'te Bulgarların eline geçti. Ahmet Muhtar Paşa bu çaresiz durum karşısında Yunanlılar hariç bütün diğer devletlerle ateşkes imzaladı. Bu ateşkesler sonucunda da 17 Aralık'ta Londra da banş konferansı toplandı. Yapılan bu konferans çok uzun sürdü, sonuç alınamamasının üzerine dağıldı. Dağılmasının sebebi ise Osmanlı Devletinin Ege adaları ve Edirne'yi bırakmak istememesidir. Bu arada Enver Bey ve arkadaşları Bab-ı Ali'yi basarak iktidarı ele geçirdiler ve diğer Devletlerle kesilen görüşmelerin tekrar başlaması için başvuru yaptılar ve bu başvuru sonucunda 30 Mayıs 1913'de Londra Banş Andlaşması imzalandı.³⁷

30 Mayıs 1913 Londra Banş Andlaşması'na göre;

"Gelibolu yarımadası dışındaki tüm Trakya ve Edirne Bulgaristan'a bırakılmıştır.

Arnavutluk ve Adalar Denizi adaları ise büyük devletlerin kararına bırakılmıştır.

Sonuç olarak Balkan Savaşları'nın ilk devresinde Bulgaristan 1878 Ayestefanos Andlaşmasının sınırlarına ulaşmıştır. Yunanistan ve Sırbistan Makedonya'nın diğer bölgelerini aralarında paylaşmışlardır ve Türkleri Avrupa'dan atma emellerine büyük ölçüde ulaşmaya başlamışlardır.³⁸

Londra Andlaşması'yla Osmanlı Devleti'nin topraklarını aralarında paylaşan Balkanlı müttefikler daha sonra bu paylaşımından memnun olmamışlardır ve aralarında anlaşmazlıklar çıkmıştır. Bu anlaşmazlıklar daha sonra ikinci Balkan Savaşına neden

³⁶ Tefik Bıyıklıoğlu, *Trakya'da Milli Mücadele*, C. I, Ankara, 1987, s. 64

³⁷ Güner, *Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Kuruluşu ve Faaliyetleri*, s. 3^

³⁸ Durmuş Yalçın ve Diğerleri, *Türkiye Cumhuriyeti Tarihi*, C. I, Ankara, Ofset Matbaacılık, 2000, s. 63

olmuştur. Yunanistan ve Sırbistan, Bulgaristan'a karşı birleşmeye karar verdiler. Fakat Bulgaristan bu birleşmenin olmasına fırsat vermemek için Yunanistan ve Sırbistan'a savaş açarak saldırıya geçti. Fakat Bulgar orduları Yunan ve Sırp ordularına mağlup oldular. Romanya da Bulgaristan'dan Dobruca'yı istiyordu ve bu durumu fırsat bilerek Bulgaristan'a saldırdı. Bulgaristan her yandan sarılmış ve saldırıya uğramış durumda olduğundan Edirne'de bulunan askerlerini çekmek zorunda kalmıştır, Bulgarlar ordularını Edirne'den çekerken, Bulgarların Edirne'yi yakma tehlikesine karşın Osmanlı Devleti de harekete geçerek 25 Temmuz 1913 Edirne'yi Bulgarların elinden kurtardı.³⁹

Bu olaylar sonucunda Balkan Savaşları sona ermiştir. Balkan savaşları sonucunda imzalanan antlaşmalar ise; *"10 Ağustos 1913'de imzalanan Bükreş Antlaşması ile Romanya, Sırbistan ve Karadağ, Bulgaristan aleyhinde kazançlar sağlamışlardır. 29 Eylül 1913 tarihli İstanbul Antlaşması ile Edirne, Dimetoka ve Kırklareli Osmanlı Devletine bırakılmıştır. Ayrıca Bulgaristan'da kalan Türklere de eşitlik hakları verilmiş ve 4 yıl içinde Türkiye'ye göç etme hakkı tanınmıştır. 14 Kasım 1913 Atina Antlaşması ile de Girit Yunanistan'a bırakılmıştır."*⁴⁰

C- Balkan Savaşları Sonrasında Batı Trakya

Balkan Savaşları sonunda imzalanan 10 Ağustos 1913 Bükreş Antlaşmasıyla Batı Trakya Bulgaristan'a bırakılmıştır. Bundan sonrada Türkler üzerindeki Bulgar baskısı gittikçe artmaya başlamıştır. Bu baskıların sebebi ise Bulgaristan'ın Birinci Balkan savaşı sonunda Doğu Trakya dâhil olmak üzere kazandığı toprakların büyük bir kısmını kaybetmesidir.

Bulgar zulmü iyice artmıştır ve Osmanlı Devleti'de Bulgar zulmüne karşı Batı Trakya Türkleri'ni korumak için 10. kolordu Kurmay Başkanı Kurmay Binbaşı Enver beyin onayıyla, 16 subay ve 100 seçme erden oluşan bir müfrezeyi 15 Ağustos 1913'de Umum Çeteler Kumandanı Eşref Kuşçubaşı'nın emrine vererek Batı Trakya'ya göndermiştir. Bu birlik 15 Ağustos 1913'te Rodop yaylalarına geçtiler. Batı Trakya'da başlayan kurtuluş mücadeleleri ilk günlerinde başarılı olmuştur. Milis kuvvetleri 31 Ağustos 1913'te Gümülcine, 1 Eylül 1913'te İşkeçe ve çevresi, 2 Ekim 1913'te de Dedeağaç'ı kurtardılar. 31 Ağustos 1913'te Gümülcine'ye giren ulusal

³⁹ Güner, *Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Kuruluşu ve Faaliyetleri*, s.4

⁴⁰ Yalçın ve Diğerleri, *Türkiye Cumhuriyeti Tarihi*, C.I, s.65

birlikler Dersiam Salih Efendi'nin Başkanlığı altında " *Batı Trakya Muhtar Türk Cumhuriyetini*" kurdular. Kurulan bu hükümeti Bulgar Başkanı Wradislav ve Yunanistan Başbakanı Venizelos tanımıştır.⁴¹ 16 Ağustos 1913 günü Koşukavak'ta Bulgar çetesiyle çarpışan müfreze bu çeteyi dağıtarak yok etmiştir ve Koşukavak'ta milli bir ordu kurulmuş ve başına da Kamber Ağa isminde biri tayin edilmiştir. Koşukavak'ta olduğu gibi Kırcaali ve Mestanlı'da da birer yerli hükümet kurulmuş ve bölgede artık can güvenliği sağlanmıştır.⁴²

Batı Trakya'da bu gelişmeler olurken, İstanbul ve Sofya'da bu olaylar bir tedirginlik yarattı ve İstanbul Hükümeti de Batı Trakya'da hükümetin kurulması üzerine Batı Trakya'ya gidenlere geri dönmeleri için emir vermiştir. Fakat bu emrin karşılığı biraz ters tepkiye neden olmuş ve Batı Trakya idarecileri de bu emre karşılık Garbi Trakya Hükümet-i Muvakkatesi'nin bağımsızlığını ilan etmişlerdir (12 Eylül 1913).

Türklerin bu başarıları Bulgarların şikâyetlerine neden olmuş ve büyük devletlerin müdahaleleri sonucunda Osmanlı hükümeti de Batı Trakya Hükümet-i Müstakillesi'ni desteklememiş ve 29 Eylül 1913 tarihli İstanbul Antlaşmasıyla Batı Trakya Bulgarlara bırakılmıştır. Bu durum Batı Trakya Hükümet-i Müstakillesinin sonu olmuştur. Elli yedi gün süren Batı Trakya Hükümet-i Müstakillesi dağılmıştır.⁴³

Batı Trakya Hükümetinin dağılmasıyla Batı Trakya'yı Bulgarlar rahat bir şekilde ele geçirmişlerdir. 1913 yılı Ekim ayının ortalarında başlayan Bulgar İşgali aynı ay sona ermiş ve Batı Trakya 1918 yılına kadar Bulgar yönetiminde kalmıştır.⁴⁴

29 Eylül 1913 İstanbul Antlaşmasıyla Balkan Savaşı sona ermiştir. İstanbul Antlaşması 20 madde ve 5 protokolden oluşmaktadır.⁴⁵

İstanbul Antlaşmasına göre, "*Bulgaristan topraklarında oturan Türkler Bulgaristan vatandaşı sayılacak, fakat istedikleri takdirde dört yıl içinde Anavatana gelip Türk vatandaşı olabileceklerdir.*"⁴⁶

⁴¹ Ümit Kurtuluş, **Batı Trakya'nın Dünü Bugünü**, Ankara, 1979, s. 8

⁴² Güner, **Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Kuruluşu ve Faaliyetleri**, s. 5-6

⁴³ Balkaç, " Batı Trakya Türkleri", s. 471

⁴⁴ Cengiz Orhonlu, " Yunanistan Türkleri", **Belgelerle Türk Tarih Dergisi**, Şubat 1988, s. 61

⁴⁵ Nuri Yavuz, " *Balkan Savaşlarını Sona Erdiren Antlaşmaların Balkan Türkleriyle İlgili Maddelerinin Uygulanması ve Ortaya Çıkan Pürüzler*", **Beşinci Askeri Tarih Semineri Bildirileri**, II, 23-25 Ekim 1995, s. 226

⁴⁶ Ahmet Maranki, **Balkan Mezalimi**, İstanbul, Timaş Yay., 1993, s.74

8. madde: " *Bulgaristan bil cümle memalikinde Bulgar tebaasından bulunan Müslümanlar, aslında Bulgar olan tebaanın haiz oldukları aynı hukuk-ı mülkiye ve siyasiye yi haiz ve serbest-i vicdan, hürriyet-i diniyle ve ayin-i dininin alenen icrası hususunda serbestîye malik olacaktır...* "47

Bu sekizinci madde Bulgaristan'da bulunan Türk azınlığın hak ve hürriyetleri ile ilgilidir. Dikkat edilirse bu antlaşmada "Türk" kelimesi yerine "Müslüman" kelimesi kullanılmıştır. Bulgar Müslüman azınlığı derken Bulgaristan'a yeni katılan topraklar değil bütün Bulgar toprakları kastedilmiştir ve bütün Müslümanların Bulgar vatandaşları ile eşit haklara sahip oldukları vurgulanmıştır. Türk Müslümanlarında Bulgarlar gibi din hürriyetleri olacak ve açıkça ibadet yapabileceklerdir. Müslümanların örf ve adetlerine saygı gösterilecek, kendi dini liderlerine tabi olacaklar ve kendilerine hiçbir şekilde engel çıkarılmayacaktır.

10 ve 11. maddeler, menkul ve gayrimenkul mallar hakkındadır. "*Herkes mal edinme ve sarf etme serbestiyeti tanınacak, herhangi bir kısıtlama getirilmeyecektir. Gayrimenkulleri kiraya verebilecekler ve göç ettikleri takdirde bir başkası aracılığıyla menfaatlenebilecekleri bildirilmektedir.* "

12. madde; "*Müslümanlar tarafından kurulan vakıf ve kurumlara dokunulmayacak.*"

14. madde; "*Türk mezar ve kabristanları bozulmayacak, herhangi bir tahribe maruz kalmayacaktır.*"48

Ayrıca bu antlaşmanın iki numaralı mukavelenamesine göre, "*Müslümanlar kendi aralarında yapacakları bir seçimle müftülerini belirleyecek ve İstanbul'daki Şeyhülislam 'ın onaylayacağı bu müftü ve oluşturacağı kadrosu Bulgar Hükümetince kanunen tanınacaktır.*"49

Bu antlaşmaya göre Bulgaristan'da bulunan Türkler'in azınlık hakları hukuken korunmuştur. Oralarda bulunan Müslüman nüfus Bulgarların yararlandığı haklardan yararlanabilecek, din ve ibadetlerinde özgür olacaklardır. Ayrıca örf ve adetlerine de saygı gösterilmesi hükmü getirilmiştir. Bu antlaşmaya göre Müslüman topluluğun mallarını istedikleri gibi kullanabilecekleri de belirtilmiştir.

⁴⁷ Maranki, **Balkan Mezalimi**, s. 74

⁴⁸ Maranki, **Balkan Mezalimi**, s. 74-75

⁴⁹ Yalçın ve Diğerleri, **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi**, C.I, s. 65

Yunanistan'la imzalanan 13 Kasım 1913 Atina Antlaşması Yunanistan'a önemli yükümlülükler getirilmiştir. Azınlıklarla ilgili önemli hükümler getiren bu antlaşma maddeleri şöyledir:

2. madde, *"Yunanistan ve Osmanlı Devleti arasında daha önceden yapılmış ve yürürlüğe konmuş olan bütün antlaşmaları tekrar gündeme getirmiştir. Bu maddeye göre 1830 ve 1881 metinleri tekrar onaylanmıştır. Aynı madde hükmüne göre, Antlaşmaya ekli 3 numaralı Protokol Yunanistan'ın bütün topraklarında geçerli olacaktır. 5. madde, ise Yunanistan'a bırakılan topraklarda işgale kadar edinilen hakların ve Osmanlı belgelerinin geçerli olacağı belirtilmektedir. 6. maddeye göre, Osmanlı vatandaşlığını koruyarak Yunanistan'ı terk etmiş olanlar bu topraklardaki taşınmaz mallarını korumaya ve onları başkalarına yönettirebilmeye devam edeceklerdi. Kır ve kentlerde Osmanlı hukukuna göre özel ve tüzel kişilerce edinilmiş mülkiyet hakları Yunanistan'ca tanınmaktadır. 7. madde, padişah ve sülalesinin mallarını güvence altına almaktadır. 11. madde, bırakılan topraklarda oturanların yaşamları, malları, onurları, dinleri ve gelenekleri güvence altına alınmakta, bunların Yunan kökenli yurttaşlarla aynı medeni ve siyasal haklara sahip olacakları, dinlerini açıkça uygulayabilecekleri belirtilmektedir. Halife olarak padişah'ın adı hutbelerde okunmaya devam edilecektir".*⁵⁰

Ayrıca 11. maddeye göre, Müslüman cemaatlerin yönetimi konusunda önemli hükümler getirilmiştir. Halihazırda mevcut olan veya daha sonra kurulacak olan cemaatlerin özerkliklerine ve yapılarına donulmayacak, sahip oldukları birikimlerine ve taşınmaz mallarına dokunulmayacaktır. Müslümanların dini liderleri İstanbul da bulunan Şeyhülislam makamına bağlı olacaktır. Müftüler Müslümanlar tarafından seçim yoluyla seçilecektir. Baş müftü, Yunanistan'da bulunan bütün müftüler toplanarak aralarından seçecekleri üç aday belirleyecekler ve bu adaylar arasından, Yunan Kralı tarafından atanacak, bu atama üzerine Osmanlı Padişahı kendisine bir "menşur" ile onun görevlerini yerine getirmesini ve diğer müftülere karar ve fetvaya yetki vermesini sağlayacak bir "mürasele" gönderecektir. Böylece burada bulunan Müslüman cemaatin İstanbul'la ilişkileri devam ettirilmiş olacaktır.⁵¹

12. madde de ise, vakıfların güvence altına alındığı belirtilmektedir.

⁵⁰ Oran, **Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu**, s. 36

⁵¹ Oran, **Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu**, s. 36-37

1913 Antlaşmasına üç tanede protokol eklenmiştir. Antlaşmanın 2. maddesi hükmüyle " bütün Yunanistan topraklarında" geçerli kılındığını gördüğümüz 3 numaralı Protokol gene Müslümanlara gene bir takım azınlık hakları getirmektedir. Buna göre, *"Başmüftü ve müftüler Yunan memurlarının hak ve görevlerine sahip olmakta, Başmüftü müftüleri mali ve dini bakımdan denetleyebilmektedir. Müftüler ancak Yunan Krallığı anayasasının 88. maddesi gereğince görevden alınabileceklerdir. Protokol , (13. madde de) Müslüman cemaatlerin tüzel kişiliğini de tanımaktadır. Müslüman özel okullarını ve okulların giderlerini de tanımaktadır. Kişilerden veya İslam ileri gelenlerinden oluşacak olan komisyon tarafından kurulacak olan okullarda aynı statüde olacak, buralarda da eğitim resmi programa uyacak ve Yunanca zorunlu olmak şartıyla Türkçe eğitim yapılacaktır."*⁵²

Görüldüğü gibi 1913 Atina Antlaşması ve 3 numaralı protokol ile azınlıkların hakları güvence altına alınmış olmaktadır. Fakat Yunanistan sonraki süreçte bu Antlaşma hükümlerini ihlal etmiştir.

D - I. Dünya Savaşında Balkanlar

Osmanlı Devleti 20. yüzyılın başlarına kadar Rusya ve İngiltere'nin bu topraklardaki çıkar çatışmaları sonucunda varlığını koruyordu. Fakat bu yıllarda Çar Nikola, İngiltere Kralı Yedinci Edward ile görüşerek Fransa ile ortak hareket etme kararı almışlardır. Alınan bu kararlar da İngiltere'nin Osmanlı toprakları ile ilgili düşünceleri de değiştirmiştir.

Osmanlı Devletinin dış politikası ise Avrupa devletleri arasında olan rekabetlerden faydalanmak, toprak bütünlüğünü ve siyasi varlığını korumak için Rusya'ya karşı İngiltere, Fransa ve Almanya gibi devletlerle yakınlaşmaktı. Fakat Millet ve Milliyet fikirleri Osmanlı Devletinde Müslüman olmayan tebaa üzerinde yayılmış ve bu olaylar Avrupa da bulunan Hıristiyan devletler tarafından açık veya gizli olarak desteklenmiştir.

Ayrıca, Balkan Savaşlarında Osmanlı ordusunun bozguna uğraması ve Balkanlarda kınlanmış olan gururun düzeltilmesi için ve Türk subaylarında oluşan olumsuz etkileri gidermek ve tekrardan Türk subayının kendine güvenmesini

⁵² Oran, **Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu**, s. 37

sağlamak için savaşa girilecektir. Balkan Savaşlarında kaybedilen toprakların geri alınması fikride savaşa girilmesinde ki en önemli etkidir.

Osmanlı Devlet'i yukarıda bahsedilen nedenlerden dolayı savaşa girmiştir. Savaşa girmeden önce ise Osmanlı Devlet'i Avrupa'da yalnızlıktan kurtulmak için çeşitli ittifak teşebbüslerinde bulunmuştur. Bunlardan ilkinin İngiltere'ye yapmıştır. Fakat Churchill " *Şimdilik yeni siyasi bağlar altına giremeyiz*" diyerek,⁵³ Osmanlı'nın ittifak teklifini reddetmiştir.

İkinci ittifak teşebbüsü Bulgaristan'la olmuştur. Bu sefer ittifak teklifini Bulgaristan yapmıştır. Ama Bulgaristan'ın bu ittifak teklifini yaparken amacı, Osmanlı Devleti'nin desteğini almak ve bu sayede sınırlarını genişletmekti. Bulgaristan bu ittifak içerisine Almanya'yı da sokmak istemiştir, fakat Almanya girmeyince bu ittifak çalışmaları da sonuçsuz kalmıştır.⁵⁴

Üçüncü ittifak girişimi ise Fransa'yla yapılmak istenmiştir. Fransa da, eğer Rusya bu ittifaka razı olmazsa, bu ittifakı gerçekleştiremeyiz demiştir. Buradan da anlaşılıyor ki Fransa da, Osmanlı Devleti'ne dolaylı yollardan ret cevabı vermiştir.⁵⁵

Gelişen bu olaylar sonucunda da Osmanlı Devleti yeni bir siyaset izlemeye başladı. Bu siyaset Almanya ile yakınlaşma idi. Almanya, Osmanlı ile yapılacak olan ittifakı olumlu karşılamadı. 14 Haziran 1914'de Osmanlı'nın ittifaka alınıp alınmaması konuşulurken, Almanya'nın İstanbul büyükelçisi Alman dışişleri bakanlığına çektiği bir telgrafta aynen şöyle demiştir:

" *Şüphesiz ki Türkiye şimdilik müttefik rolüne tamamen gayr-ı layıktır. Bu hükümet, kendi müttefiklerine hiçbir fayda vermedikten başka onların ancak yükünü artırır.*"⁵⁶

Yazılan bu telgrafa bakıldığında Almanya Türkiye ile ittifak yapmak için pek de istekli değildir. Çünkü Türkiye'nin müttefik olamayacağını, eğer müttefik olunursa da Türkiye'nin, müttefiklerine sadece yük olacağı bildirilmiştir.

Fakat Osmanlı Devleti'nin çıkmış olan bir dünya savaşında tek başına kalmasına imkân yoktu çünkü tek başına bir dünya savaşını kaldıracak gücü yoktu.

⁵³ Fahir Armaoğlu, **20. Yüzyıl Siyasi Tarihi**, İstanbul, 1995, s. 107

⁵⁴ Armaoğlu, **20. Yüzyıl Siyasi Tarihi**, s. 107

⁵⁵ Armaoğlu, **20. Yüzyıl Siyasi Tarihi**, s. 107-108

⁵⁶ Mithat Sertoğlu, " Birinci Dünya Savaşına Girişimizin Gerçek Sebepleri", **Belgelerle Türk Tarihi Dergisi**, İstanbul, 1968, Sayı: 15, s. 7

Birinci Dünya Savaşı 28 Haziran 1914'te Avusturya- Macaristan Veliahdı Arşidük François Ferdinand'ın bir Sırp tarafından öldürülmesiyle başlamıştır. Bu olay karşısında Avusturya Sırbistan'a savaş ilan etmiş ve Rusya Sırbistan'a, Almanya ise Avusturya'ya destek vermişler ve bu gelişmeler Avrupa'yı bütün dünya çapında bir savaşa sürüklemiştir.

Avusturya 23 Temmuz 1914'de Almanya'nın da desteğini alarak Sırbistan'a ağır şartlar içeren bir Ültimatom göndererek savaş ilan etmiştir.⁵⁷ İki tarafta yıllardan beri böyle bir savaşa hazırdılar. Çünkü 1908 yılından beri süregelen Bosna-Hersek buhranından dolayı iki devlette savaşa hazırdılar. Osmanlı Devleti ise kendini Avrupa'da gelişen bu olayların dışında tutuyordu. Almanya'nın 1 Ağustos 1914'te Rusya'ya savaş ilan etmesi üzerine 1 Ağustos gecesi Yeniköy'de Sadrazam ve Hariciye Nazırı Said Halim Paşa'nın yalısında toplanan ve Enver Paşa, Cemal Paşa, Talat, Cavit ve Halil Beylerden oluşan bir kısım vekiller heyeti hemen vaziyeti müzakere ile Osmanlı ordusunun seferber hale getirilmesine ve aynı zamanda;

" *Umumi Harbde Türkiye'nin bi tarafkalacağıının ve buna muharip devletleri riayete mecbur etmek için ordumuzun seferber hale konduğunun ilan edilmesine*" karar verilmiştir.⁵⁸

Savaşın ilan edildiği gün Osmanlı Devleti ile Almanya arasında gizli bir ittifak antlaşması imza edilmiştir.⁵⁹

⁵⁷ Armaoğlu, **20. Yüzyıl Siyasi Tarihi**, s. 100

⁵⁸ A.İhsan Sabis, **Harp Hatıralım, I. Dünya Harbi, I**, İstanbul, y.y, 1990, s. 103

⁵⁹ TÜRK-ALMAN İTTİFAKANTLAŞMASI İSTANBUL, 2 Ağustos 1914

"Majesteleri Osmanlı Sultanı ve Majesteleri Alman İmparatoru, Prusya Kralı, Türk ve Alman İmparatorlukları arasında bir savunma ittifakını teşkil edilmesini kararlaştırmışlardır.

Bu maksatla Majesteleri Osmanlı Sultanı, Sadrazam ve Dışişleri İmparatoru, Prusya Kralı, Türk ve Alman İmparatorlukları arasında bir savunma ittifakı teşkil edilmesine kararlaştırmışlardır. Bakanı Altesleri Prens Said Halim Paşa'yı Majesteleri Alman İmparatoru Prusya Kralı 'da Sultan nezdinde ki elçisi Ekselans Wangenhcim Barunu'nu tam yetkili olarak tayin etmişlerdir. Bu yetkililer, yasal delegasyonlarıyla görüştükten sonra aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır.

1. Bu iki güç, Hâlihazırda Avusturya-Macaristan ve Sırbistan arasındaki çatışmada, kat'i bir tarafsızlık izlemeye karar vermişlerdir.

2. Rusya, etkin askeri müdahalelerde bulunur ve bu durum Almanya için Avusturya-Macaristan'la ittifak nedeni (Causus Foederis) oluşturursa, bu ittifak nedeni Türkiye içinde geçerli olacaktır.

3. Harp durumunda, Alman Askeri Heyeti Türkiye'nin emrine verilecektir. Öte yandan Türkiye, Ekselansları Harbiye Nazırı ve Ekselansları Askeri Heyet Başkanının birlikte vardıkları antlaşmaya uygun olarak, yukarıda sözü edilen Askeri Heyete Ordunun (Türk Ordusu) genel yönetimi konusunda gerçek bir etkinlik sağlayacaktır.

Osmanlı Devleti ile Almanya birbirlerine yakınlaşırken karşılıklı çıkarlarını göz önünde tutmuşlardır. Osmanlı Devleti Almanların Avrupa'da kazanacakları zaferden yararlanarak milli hedeflerini kazanacaklarını düşünüyordu. Almanlar ise Osmanlı Devletinin Mısır ve Doğu Anadolu'da yapacağı askeri hareketlerden yararlanarak Avrupa'daki hedeflerine daha rahat ulaşacaklarını hesaplıyorlardı. Karşılıklı menfaatlere dayanan bu ittifak iki devlete de dört yıl sonra büyük kayıplar verdirecektir.

Osmanlı Devleti'nin savaşa girmesi şu üç olayla gerçekleşmiştir. Birincisi 2 Ağustos 1914 tarihinde Osmanlı- Alman ittifakının yapılmış olması, ikincisi, iki Alman gemisinin Çanakkale boğazına girmeleri ve Osmanlı'nın da bu gemileri koruma altına alması.⁶⁰ Üçüncüsü de Osmanlı Devletinin savaşa fiili olarak katılmasını sağlayan, daha önceden Osmanlı donanmasına katılmış olan Alman gemileri Yavuz ve Midilli Kruvazörlerinin Enver ve Cemal Paşaların bilgileri dâhilinde Amiral Souchon'un komutası altında Karadeniz'e çıkıp Rus sahillerini bombardıman etmeleriyle Osmanlı Devletinin savaşa girmesidir.⁶¹

4. *Almanya Osmanlı arazisi Rusya tarafından tehdit altına düştüğü takdirde icap ederse Osmanlı Topraklarını silahlı olarak muhafazayı taahhüt eder.*

5. *Her iki imparatorluğu da, hâlihazırdaki anlaşmazlıklardan doğabilecek uluslar arası çatışmalarda korumak amacıyla yapılan bu anlaşma, yukarıda adı geçen yetkilerce imzalanmasını müteakiben yürürlüğe girecek ve karşılıklı vecibelerle 31 Aralık 1918'e kadar yürürlükte kalacaktır.*

6. *Bu antlaşma, yukarıda belirlenen tarihten altı ay öncesine kadar taraflardan biri tarafından iptal edilmezse, beş yıllık yeni bir dönem daha yürürlükte kalacaktır.*

7. *Bu belge, Majesteleri Osmanlı Sultanı ve Majesteleri Alman İmparatoru, Prusya Kralı tarafından tasdik edilecek ve tasdiknameler imza tarihinden itibaren bir ay zarfında karşılıklı teati edilecektir.*

8. *Bu antlaşma gizli kalacak ve ancak iki yüksek tarafın muvafakatı ile kamuoyuna açıklanabilecektir.*

Buna istinaden iki yetkili bu antlaşmayı imzalamış ve karşılama mühürlerini koymuşlardır.

Mühür İmza Said Halim

Mühür İmza Wangenheim "

Veli Yılmaz, "I. Dünya Harbi ve 2 Ağustos 1914 Tarihli Türk-Alman İttifakı Anlaşması", **Atatürk Yolu**, Ankara, 1992, Sayı:9, s. 122-123

⁶⁰ Güner, **Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Kuruluşu ve Faaliyetleri**, s. 8

⁶¹ Selami Kılıç, **Türk Sovyet İlişkilerinin Doğuşu**, İstanbul,y.y, 1998, s. 19

Osmanlı Devleti savaşta göstermiş olduğu üstün gayretlere rağmen, Mondros Mütarekesinin ağır şartlarını kabul etmek zorunda kalmıştır.⁶²

Osmanlı Devleti, savaşın başlangıcında Bulgar ittifakını sağlamaya çalıştı. Bunu yapmalarındaki amaçları, Bulgarların, Sırp'lardan, Yunanlardan ve Romanya'dan alacakları topraklara karşılık, bırakmış olduğumuz toprakları ve hatta Batı Trakya'yı bile geri alabileceğimizi düşünüyorlardı.

Osmanlı Devleti Batı Trakya'yı geri alarak Doğu Trakya hududunu 6 Eylül 1915 andlaşmasından önceki haline getirmek istiyordu ve bunun içinde 1916 yılında Osmanlı Başkumandanlığının eline çok büyük fırsatlar geçmiştir. Fakat 1917 yılında yapılan girişimler sonuçsuz kalmış ve Bulgaristan, Trakya hududumuzda hiçbir değişiklik yapmamıştır.

Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşına girdikten sonra, Batı Trakya'yı olabilecek Yunan işgaline karşı korumak ve savaş nedeniyle bölgede etkinliği azalan Bulgar otoritesinden kurtulmak için, 30 Temmuz 1915'te Drama'da Yüzbaşı Fuad (Balkan), Şakir Zümre ve Cevat Beyler tarafından "Batı Trakya Kurtuluş Komitesi" kurulmuştur.⁶³

I.Dünya Savaşı devam ederken bölgeye 20. kolordu komutanlığı gönderildi. Bu kolordunun gelişyle Batı Trakya Kurtuluş Komitesinin gücü ve otoritesi daha da arttı. Daha sonra kolordu komutanı Abdülkerim Paşa yönetimi ele aldı. Fakat İstanbul'dan gelen bir emirle Kolordu komutanı Abdülkerim Paşa bölgeden ayrılınca, Batı Trakya Kurtuluş komitesi de kendini feshetti.⁶⁴

Artık 1917 yılına gelindiğinde her iki taraf devletleri de 3 yıl süren bu savaşlarda çok yıpranmışlardı ve artık savaşın bitmesini istiyorlardı. Bunun üzerine Birleşik Amerika Cumhurbaşkanı Woodrow Wilson iki taraf ülkelerinin yapmak istedikleri bansın temellerini 8 Ocak 1918'de verdiği bir söylevde 14 madde olarak açıkladı.⁶⁵

12. maddeye göre;" *Osmanlı İmparatorluğu'nda Türkler'in oturdukları bölgelerin bağımsızlığının sağlanması. Türk egemenliği altında bulunan diğer*

⁶² Mondros Mütarekesinin maddeleri için bkz. Baskın Oran, Türk Dış Politikası, İstanbul, 2004, s. 110-112

⁶³ Ahmet Aydın, **Batı Trakya Faciasının İç Yüzü**, İstanbul, 1971, s. 211

⁶⁴ Baş, **Unutulan Batı Trakya Türkleri**, s. 35

⁶⁵ Armaoğlu, **20. Yüzyıl Siyasi Tarihi**, s. 137-139

uluslara da özerk bir gelişme için tam ve engelsiz bir fırsatın sağlanması..."⁶⁶ Bu maddeye baktığımız da Batı Trakya bu maddenin içerisine girmemektedir. Çünkü Batı Trakya, Osmanlı Devleti sınırları içerisinde değildi. Ancak Wilson prensiplerinin bütün milletler için kabul ettiği " *Milletlerin kendi mukadderatlarını, kendilerinin tayin hak ve salahiyeti*"⁶⁷ ilkesi Balkan Savaşından sonra Bulgaristan ve Yunanistan'a geçmiş olan Batı Trakya için de geçerli olacağı umudu hiçbir zaman yitirilmemiştir.

E-I. Dünya Savaşından Sonra Batı Trakya'nın Durumu

1918 yılında Batı Trakya'nın bir kısmını alan Bulgarlar, aldıkları bölgede bulunan Türklere baskılar yapmışlar ve Batı Trakya'da bugün bulunan Rodoplar kısmındaki Türklerin isimlerini değiştirmişler, kiliselere götürüp vaftiz etmişler ve camileri yasaklayıp, kapatmışlardır. Bu bölgede yaşayanlar arasında hiçbir Türk ismi bırakılmamış ve Türklerin isimleri tamamen değiştirilmiştir.⁶⁸

I. Dünya savaşının sonunda Müttefik Devletlerle, Bulgaristan arasında Neully anlaşması imzalanmıştır. Bu anlaşmanın IV. Bölümünde azınlık hakları düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre de Bulgaristan, ülkesinde bulunan azınlıklara çeşitli haklar tanımak zorunda kalmıştır.

Bu anlaşmanın 50-57. maddeleri azınlıkları kapsamaktadır. Bu maddeler şöyledir;

50. madde " *Bulgaristan ülkesinde yaşayan herkesin din, dil, ırk ayrımı yapmadan hayat ve hürriyet hakkını tanımıştır. "*

53. madde "*Bütün Bulgar vatandaşları kanun önünde eşittir. Irk, din, dil bakımından herhangi bir ayırım gözetmeksizin aynı medeni ve siyasi haklara sahiptir. Din, itikat... Farkı medeni ve siyasi hakların kullanılmasında, kamu hizmetlerine girişte hiçbir Bulgar vatandaşına zarar vermeyecektir. "*

⁶⁶ Ergün Aybars, **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi** Ijzmir, Ege Üniv. Basımevi, 1986, s. 96-98

⁶⁷ Metin Ayışığı, **Mütareke Dönemi Batı Trakya Meselesi**, 10. Millî Türkoloji Kongresi, İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Eylül 1998

⁶⁸ Selahattin Yıldız, "*Bulgaristan Türkleri*", **Bulgaristan'daki Müslüman Türklerin Dramı**, Türkiye-Suudi Arabistan Dostluk ve Kültür Derneği, Yayın No: 1, İstanbul, 1985, s. 51

54. madde " *Irk, din veya dil azınlıklarına mensup Bulgar vatandaşları diğer Bulgar vatandaşları ile hukuken ve fiilen aynı muameleyi görecektir. "*

55. madde " *Bulgaristan, Bulgarcadan başka bir dil konuşan Bulgar vatandaşlarının önemli bir bölümünün bulunduğu kentlerde, bu gibi vatandaşların çocuklarının ilkokullarda kendi dilleri ile eğitim yapmasına imkân verecek kolaylıklar sağlayacaktır."*

57. madde " *kısaca değindiğimiz bu hükümler, ırk, din ve dil azınlıklarını etkilediği ölçüde, milletler arası toplumu ilgilendiren hükümler addedilecektir. Bu konuda Bulgaristan'la akit Devletlerarasında çıkabilecek bir görüş ayrılığı milletlerarası bir ihtilaf olarak kabul edilecektir. Bu gibi ihtilafta, diğer taraf isterse, Milletlerarası Daimi Adalet Divanına gidilecektir. "* ⁶⁹

F- Milli Mücadele Döneminde Batı Trakya'daki Gelişmeler ve Türklerin Durumu

Birinci Dünya savaşından sonra her iki ülkede imzaladıkları anlaşmalarla müttefik ülkelerle ilişkilerini kesmişlerdir. Türkiye Mondros Antlaşmasının 32.Maddesi, Bulgaristan da Selanik Anlaşmasının 3.Maddesine göre ilişkilerini kesmişlerdir. Bulgaristan'ın Türkiye'deki haklarını koruma görevi İsveç Elçiliğine, Türkiye'nin Bulgaristan'daki haklarını koruma görevi de İspanya Elçiliğine verilmiştir⁷⁰.

Mondros Ateşkes Antlaşması'nın bazı maddelerince itilaf devletlerinin işgallere başlaması ve dayatmalarına karşı Anadolu'da bir mücadele başlamıştır. Bu yüzden de Batı Trakya kendi başının çaresine bakmak zorunda kalmıştır. M. Kemal Anadolu'da 19 Mayıs 1919'da Milli mücadeleyi başlatmış ve bir Millet Meclisi kurulmuştur. Bu Meclis İstanbul Hükümetini tanımıyor ve bütün yetkileri kendinde topluyordu. Yani bu meclis milli mücadelenin idaresini eline almıştır. Mustafa Kemal önderliğinde kurulan bu hükümet bir taraftan İtilaf Devletlerine karşı mücadele ederken bir taraftan da kendisini tanıtmak, kabul ettirmek istiyordu. Anadolu'da Milli Mücadele hareketleri devam ederken Batı Trakya'da Yunanistan'ı

⁶⁹ Gündüz, *İki Taraflı ve Çok Taraflı Milletlerarası Anlaşmaların Işığında Bulgaristan Türklerinin Durumu*, s. 59-60

⁷⁰ Stefan Velikov, *Kemalist İhtilal ve Bulgaristan*, (çev.) Naime Yılmaer, İstanbul, Kıtış Yay., 1969. s. 91

oyalamak ve Yunanistan'ın Anadolu'ya asker göndermesini aza indirmek için Batı Trakya ve Doğu Makedonya arasındaki bölgeye Fuat Balkan görevlendirilmiştir. Fuat Balkan bu bölgedeki görevini başarıyla yerine getirmiştir.⁷¹

Anadolu'da kurulan bu yeni hükümet uluslararası platformda kendisine destek olacak ve Milli Mücadele hareketine destek olabilecek ülkelerle ilişki kurma çabasıydı."Bu koşullarda, dış politikanın temel hedefi işgalci devletlere karşı yürütülen mücadeleyi destekleyecek diplomatik imkânlardan yararlanmak ve bunu yaparken de Misak-ı Milli sınırlarını güvenceye kavuşturmak olmuştur".⁷²

Mustafa Kemal Bulgarlarla ilişkilerini geliştirerek Trakya'daki sınırları güvence altına almak istiyordu. Bulgarlarla ilişkilerini iyi tutarak Yunanistan'a karşı Bulgarları kullanmak istemiştir. Aynı zaman da Trakya'da Cafer Tayyar Bey önderliğinde bir mücadele başlatılmış ve Cafer Tayyar Beyin temsilcileri Bulgaristan'a giderek Bulgaristan'dan destek ve yardım talebinde bulunmuşlardır. Bulgaristan ise bu isteklere olumlu yaklaşmış ve yardımcı olmuştur. Bu vesile ile Bulgaristan'dan Türklere silah-cephane yardımı yapılmıştır. Cafer Tayyar Beyin Bulgaristan'la kurmuş olduğu müspet ilişkiler Mustafa Kemal tarafından takip edilmiş ve takdir edilmiştir.⁷³ Cafer Tayyar beyin birliklerinin Yunanlılara yenilmesinden sonra bu birliklerin bir kısmı Bulgaristan'a sığınmışlardır. Bulgar hükümeti kendisine sığınan bu Türkleri değişik bölgelere yerleştirmiş ve ellerinde bulunan cephanelerinin Anadolu'ya sevki konusunda da yardımcı olmuştur.⁷⁴

Batı Trakya Fransızlar, İngilizler, İtalyanlar ve Yunanlılar tarafından ele geçirilmiş ve Batı Trakya' da " Müttefiklerarası Batı Trakya Hükümeti" kurulmuştur. Kurulan bu hükümet Trakya' da kurulmuş olan üçüncü Türk hükümeti'dir. Daha sonra General Şarpi'nin görüş ve düşüncesiyle Batı Trakya' da "Müslüman Gençler Birliği" kurulmuştur. Bu kuruluş Fransızlardan yana bir yol çizmiş ve Fransızların propagandasını yapmışlardır. Bu birliğin 8 kişilik bir yönetim kurulu vardır. Bu kurul "*Baytar Mehmet Efendi, Ethem Hacı Hafız, Hüseyin Avni Kalpa, Hacıların Mehmet Efendi, Ahmet Efendi(Fotoğrafçı), Avukat Raif Efendi Oğlu Hamdi, Aşçı Kara*

⁷¹ Selahattin Yıldız , "Fuat Balkan İlk Türk Komitacısı",**Batı Trakya Türk'ünün Sesi Batı Trakya**, İstanbul, s.73-74

⁷² Osman Metin Öztürk, "Türk Dış politikasında Balkanlar", **Balkan Diplomasisi**, (Der.) Ömer E. Lütem - Birgül Demirtaş Coşkun, Ankara, Asam Yay. 2001 s. 5

⁷³ Halil Şimşek, **Türk-Bulgar İlişkileri ve Göç**, İstanbul, Harp Akademileri Basımevi, 1999 s. 28

⁷⁴ Bulgar sınırını geçenler ve bunlarla ilgili geniş bilgi için bkz. Halil Şimşek, **Türk-Bulgar İlişkileri ve Göç**, s.30- 33

*Hüseyin Efendi, Fransızca Öğretmeni Ahmet Zade Halit Bey*⁷⁵ İsimlerinden oluşmaktadır.

Batı Trakya'da bu gelişmeler olurken Fransızların Batı Trakya'daki generalleri Şarpi, Batı Trakya'da yapılacak herhangi bir halkoylaması'nda Fransız "Manda" idaresini seçmeleri için Batı Trakya'da bulunan Müslüman Türklere bazı vaatlerde bulunmuş ve muhtariyeti kendi ellerinde olacak bir idare teklif etmiştir. Bu yönde de halkla konuşmalar yapmıştır. Fakat Batı Trakya'da yapılan halkoylaması'nda Fransız General Şarpi'nin yapmış olduğu bütün çalışmaların etkili olmadığı görülmüştür. Zira Batı Trakya' da Yunan propagandası yapan Yunan temsilcisi Vamvakos birçok faaliyette bulunmuş ve yapılan halkoylaması'nda Yunan idaresi kabul edilmiştir.⁷⁶

Daha sonra Batı Trakya Türkleri kendi seslerini duyurabilmek ve kendileri adına konuşabilecek bir komisyon oluşturulmasına karar verdiler. Bu komisyon içerisinde bir Rum, bir Bulgar ve bir Musevi temsilci olacaktı ve geriye kalan beş temsilci ise Batı Trakyalı idi. Bu komisyon içerisinde diğer milletlerin temsilcilerinin olması ve Batı Trakya halkının istediği kişilerin bu komisyon içerisinde olmaması Batı Trakya'nın hile ile Yunanlılara verilmesi anlamına gelmektedir.⁷⁷ Çünkü halkın beklentisi olmamıştır ve Batı Trakya hakkında verilecek kararları belirleyecek olan komisyonda bulunan Türk temsilcileri, Hafız Galip Efendi, Tabak Halil Ağa, Ortacılı Ali Bey, Karamısaköylü Osman Ağa ve Hacı Yusuf 'tur. Oysaki Batı Trakyalılar Peştreli Tevfik Efendi, Hakkı Bey, Bekir Sıtkı Efendi, Avukat Mustafa Efendi ve Hasan Tahsin'in bu komisyonda olmalarını istiyordu. Fakat halkın istediği gibi olmamıştır. Bu komisyon içerisinde bulunan diğer temsilciler ise Rum temsilcisi Nikalao Zoidis, Musevi temsilcisi Muis Karasu, Bulgar temsilcisi ise Petku Daçef'dir.⁷⁸

Batı Trakyalılar yapılan seçimle Yunanistan'a bırakılan Batı Trakya'nın aslında Fransızlara bırakılmasını istiyordu. Bu yönde de çalışmalar yapan Peştreli Tevfik Efendi, Heyet-i Umum-i adına savaştan galip çıkmış olan devletlere bir rapor göndererek, Batı Trakya'nın Yunanistan'a verilmemesini istiyordu. Burada yapılmış

⁷⁵ Kemal Şevket Batıbey, **Batı Trakya Türk Devleti(1919-1920)**, İstanbul,Boğaziçi Yay., s. 25

⁷⁶ Batıbey, **Batı Trakya Türk Devleti(1919-1920)**, s.9-12

⁷⁷ A.Mehmet Delibalta, **Batı Trakya Fetih Tarihi**, Bursa, 2002, s.223

⁷⁸ Batıbey, **Batı Trakya Türk Devleti(1919-1920)**, s. 40

olan seçimlerde iptal edilerek, Batı Trakya halkının isteği üzerine buranın Fransa'nın himayesi altında kalmasını istiyordu.⁷⁹ Fakat bölgenin Yunanistan'a bırakılmasıyla birlikte Yunanistan hemen işgal hareketlerine başlamış ve ilk olarak da Gümülcine'nin işgali gerçekleşmiştir. Gümülcine'nin işgaliyle başlayan Batı Trakya'nın işgali 22 Mayıs 1920'de tamamlanmıştır. Bu döneme kadar Batı Trakya'da yapılmış olan halkoylaması ve Yunanistan'ın Batı Trakya'yı işgalinin resmi bir boyutu yoktu. Fakat Yunanistan ile müttefikleri arasında imzalan Sevr Antlaşması (Yunan Sevr'i) ile resmi bir boyut kazanmıştır.⁸⁰

Yunanlıların Batı Trakya'yı işgallerinin ilk dönemlerinde Batı Trakya halkına fazla bir baskı ve zulüm yapılmamıştır. Belki de işgalin ilk dönemlerinde Batı Trakya'da Fransız ordusunun bulunması yapılacak olan baskı ve zulümleri engellemiştir. Fakat daha sonra Fransız ordusu Batı Trakya'dan çekilince Yunanlıların Batı Trakya halkına yapmış olduğu baskı ve zulüm çok artmış ve Batı Trakya halkını hayattan bıktıracak duruma getirmiştir. Artık Batı Trakya halkı kendi hakkını savunacak durumda bile değildi. Böylece Batı Trakya tamamıyla Yunanlıların eline geçmiştir.

Daha sonra 24 Temmuz 1923 Lozan Antlaşması'yla Batı Trakya Türklerinin durumları yeniden belirlenmiştir.

Fakat Yunan makamları Lozan Banş Antlaşması'nın imzalanmasından dolayı ortaya çıkan yükümlülüklerini bozmakta tereddüt etmemişlerdir.

Lozan Banş Antlaşması sırasında kabul edilen resmi rakamlara göre, 1922-1923 yıllarında Batı Trakya'nın toplam nüfusu 163.030 idi. Bu nüfusun 129.120'sini Türkler, 33.910'unu da Yunanlılar oluşturmaktaydı. Aynı dönemde soydaşlarımız Batı Trakya topraklarının %84'üne sahiptiler.⁸²

Böylece Batı Trakya'daki Türk hâkimiyeti Batı Trakya'yı Yunanistan'ın elde etmesiyle sona ermiştir.

⁷⁹ Batıbey, **Batı Trakya Türk Devleti(1919-1920)** s. 114-115

⁸⁰ Batıbey, **Batı Trakya Türk Devleti(1919-1920)** s. 135

⁸¹ Lozan Antlaşmasının Azınlıklarla ilgili maddeleri için bkz. Hikmet Öksüz, Lozan'da Batı Trakya Sorunu, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), s. 90-95

⁸² Balkaç, " Batı Tarkya Türkleri", **Türkler**, C.20,Ankara,Yeni Türkiye Yay. , 2002, s.477

İKİNCİ BÖLÜM

BATI TRAKYA TÜRKLERİNDE TÜRKÇE BASIN FAALİYETLERİ

A- Batı Trakya Türklerinde Basın Faaliyetleri

Yunanistan'ın Batı Trakya bölgesinde yaşayan yaklaşık 120 bin Türkün azınlık statüsünü kazanması, 24 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Barış Antlaşması ile başlamaktadır. Batı Trakya'da ortaya çıkan basın hareketini de işte bu tarihten itibaren ele almak gerekir.⁸³

Batı Trakya'daki Türkçe Basın, Lozan Antlaşması'ndan sonra iki farklı yol izlemiştir. Bunlardan bir kısmı, 1928'de Türkiye'de gerçekleştirilen Harf İnkılabı'nın izinden giderek, gazete ve dergilerini Latin harfleriyle yayınlamışlardır. Diğeri bir kısmı ise 1970 yılına kadar eski harfleri kullanmaya devam etmişlerdir. Günümüzde Batı Trakya'da çıkan bütün süreli yayınlar Latin harfleri ile çıkmaktadır.⁸⁴

Lozan Barış Antlaşması'nın imzalanmasından sonra gerçekleşen ilk genel seçimlerde, ilk Türkçe gazetenin de ortaya çıktığını görürüz. Bu seçimler sırasında Tahsin Ziya Bey ile avukat Hacidakis tarafından İskeçe'de çıkarılan eski Türkçe seçim gazetesinin adı "Zaman"dır. Seçim gazetesi olması nedeniyle 3-4 sayı yayınlanmıştır. Zaman gazetesini takiben 1924 yılının başlarında İmdat gazetesi çıkarılmıştır. Bu gazetenin elle yazılmış olması oldukça ilginçtir. Ancak bu gazetenin de yayın ömrü bir kaç sayıdan ibarettir. Yine aynı yıl İskeçe'de yayınlanan bir başka gazete, ilk esaslı gazete örneğini oluşturmaktadır. Muntazam olarak çıkarılan bu gazete Yeni Ziya'dır. Toplam 105 sayı yayınlanmış olan Yeni Ziya, İskeçe'de Kırmızı Tütün Amale Kulübü'nün sesi olmuştur. Bu gazeteyi Mehmet Hilmi ile Türk basınına uzun yıllar damgasını vuran Osman Nuri Fettahoğlu çıkarmıştır. 1925'te Kırmızı Amale Kulübü'nün izni ile yayınlanan gazetede fazlaca milliyetçi yazılar

⁸³ Hülya Emin, " Batı Trakya'da Türk Basını", Gündem Gazetesi, 2004, http://www.gundemgazetesi.com/2004/bt_08.php, (10 Ocak 2006)

⁸⁴ Ömer Turan, " 20. y.y'da Türk Toplulukları", **Türkler**, C.20, Ankara, Yeni Türkiye Yay. , 2002, s. 344

çıkıma başlınıca, Mehmet Hilmi ve Nuri Efendi kulüpten uzaklaştırılmış ve Yeni Ziya'nın yayını mahkeme kararı ile durdurulmuştur.⁸⁵

Osman Nuri Fettahoğlu 1926 yılında Hıfzı Abdurrahman ve Mehmet Hilmi ile Yeni Adım gazetesini çıkarır. Yeni Adım gazetesi ise gerçek anlamda Batı Trakya Müslüman Türk azınlığının sesi olmuştur. 1927 yılına kadar Yeni Adım gazetesinde müşterek çalışan bu üç arkadaş, 1927 yılı sonunda ayrılırlar. 1929'da Osman Nuri Efendi, Hıfzı Abdurrahman'la İnkılâp gazetesini çıkarmışlardır. 15 Temmuz 1932'de ise Trakya gazetesi yayın hayatına başlamıştır. Dönemin bütün gazeteleri 4 Ağustos 1936 Metaksas ihtilalinden sonra yayınlarına son vermişlerdir; fakat Trakya gazetesi katı kuralları olan askeri idarenin baskılarına katlanmış ve tek başına azınlığın sesi olmuştur. Türklerin yoğun olarak yaşadığı Gümülcine şehrinde ise ilk Türkçe gazete, Balkancı Hasan tarafından çıkarılan Balkan gazetesidir. Balkan gazetesi de eski alfabe ile yayınlanmaktaydı.⁸⁶

1932 yılında yayın hayatına başlayan Trakya gazetesi en disiplinli yayın hayatına sahip olma özelliğini de taşımaktadır. Trakya gazetesinin 6 Ocak 1958 tarihli sayısında yer alan bir yazıda, o dönemin gazeteleri hakkında bilgi verilmektedir. Yazıda haftalık olarak yayınlanan gazetelerden 3'ünün Türk alfabesi ile Türkçe yayınlandığı belirtilmektedir. Bu gazeteler de 1932 yılında kurulan Trakya, 1952 yılında yayınlanmaya başlayan Milliyet ve 1957 yılında yayın hayatına başlayan Akın gazetesi olarak sıralanmaktadır. Yine aynı yazıda Sebat isimli bir başka gazetesinin ise 2 sayfasının Türk alfabesi ile yazıldığı, diğer 2 sayfada da yazılanların Arap alfabesi ile tekrarlandığı belirtilmektedir.⁸⁷

Türkçe gazetelerin büyük bir çoğunluğu İşkeçe'de yayınlanmıştır. Bu nedenle, Batı Trakya'da Türk basınının İşkeçe'de doğduğunu söylemek bir abartı olmayacaktır. Ancak günümüzde, durum tamamıyla değişmiştir. İşkeçe'de günümüzde Türkçe bir gazete ve dergi yayınlanmamaktadır. İşkeçe'deki Türk azınlığı, gazete ihtiyacını Gümülcine kentinde yayınlanan Türkçe gazetelerle gidermeye çalışmaktadır. Günümüzde Gümülcine'de yayınlanan gazeteler Gündem, İleri, Trakya'nın Sesi, Rodop Rüzgârı, Olay, Bülten ve Özgür Balkan'dır. İleri ve

⁸⁵ Hülya Emin, " Batı Trakya'da Türk Basını", Gündem Gazetesi, 2004, http://www.gundemgazetesi.com/2004/bt_08.php, (10 Ocak 2006)

⁸⁶ Hülya Emin, " Batı Trakya'da Türk Basını", Gündem Gazetesi, 2004, http://www.gundemgazetesi.com/2004/bt_08.php, (10 Ocak 2006)

⁸⁷ Osman Nuri Fettahoğlu, " Gazetelerimiz", **Trakya Gazetesi**, Sayı:722, 6 Ocak 1958

Trakya'nın Sesi gazeteleri tabloitten daha küçük boyuttadır. Gündem gazetesi, Batı Trakya'da periyodik olarak çıkan haftalık en büyük Türkçe gazete özelliğine sahiptir.⁸⁸

Yukarıda adı geçen gazetelerin çoğunluğu "haftalık gazete" ibaresiyle çıkıyorsa da, periyodik değildirler. Batı Trakya'da yaşayan yaklaşık 120 bin kişiden oluşan Türk azınlığı günlük gazeteden yoksundur.

B- Batı Trakya'da Türkçe Basın Çeşitleri

1- Gazeteler

Genelde; haftalık, tek yaprak ve küçük boy olarak, iki sayfa halinde yayınlanmışlardır. Bir bölümü iki yaprak (dört sayfa) olmuştur. Zaman zaman Ortam gazetesinde görüldüğü gibi 16 sayfaya kadar çıkanlara da rastlanmaktadır. Batı Trakya Türk basın tarihinde yer eden belli başlı gazeteler şunlardır: *"Yeni Ziya, Yeni Yol, Yeni Adım, İnkılâp, Ülkü, Akın, Azınlık Postası, İleri, Gerçek, Trakya'nın Sesi, Aile, Halkın Sesi, Yankı, İlerici Demokratik Birlik (Aile Birlik), Denge, Tünel, Balkan, Ortam, Diyalog, Batı Trakya Ekspres, Gündem, Yeni Balkan..."*⁸⁹

Batı Trakya Türklerinin bugün artık yayınlanmayan Türkçe gazeteleri şunlardır: *"Yeni Ziya, Balkan, İtila, Yeni Yol, Yeni Adım, Yarın, Adalet, İnkılâp, Milliyet, Trakya, Ülkü, Müdafaa-i İslam, Hakyol, Sebat, Akın, Muhafazakâr, Azınlık Postası, İleri, Gerçek, Trakya'nın Sesi."*⁹⁰

Günümüzde yayınlanmakta olan gazeteler işe şunlardır: *"Gündem, İleri, Trakya'nın Sesi, Olay, Rodop Rüzgârı, Batı Trakya Ekspres"*⁹¹

Independent: 1913 yılında Batı Trakya Türk Cumhuriyeti kurulunca, bu yeni cumhuriyetin yurt dışında tanıtılabilmesi ve sesini duyurabilmesi için propaganda ve tanıtım çalışmaları planlanmıştır. Bu amaçla Samuel Karaso adlı bir Musevi'ye Batı Trakya Ajansı kurdurulur. independent (Bağımsız-Müstakil) adıyla Türkçe-Fransızca bir gazetenin bu ajans tarafından yayını kararlaştırılır. Aynı

⁸⁸ Hülya Emin, " Batı Trakya'da Türk Basını", Gündem Gazetesi, 2004, http://www.gundemgazetesi.com/2004/bt_08.php, (10 Ocak 2006)

⁸⁹ Turan, " 20. y.y'da Türk Toplulukları", s. 344

⁹⁰ Turan, " 20. y.y'da Türk Toplulukları", s. 344

⁹¹ Cemil Kabza, " Batı Trakya'da Türkçe Basın", **Mihenk Dergisi**, Sayı:2, Ekim-Kasım-Aralık 2000, s. 5

zamanda Batı Trakya Türk Cumhuriyeti'nin resmi gazetesi olacak Independent'ı Gümülcine'de Kurmay Binbaşı Süleyman Askeri Bey hazırlamaya başlamıştır. Gazete 1913 yılında bir sayı yayınlanmıştır. Gazetenin orijinal nüshasına ulaşılamamıştır.⁹²

İmdat: 1924 yılında Sedat Hakkı tarafından elle yazılmış ve çoğaltılmıştır. Bazı kaynaklara göre Yunan güdümündedir.⁹³

Cumhuriyet: 1924 yılının Mart ayında İskeçe'de çıkmış ve toplam beş sayı yayınlanmıştır. Yazılan İbrahim Demir ve Bahri Reşit'e aittir.⁹⁴

Yeni Ziya: "Kırmızı Tütün Amele Kulübü"nin sesi olarak 1921 yılında Selanik'te çıkan bu gazete, Selanik Türkleri'nin mübadele sonunda Türkiye'ye göçmesiyle Mehmet Hilmi tarafından satın alınmış ve İskeçe'de 10 Haziran 1924'te, bazı kaynaklara göre ise 23 Ağustos 1924'te yayınlanmaya başlamıştır. Sahibi Kırmızı Tütün Amele Kulübü Başkanı Vasil Evangelis'tir. Başyazarı Mehmet Hilmi'dir. Gazete yayın hayatı boyunca çeşitli çalkantıları-misyon değişikliklerini yaşamış, zamanla Mehmet Hilmi ve Osman Nuri Fettahoğlu tarafından çıkartılan bu gazetede aşın milliyetçi yazılar çıkınca, bu kişi kulüpten uzaklaştırılmış, Mehmet Hilmi Limni Adası'na sürülmüş ve gazete mahkeme kararıyla kapatılmıştır. 6 Ocak 1926 tarihine dek 104 sayı yayınlanmıştır. Bu gazete "Batı Trakya Türk Basını"na geçiş sürecinin başlangıcı olarak kabul edilmektedir.⁹⁵

Şule: İskeçe'de Karafereli Hasan Mustafa tarafından yayınlanmış bir gazetedir.⁹⁶

Trakya Postası: Karafereli Hasan Mustafa tarafından çıkartılmış kısa ömürlü bir gazetedir.⁹⁷

Balkan: Haziran 1924 tarihinde Gümülcine'de yayınlanmıştır. Karafereli Hasan Mustafa'nın çıkardığı bu gazete Anadolu'dan firar eden Çerkezlerin sözcüsü konumunda idi ve Yunanlılar tarafından destekleniyordu. Başyazan Batı Trakya'ya Türkiye'den göç edenlerden Şeyh Fuat'tır. Bu gazete Batı Trakya'nın Bulgarlar tarafından işgal tarihi olan 1941 yılına dek düzensiz olarak 600 sayı civarında

⁹² Rıza Kırıldökme Özel Arşivi, İskeçe, Yunanistan, Belge No:1

⁹³ K.Ö.A., Belge No:1

⁹⁴ K.Ö.A., Belge No: 1

⁹⁵ Adil Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, İstanbul, Kutluğ Yay., 1974, s. 117-118

⁹⁶ K.Ö.A., Belge No: 1

⁹⁷ K.Ö.A. , Belge No: 1

yayınlanmıştır. Hasan Mustafa önce Almanya'ya kaçmış sonra Avusturya'ya geçmiştir.⁹⁸

İtila: 1925 yılında İskeçe'de yayınlanan gazete Türkiye firarilerinden Binbaşı Çapur İsmail Hakkı tarafından yayınlanmıştır. Mesul müdürü, "İaşeci Hasan Fehmi" olarak da anılan Hasan Saki'dir. İtila'nın en belirgin özelliği Türkiye aleyhindeki yayın politikasıdır. 1930'da Türkiye ile Yunanistan arasında "Ankara Antlaşmasının imzalanmasıyla gazete kapanmıştır."

Yeni Yol: Başyazarlığını Mehmet Hilmi'nin yaptığı "Yeni Yol" 11 Şubat 1926'da İskeçe'de yayınlanmaya başlamıştır. Sahibi ve genel yayın yönetmeni Mehmet Hilmi'nin yakın arkadaşları İbrahim Demir Serdarzade, Osman Nuri ve Hıfzı Abdurrahman olarak görünüyordu. Mehmet Hilmi altı ay süren Limni sürgününden sonra "Yeni Yol"la basın faaliyetlerine devam etmek istiyordu. Ancak gazetenin yayınları "Yunan Milli Bütünlüğüne" ters düşüyor gerekçesiyle Yunan Yönetimi tarafından üçüncü sayısından sonra 6 Mart 1926'da kapatılmıştır.¹⁰⁰

Yeni Adım: 30 Eylül 1926 tarihinde, İskeçe'de, Sabri Ali, İbrahim Demir, Mehmet Hilmi, Osman Nuri Fettahoğlu, Hıfzı Abdurrahman tarafından çıkarılan bu gazete Batı Trakya Türkleri'nin ilk ciddi gazetesi olarak kabul edilmektedir. 1927 yılında gazeteyi çıkaran grup dağılmıştır. Yunan Yönetimi'nin hedef ismi haline gelen Mehmet Hilmi "Yeni Adım" gazetesinde yayınladığı yazılardan dolayı bu sefer Kitira Adası'na sürgün edilmesiyle gazete yayınına sürgün süresi boyunca altı ay ara vermek zorunda kalmıştır. Mehmet Hilmi sürgünden döndükten sonra "Yeni Adım" gazetesini 1931'e kadar yayınlamıştır. 25 Haziran 1931 tarihinde Mehmet Hilmi vefat edince gazeteyi öğretmen Bahri Raşit, 1932'de ise Ayyazzade Tahsin Ziya devralmıştır. Bazı kaynaklara göre, 1936, bazı kaynaklara göre ise 1946 yılına dek yayını süren gazete Batı Trakya Türkleri basın tarihinde oldukça etkili olmuştur. Daha sonraki yıllarda Batı Trakya ve Almanya'da "Yeni Adım" adıyla başka gazeteler, dergiler çıkmıştır.¹⁰¹

⁹⁸ Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, s. 119

⁹⁹ Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, s. 119-120

¹⁰⁰ Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, s. 120

¹⁰¹ K.Ö.A. , Belge No: 2

Adalet: 1927'de Gümülcine'de yayınlanan bu gazeteyi, "150'likler"den, eski Bursa Valisi Yeşilzade Aziz Nuri, toplam altı sayı çıkarmıştır. Türkiye aleyhindeki bu yayın toplumda rağbet görmemiştir.¹⁰²

Posta: Balkancı Hasan (Hasan Mustafa) ve Şeyh Fuat'ın çıkardıkları bir gazetedir.¹⁰³

Dikeon (Halk): İskeçe'de Çerkez Hakkı tarafından yayınlanmıştır, Yunanca'dır.¹⁰⁴

Yarın: Gazeteyi tanıtmaya başlamadan önce sahibi hakkında kısaca bilgi vermek uygun olacaktır. Gazetenin başyazarı Mustafa Sabri Efendi son Osmanlı şeyhülislamıdır. Türk İstiklal Savaşı'nın zaferle sonuçlanması üzerine padişah taraftarı olduğu için İstanbul'dan kaçarak Batı Trakya'ya yerleşmiştir. Mustafa Sabri Efendi "Şeyhülislamlık" unvanı ile kısa sürede toplum arasında büyük isim ve nüfuz sahibi olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti aleyhtarlığı sebebiyle Yunan Yönetimi tarafından desteklenen Mustafa Sabri Efendi'ye, Yunan Yönetimi sürekli *"Osmanlı İmparatorluğu'nun kıymetli bir âlimisiniz. Batı Trakya Müslüman halkının sizin bilgi ve fikirlerinize ihtiyacı var. Bir gazete çıkarıp Müslümanlara yararlı olmak ister misiniz? Bu konuda gereken her nevi maddi ve idari yardımın tarafımızdan sağlanacağına emin olabilirsiniz."*¹⁰⁵ teklifinde bulunmuştur. Mustafa Sabri Efendi kızgınlık, moral bozukluğu ve biraz da Türk yöneticilerinden intikam almak amacıyla 22 Temmuz 1927'de "Yarın Gazetesi"ni çıkarmıştır. İskeçe'de haftalık olarak yayınlanmaya başlayan Yarın Gazetesi'nin imtiyaz sahibi Hasan Fehmi'dir. Başyazarlığını ise Mustafa Sabri Efendi yapmıştır. 23 Haziran 1928'den itibaren 23 ncü sayısıyla Gümülcine'de yayınlanmaya devam eden Yarın azınlık hayatında büyük çalkantılara yol açan ve derin izler bırakan gazetelerden biridir. 25 Temmuz 1930'dan itibaren, 67-70 nci sayılarıyla tekrar İskeçe'de yayınlanan Yarın'ın son sayısı 5 Eylül 1930'da çıkmıştır. Gazetenin imtiyaz sahibi Hasan Fehmi ile başyazar Mustafa Sabri Efendi arasındaki anlaşmazlıktan dolayı gazetenin asıl sahibi Mustafa Sabri Efendi ismini "Peyam-ı İslam"a çevirerek gazetenin yayın hayatına devamını tercih etmiştir. 1930'da Türkiye ile Ankara'da imzalanan "İkamet,

¹⁰² Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, s. 123

¹⁰³ K.Ö.A.,BelgeNo:3

¹⁰⁴ K.Ö.A.,BelgeNo:3

¹⁰⁵ Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, s. 121

Ticaret ve Seyrüsefain Antlaşması" ile gazete yayın hayatına son vermek zorunda kalmıştır.¹⁰⁶

Zaman: Batı Trakya'da 1928'de çıkan Türkçe gazetedir. İskeçe'de üç-dört sayı çıkan gazetenin sahipleri Ayazzade Tahsin Ziya ve Avukat B.B. Haciddakis'tir.¹⁰⁷

Peyam-ı İslam: 22 Eylül 1930'da Yarın'ın uzantısı olarak yayınlanmıştır. Sahibi İaşeci Hasan Fehmi, mesul müdürü Saki Abdülkerim olarak belirtilmesine rağmen, yazılar Mustafa Sabri Efendinindir. Toplam beş sayı çıkmıştır. Gazetede Türkiye'deki Atatürk inkılaplarına karşı saldırılar yer almıştır. Türkiye ile Yunanistan arasında dostluk kurulunca Mustafa Sabri Efendi Batı Trakya dışına çıkarılmış ve Patras'ta mecburi ikamete tabi tutulmuştur. Etkisiz kalan Mustafa Sabri Efendi daha sonra kendi isteği ile Yunanistan'dan ayrılmış ve Mısır'a yerleşmiştir.¹⁰⁸

İnkılâp: 21 Mart 1930 tarihinde İskeçe'de yayınlanmıştır. Türkiye ve Atatürk Devrimleri yanlısı bir yayın organıdır. Osman Nuri Fettahoğlu ve Hıfzı Abdurrahman'ın çıkardığı bu gazetede Arap harfleri ağırlıklı olarak kullanılmıştır. Son sayısı 7 Mayıs 1931 tarihinde yayınlanmıştır. Toplam 45 sayı çıkmıştır.¹⁰⁹

Milliyet: 1931 tarihinde İskeçe'de yayınlanan Milliyet Gazetesi 1968 yılına dek yayınını sürdürmüştür. Bu uzun süre üç ayrı dönemde ele alınmaktadır. 1. ve 2. dönemleri Hıfzı Abdurrahman ve zamanla Mehmet Talat tarafından Arap harfleriyle, 3. dönemi ise Hamdi Hüseyin Fehmi Efendi tarafından çıkarılmıştır. 1951 yılından sonra Latin alfabesiyle yayınlanan gazete 1965'te Hamdi Hüseyin Fehmi'nin ölümünden sonra oğulları Şevket ve Ekrem Hamdi tarafından çıkarılır. Gazete 1968'de kapanmıştır. Batı Trakya ölçülerine göre uzun ömürlü olan bu gazete, Yunanlılar tarafından desteklenen bir gazete olarak tanınmıştır.¹¹⁰

Trakya: 16 Temmuz 1932 tarihinde İskeçe'de Osman Nuri Fettahoğlu tarafından yayınlanmıştır. Haftalık olarak yayınlanan Trakya 1941 yılına kadar aralıksız olarak yayınlandı. 289 ncu sayısı 31 Mart 1941'de çıktıktan bir hafta sonra, 7 Nisan 1941'de Almanya Yunanistan'a savaş ilan etti. 22 Haziran 1941'de Bulgarların İskeçe'yi işgal etmeleri sonucu Trakya Gazetesi yayınına ara vermek

¹⁰⁶ Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, s. 120-123

¹⁰⁷ Kabza, " Batı Trakya'da Türkçe Basın", s. 3

¹⁰⁸ K.Ö.A.,BelgeNo:4

¹⁰⁹ Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, s. 123-124

¹¹⁰ K.Ö.A.,BelgeNo:4

zorunda kaldı. Beş yıl aradan sonra 21 Ekim 1946'da tekrar yayın hayatına başlamıştır.

İki sayfa çıkan gazete, genelde ilk sayfada Batı Trakya'dan önemli olayları yorumlayarak iç ve dış olayları haber şeklinde vermekteydi. Arka sayfasında ise çeşitli haberler, önemli duyurular, 331 nci sayısından sonra yerel spor haberlerine de yer veriyordu. Azınlık arasında sevilen Osman Nuri Fettahoğlu, 1958 yılında Yunan Parlamentosu'nda Türk Azınlığın temsilcisi olarak milletvekili seçildi. 1958'den sonra gazetenin yazı işleri müdürlüğünü Selahattin Galip üstlenerek Osman Nuri Fettahoğlu'yla müşterek çalışmaya başladı. Latin harfleri ile yayınlanan Trakya 1965 tarihinde kapandı.}"

Cumhuriyet: 1933'te İskeçe'de İbrahim Demir Serdaroğlu tarafından 2 nci kez çıkarılan kısa ömürlü bir seçim gazetesidir. Toplam 10 sayı yayınlanmıştır.¹¹²

Ülkü: 24 Kasım 1933 tarihinde Gümülcine'de Faik İsmail ve İsmail Sadık Şahap (Üstün) tarafından yayınlanmıştır. İki yıl sonra Yunan baskısı sonucunda kapanan gazete önceleri Arap, zamanla karışık (Arap-Latin) harfleriyle yayınlanmıştır. Atatürkçü çizgide yayın yapan, Türk toplumunun menfaatlerini savunan bu gazete Rodop Valisi Kalancis tarafından kapatılmıştır. Son sayısı 29 Şubat 1936 tarihli olup toplam 88 sayı yayınlanmıştır.¹¹³

Müdafa'a-i İslam: 27 Mart 1935 tarihinde Gümülcine'de İttihad-ı İslâm Yunanistan Müslümanları Cemiyeti yayın organı olarak Arap harfleriyle yayınlanmıştır. Yazı İşleri Müdürü Mustafa Hilmi'dir. Batı Trakya Bulgarlar tarafından işgal edilince 1941 yılında yayını durdurulmuştur. Toplam 105 sayı yayınlanan bu gazete Atatürk karşıtı bir yayın politikası izlemiştir. Mustafa Sabri Efendi'nin yandaşları bu gazetede bir araya gelmişlerdir.¹¹⁴

Savaş: 1947-1948 arası Yunan Komünist Partisi'nin Türk Versiyonu yayın organıdır. Kemal Kaptan (Ekrem) ve Apostolos Grozos'un çıkardıkları bu Türkçe gazete Bulgaristan'ın Kırcaali ve Darıdere şehirlerinde basılmış ve Batı Trakya'da ücretsiz dağıtılmıştır. Bu iki kişi daha sonra Taşkent'e kaçmışlardır.¹¹⁵

¹K.Ö.A.,BelgeNo:4

¹¹² Kabza, " Batı Trakya'da Türkçe Basın", s. 3

¹¹³ Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, s. 125

¹¹⁴ Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, s. 125

¹¹⁵K.Ö.A.,BelgeNo:6

Yarın: Arif Oruç tarafından Bulgaristan'dan çıkarılıp Batı Trakya'da dağıtılan bir başka Türkçe gazetedir.¹¹⁶

Sebat: 31 Ocak 1957 tarihinde Gümölcine'de yayınlanmıştır. Zamanla değişen yönetiminde Hafız Yaşar, Hasan Sabri, Kütahyalı Hüsnü Yusuf, İsmail Rodoplu görev almışlardır. 16 Aralık 1977 tarihine dek Arap ve Latin harfleriyle yayınlanan bu gazetenin ilk dönemlerinde yazıların ağırlıklı bölümünü Türkiye firarilerinden Kütahyalı Hüsnü Yusuf yazmıştır.¹¹⁷

Akın: 1 Şubat 1957 tarihinden itibaren Asım Haliloğlu ve Hasan Katipoğlu tarafından Gümölcine'de 37 yıl boyunca yayınlanmıştır. Batı Trakya Türkleri'nin sorunlarını dile getirmek ve haklarını müdafaa etmek amacıyla çıkarılan Akın azınlığın en çok benimsediği gazetelerden biridir. Birinci sayısından 1969 yılına kadar 4000 abonesi olan gazete Batı Trakya basın tarihinde satış rekoru kırmıştır. Cunta Yönetimi'nin sansür uygulamasına rağmen 2500 net satıştan aşağıya hiç düşmemiştir. Asım Haliloğlu'nun vefatı sonrası eşi gazetenin sahibi olarak belirtilmiştir. 24 Temmuz 1993 tarihli 1196 ncı sayısıyla yayını sona ermiştir. Batı Trakya'da yayınlanan ilk dört sayfalık gazete olan Akın Gazetesi'nin arşivi azınlık üzerinde yapılacak araştırmalarda önemli bir kaynak konumundadır.¹¹⁸

Esas-Muhafazakâr: 1958-1966 yılları arası Gümölcine'de yayınlanan İttihad-ı İslâm Cemiyeti'nin gazetesi olarak düzensiz bir şekilde yayınlanmıştır. 1975'de 82 nci sayısıyla kapanmıştır. Arap harfleriyle yayınlanan bu gazete Türkiye firarilerinden Çerkez Hafız Reşat Ali'nin yönetimindedir. Panislamist bir yayındır.¹¹⁹

Batı Trakya: 15 Temmuz 1961 tarihinde İskeçe'de yayınlandı. Mahmutoğlu Mustafa Hür, Selahaddin Galip, Hilmi Âdemoğlu (İşcan) ve Şevket Emir yönetiminde beş sayı yayınlanabildi. Yunan baskıları sonucu 1962 yılında kapandı.¹²⁰

¹¹⁶ K.Ö.A., Belge No. 6

¹¹⁷ Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, s. 126-127

¹¹⁸ K.Ö.A., Belge No:6

¹¹⁹ K.Ö.A., Belge No. 6

¹²⁰ Kabza, " Batı Trakya'da Türkçe Basın", s. 3

Azınlık Postası: 1967 yılında Gümölcine'de Selahaddin Galip tarafından yayınlandı. 11 Aralık 1981 tarihinde yayınlanan 348 nci sayısıyla yayını son bulmuştur. Latin alfabesiyle haftalık olarak yayınlanmıştır.¹²¹

İleri: 2 Nisan 1975 tarihinde Gümölcine'de Salih Halil (Haki) tarafından yayınlanmıştır. İlk 23 sayısı hem Yunanca hem Türkçe olarak daktilo ile daha sonraki sayıları sadece Türkçe olarak normal dizgiyle çıkmıştır. Yayını halen sürmektedir.¹²²

Embros: 1975 yılında İleri Gazetesi sahibi Salih Halil tarafından Gümölcine'de yayınlanmıştır. Yunanca olarak toplam 17 sayısı çıkmıştır.¹²³

Gerçek: 16 Aralık 1977 tarihinde Gümölcine'de İsmail Rodoplu tarafından yayınlanmıştır. Dört sayfa olarak yayınlanan Gerçek basit ve herkesin anlayabileceği halk dilini kullanmıştır. Türk Toplumunun Yunan Devleti tarafından çiğnenen hakları için mücadele etmiştir. 20 Mayıs 1944 tarihli 388 nci sayısı ile yayını sona ermiştir.¹²⁴

Trakya'nın Sesi: 22 Eylül 1981 tarihinde İskeçe'de Abdülhalim Dede tarafından yayınlanmıştır.¹²⁵

Bülten: Gümölcine Türk Gençler Birliği'nin yayın organı olarak 1981 yılında çıkmıştır.²⁶

Sesimiz: 1982 yılında belediye seçimleri öncesi çıkmış seçim gazetesidir.¹²⁷

Sesiniz: 1982 yılında belediye seçimleri öncesi çıkmış seçim gazetesidir. 1²⁸

Halkın Sesi: Gümölcine'de 1983 yılında Ahmet Mehmet ve Kenan Mustafa tarafından yayınlanmıştır.¹²⁹

Yeni Adım: 1983 yılında Aydın Ömeroğlu tarafından Gümölcine'de yayınlanmıştır.¹³⁰

Barış: 1985 yılında İskeçe'de yayınlanmış seçim gazetesidir. Celal Zeybek'in yönetiminde toplam üç sayı çıkmıştır.¹³¹

¹²² K.Ö.A., Belge No: 8

¹²³ K.Ö.A., Belge No: 8

¹²⁴ K.Ö.A., Belge No: 8

¹²⁵ K.Ö.A., Belge No: 13

¹²⁶ K.Ö.A., Belge No: 8

¹²⁷ K.Ö.A., Belge No: 9

¹²⁸ K.Ö.A., Belge No: 9

¹²⁹ K.Ö.A., Belge No: 10

¹³⁰ K.Ö.A., Belge No: 10

Magazin-Reklâm: Gümölcine'de Osman Mustafaoğlu tarafından yayınlanmış reklâm gazetesidir.¹³²

Yeni Adım: Gümölcine'de 1985 yılında Yeni Demokrasi Partisi'nin yayınladığı Türkçe seçim gazetesidir.¹³³

Yankı: 20 Kasım 1987 tarihinde İskeçe'de Enver Kasapoğlu tarafından yayınlanmıştır. 1991'de sahibinin vefatı sonucu kapanmıştır.¹³⁴

Nokta: Trakya'nın Sesi Gazetesi'nin paralelinde, İskeçe'de, 1988 tarihinde Abdülhalim Dede tarafından yayınlanmıştır.¹³⁵

Akis: Hasan Hatipoğlu tarafından Gümölcine'de çıkartılan seçim gazetesidir. 5-6 sayı çıkmıştır.¹³⁶

İlerici Demokratik Birlik: 30 Mayıs 1989 tarihinde Gümölcine'de Refika Nazım tarafından yayınlanmıştır. Gazete zamanla Aile Birlik adını almıştır.¹³⁷

Denge: Dr. İbrahim Onsunoğlu tarafından 1989 tarihinde yayınlanmıştır.¹³⁸

Öğüt: Ahmet Faikoğlu tarafından 1989 tarihinde İskeçe'de yayınlanan ve siyasi toplumsal konulara yer veren bu gazete süreli bir yayın değildir. Daha çok seçim zamanlarında, bayramlarda ve bazı özel günlerde yayınlanmıştır.¹³⁹

Güven: 1 Haziran 1989 tarihinde Gümölcine'de seçim gazetesi olarak çıkartılan bu yayın, "Bağımsız Güven Listesi"nin sesi idi. Dr. Sadık Ahmet, Molla İsmail Rodoplu ve Sebahattin Emin tarafından çıkartılan bu gazete 4 Ağustos 1989 tarihinde misyonunda bir değişiklik yapmış ve "Batı Trakya Müslüman Türk Azınlığı'nın Siyaset Gazetesi" sıfatı ile yayını sürdürmüştür. 28 Ocak 1990 tarihine Dr. Sadık Ahmet'in hapis cezasına çarptırılmasıyla 21 nci sayıda yayını durdurmuştur.¹⁴⁰

Şafak: Aralık 1989 tarihinde Gümölcine'de yayınlanmıştır. Sahibi Mücahit Mumin, yazı işleri müdürü Rahmi Ali, sanat danışmanı Mustafa Tahsinoğlu'dur. İlk sayılarda aylık kültür sanat gazetesi niteliğinde idi. Daha sonra dergiye dönüşerek iki

¹³¹ K.Ö.A., Belge No: 10

¹³² K.Ö.A., Belge No: 10

¹³³ K.Ö.A., Belge No: 10

¹³⁴ K.Ö.A., Belge No: 10

¹³⁵ K.Ö.A., Belge No: 10

¹³⁶ K.Ö.A., Belge No: 9

¹³⁷ K.Ö.A., Belge No: 10

¹³⁸ K.Ö.A., Belge No: 10

¹³⁹ K.Ö.A., Belge No: 11

¹⁴⁰ Kabza, " Batı Trakya'da Türkçe Basın", s. 3

ayda bir yayınlanmaya başlandı. İki yıl bu şekilde çıktıktan sonra tekrar aylık haline dönüştü. Siyasi niteliği bulunmayan "ŞAFAK" ın hedef kitlesi aydın kesimdir. Dergi yayımına halen devam etmektedir. ¹⁴¹

Feza: Abdülhalim Dede tarafından Aralık 1989'da İskeçe'de yayınlanmıştır. ¹⁴²

İkbal: 1990'da İskeçe'de M.Emin Aga önderliğinde Bağımsız Türk milletvekili adayları tarafından seçim gazetesi olarak yayınlanmıştır. ¹⁴³

Bülten: Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsilliler Derneği bültenidir. 1988 yılında Gümülcine'de çıkmıştır. ¹⁴⁴

Dostluk, Eşitlik, Barış Partisi Gazetesi: Batı Trakya Türkleri 13 Eylül 1991 tarihinde ilk siyasi partileri olan Dostluk, Eşitlik, Barış Partisi'ni kurmuşlardır. Bu partinin sesi olarak Dr. Sadık Ahmet, Mustafa Hafız Mustafa ve Ahmet Hacıosman tarafından Gümülcine'de çıkartılan gazetedir. Zamanla ad değiştirerek Balkan Gazetesi'ne dönüşmüştür. ¹⁴⁵

Balkan: Gümülcine'de 1992 yılında Dr. Sadık Ahmet ve Mustafa Hafız Mustafa tarafından çıkarılmıştır. Dostluk, Eşitlik, Barış Partisi yayın organıdır. 1994 yılında kapanmıştır. ¹⁴⁶

Görüş: 15 Mayıs 1992 tarihinde Gümülcine Müftülüğü adına Hafız Cemali Meço ve Abdürrahim Dede tarafından yayınlanmıştır. ¹⁴⁷

Ortam: 10 Kasım 1992 tarihinde Gümülcine'de Fevzi-Hülya (Emin) Tanpınar tarafından çıkarılmıştır. Toplam 28 sayı yayınlanmıştır. (Fevzi Tanpınar aslen Kıbrıs Türk'ü olup, İngiliz uyrukludur.) ¹⁴⁸

Gündem: 29 Haziran 1996 tarihinde Gümülcine'de Nazmi Arif tarafından yayınlanmıştır. ¹⁴⁹

Barış: 16 Kasım 1999'da Gümülcine'de Ahmet Davut tarafından yayınlanmıştır. ¹⁵⁰

¹⁴¹ Kabza, " Batı Trakya'da Türkçe Basın", s. 4

¹⁴² K.Ö.A., Belge No: 11

¹⁴³ Kabza, " Batı Trakya'da Türkçe Basın", s. 3

¹⁴⁴ K.Ö.A., Belge No: 10

¹⁴⁵ K.Ö.A., Belge No: 11

¹⁴⁶ K.Ö.A., Belge No: 12

¹⁴⁷ K.Ö.A., Belge No: 12

¹⁴⁸ K.Ö.A., Belge No: 12

¹⁴⁹ K.Ö.A., Belge No: 12

¹⁵⁰ K.Ö.A., Belge No: 13

Olay: 1999'da Gümölcine'de Ahmet Davut tarafından yayınlanmıştır.¹⁵¹

Rodop Rüzgârı: Şapçı'da 12 Kasım 1999 tarihinde İbram İbram (Baltalı) tarafından yayınlanmıştır.¹⁵²

Özgür Medya: 2 Şubat 2000 tarihinde Gümölcine'de Nazmi Arif tarafından yayınlanmıştır.¹⁵³

Atılım: Milletvekili Mustafa Mustafa tarafından Gümölcine'de yayınlanmıştır.¹⁵⁴

2- Dergiler

Batı Trakya'da Türkçe dergiler genelde aylık, daha az sayıda iki aylık ve 15 günlük olarak yayınlanmıştır. Batı Trakya'da Türkçe olarak ilk yayınlanan dergi "*Muallim Mecmuası*" olup, zamanla bu dergiyi "*Peygamber Binası, Isbat, Aliş, Batı Trakya, Hakka Davet, Yuvamız, Devam, Yol*" gibi dergiler izlemiştir.¹⁵⁵

Günümüzde yayınlanmakta olan dergiler ise şunlardır:

"*Şafak, Gönülden Gönüle, Hür Hakka Davet, Öğretmenin Sesi, Mihenk (Yeni)*".¹⁵⁶

Muallim mecmuası: 1933 tarihinde İskece'de Rıza Salih tarafından aylık olarak çıkarılmıştır. İskece Muallimler Birliği yayın organıdır. Batı Trakya Türk basın tarihinde ilk dergi olarak kabul edilir. Arap harfleriyle toplam dokuz sayı çıkarılmıştır.¹⁵⁷

Peygamber Binası: 24 Aralık 1957 tarihinde Gümölcine'de Arap harfleriyle yayınlanmıştır. Hafız Ali Reşat'ın oğlu Ali Reşat'ın çıkardığı bu dergi panislavist bir çizgi izlemiş ve 2 Aralık 1966 tarihinde yayınlanan 12. sayısı son sayısı olmuştur. Yayınlandığı dönemde ilkokullarda din bilgisi dersi için yardımcı yayın olarak kullanılmıştır.¹⁵⁸

¹⁵¹ K.Ö.A., Belge No: 13

¹⁵² K.Ö.A., Belge No: 13

¹⁵³ K.Ö.A., Belge No: 13

¹⁵⁴ K.Ö.A., Belge No: 8

¹⁵⁵ K.Ö.A., Belge No: 13

¹⁵⁶ Turan, " 20. y.y'da Türk Toplulukları", s. 344

¹⁵⁷ Kabza, " Batı Trakya'da Türkçe Basın",s. 5

¹⁵⁸ K.Ö.A., Belge No: 5

¹⁵⁹ Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, s. 129

İsbat: Batı Trakya'da 1960'larda "Risale-i Nur" yayını yapan ve düzensiz olarak kısa süreyle yayınlanan bir dergidir. Bu dergi Hafız Ali Reşit tarafından Gümülcine'de çıkartılmıştır. Halktan ilgi görememiş ve kapanmıştır.¹⁵⁹

Aliş: 28 Ekim 1962 tarihinde Gümülcine'de Selahaddin Galip ve Lemar Galip tarafından çıkartılan Batı Trakya Türkleri'nin ilk çocuk dergisidir. 13 sayı yayınlanabilen bu derginin Türk okullarına girmesini Yunan makamları yasaklamıştır. 1963 yılında kapanmıştır.¹⁶⁰

Birlik: Rodop-Evros Türk Öğretmenler Birliği'nin mesleki yayın organı olan bu dergi, Gümülcine'de 10 Ağustos 1963 tarihinde yayın hayatına başlamıştır. Zaman zaman yayınına ara veren Birlik 1968 yılında Yunan Cunta yönetimince kapatılmıştır. Enver Kavaklı yönetiminde yayınlanan dergide ağırlıklı olarak eğitim-kültür konuları ele alınmıştır. 1970 yılında dergi ismini değiştirerek (Öğretmen) tekrar yayınlanmaya başladı¹⁶¹

Devam: "İttihad-i İslam Cemiyeti" kurucularından Molla Yusuf tarafından Gümülcine' de 1 Temmuz 1964 tarihinde yayınlanmıştır. Muhafazakâr kesimi hedef kitle olarak seçen bu dergi, Arap harfleriyle 48 sayı yayımlanarak Şubat 1970'te kapanmıştır. "İttihad-i İslam cemiyeti" krucularından Molla Yusuf, Hüsnü Yusuf ve Hafız Reşat arasında itilaf çıkınca cemiyet dağıldı. Molla Yusuf kendi başına bir akım oluşturma çabasıındaydı. Kendi akımının sözcülüğünü "DEVAM" dergisi yapıyordu.¹⁶²

Öğretmen: Birlik dergisinin devamı niteliğinde, Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği'nin yayın organı olarak, Gümülcine'de Kasım 1970 tarihinde yayınlanmıştır. Mesleki-kültürel nitelikli derginin 1975 yılında yayını sona ermiştir.¹⁶³

Yol: 1 Ağustos 1976 tarihinde Gümülcine'de Osman Selami Bekiroğlu tarafından onbeş günde bir kaydıyla çıkarılmıştır. 21 Mart 1981 tarihinde yayınlanan 63 ncü sayısıyla yayını sona ermiştir. Dini içerikli bir dergidir.¹⁶⁴

¹⁵⁹ Kabza, " Batı Trakya'da Türkçe Basın", s. 3

¹⁶⁰ Kabza, " Batı Trakya'da Türkçe Basın", s. 3

¹⁶¹ Kabza, " Batı Trakya'da Türkçe Basın", s. 3

¹⁶² Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, s. 131

¹⁶³ K.Ö.A., BelgeNo:8

¹⁶⁴ Kabza, " Batı Trakya'da Türkçe Basın", s. 4

Kazan: 25 Nisan 1981 tarihinde İsmail Rodoplu ve Mehmet Hatipoğlu tarafından Gümölcine'de yayınlanmıştır. Batı Trakya Türkleri'nin ilk mizah dergisidir. 1981 seçimleri öncesi iki sayı çıkmıştır.¹⁶⁵

Hakka Davet: 1 Aralık 1981'de Gümölcine'de Müftülöklere bağlı faaliyet gösteren " Vaaz ve İşşad Heyeti" tarafından yayımlanmıştır. 53'üncü sayısına kadar A4 ebatında yayımlanmıştır. Bu dönemde sahibi, İşşad heyeti adına İbrahim Őerif, Mes'ul Müdürü Hasan Paçaman'dır. "Hakka Davet" 54'üncü sayısından itibaren mizanpaj değişikliği yaptı ve 16x23 ebatında yayımlanmaya başladı. 1985'te Gümölcine Müftüsü vefat edince, maliyeye bilgi vermek zorunluluğu çıktı. Dergi o zamana kadar gayri resmi olarak yayınlanmaktaydı.

Maliye'ye bilgi verilirken isminde küçük bir değişiklik yapıldı. Yine "Vaaz ve İşşad Heyeti" adına "Yeni Hakka Davet" olarak yayımlanmaya başlandı. Bu dönemden sonra Batı Trakya'da kapanmış gazetelerin de boşluğunu doldurmak amacıyla siyasi olaylara da yer vermeye başladı. 1993'te Hasan Paçaman ile " Vaaz ve İşşad Hayeti" arasında anlaşmazlık çıkınca dergiyi Hasan Paçaman kendi başına yeni ismi (Hür Hakka Davet) ile yayımlamaya başladı. Dergi zaman zaman iki ayda bir çıkarılıyor.¹⁶⁶

Arkadaş Çocuk Dergisi: 1 Kasım 1982 tarihinde Gümölcine'de Ahmet Veysel, Mücahit Mümin ve Halil Rasim tarafından kurulmuştur. Derginin çıkış amacını sahibi Şu şekilde açıklıyor "Baktık ki Türk ilkokullarında Türkçe ders kitapları yok olmaya başladı. Bu olaydan yola çıkarak Matematik, dilbilgisi, Türkçe konularını içeren bu dergiyi, ilkokullardaki kitap açığına kapatır düşüncesiyle çıkardık".¹⁶⁷

Otuzsekiz sayfa yayımlanan "Arkadaş Çocuk" öğretim dönemi müddetince çıkmaktadır. Okulların yaz tatiline girmesiyle Temmuz, Ağustos, Eylül aylarında yayınına ara vermektedir. Yeni ders yılının başlamasıyla yayınına tekrar başlamaktadır. İlk çıktığı zamanlar onbeş günde bir yayımlanmaktaydı daha sonra aylık dergiye dönüşmüştür.¹⁶⁸

¹⁶⁵ K.Ö.A.,BelgeNo:8

¹⁶⁶ Kabza, " Batı Trakya'da Türkçe Basın", s. 4

¹⁶⁷ Kabza, " Batı Trakya'da Türkçe Basın", s. 4

¹⁶⁸ Kabza, " Batı Trakya'da Türkçe Basın", s. 4

Yuvamız: 1 Eylül 1986 yılında Gümölcine'de Mustafa Hafız Mustafa tarafından yayınlanmıştır. Okuyucu profiline kadınları da ekleyen bu dergi fal sayısı, yemek tarifi, dikiş nakış gibi konularada yer vermekteydi. "Yuvamız" aylık toplumsal, kültürel bir degi olmasına rağmen Batı Trakya'daki basın boşluğundan istifade ederek siyasi konulara da yer vermekteydi. Dergi sahibinin vefat etmesiyle 117'inci sayıda yayını son bulmuştur.¹⁶⁹

Aile: 28 Kasım 1986 tarihinde Gümölcine'de aylık olarak yayınlanmıştır. F.İsmail, N.İsmail, Mustafa Y. Kenan yönetiminde yayınlanmıştır. 6 Nisan 1987'de son sayısı çıkmıştır.¹⁷⁰

Devran: 1 Ocak 1998 tarihinde Gümölcine'de Lütfi Süleyman tarafından yayınlanmıştır. Toplam beş sayı çıkan bu dergi kültür ve magazin konularına ağırlık vermiştir.¹⁷¹

Gönülden Gönüle: 1999'da Dedeagaç iline bağlı Büyük Derbent Köyü'nde yayınlanan aylık ilmi-kültürel dergidir.¹⁷²

MihenK: Temmuz 2000 tarihinde Batı Trakya Türk Azınlığı Vaaz ve İrşad Heyeti tarafından çıkartılmıştır. İskeçe'de yayınlanmış üç aylık dergidir.¹⁷³

Pınar Çocuk: Batı Trakya Türk azınlığında İslami dille hitap eden bir çocuk dergisinin olmayışından yola çıkarak Kasım 1991'de Gümölcine'de kurulmuştur. Derginin kurucusu, sahibi, hazırlayan ve dağıtıcısı Mehmet Mustafa Halil'dir. Temmuz, Ağustos, Eylül aylarında yayımına ara veren bu dergi ilkokullar ile Batı Trakya'da faaliyet gösteren Kur'an kursu öğrencilerini hedef kitle olarak seçmiştir. Dergi ekonomik sıkıntıdan dolayı Nisan 1994 tarihinde kapanmak zorunda kalmıştır.¹⁷⁴

Yukarıdaki bu gazete ve dergi listeleri; faydalanılan kaynaklar ve yapılan arşiv taraması neticesinde oluşan birikime göre hazırlanmıştır. Kopyalarına ulaşılabilen 82 değişik gazete ve dergi koya örnekleri EK-A'da, Batı Trakya Türk Basını'nın Coğrafi Şeması EK-B'de, Tematik Şeması EK-C'de, Batı Trakya Türkleri ile ilgili diğer belgelerde EK-D'de sunulmuştur.

¹⁶⁹ Kabza, " Batı Trakya'da Türkçe Basın", s. 4

¹⁷⁰ K.Ö.A., Belge No: 10

¹⁷¹ K.Ö.A., Belge No: 13

¹⁷² K.Ö.A., Belge No: 13

¹⁷³ K.Ö.A., Belge No: 14

¹⁷⁴ K.Ö.A., Belge No: 11

C- Batı Trakya Türk Basınının Karşılaştığı Sorunlar

Batı Trakya'daki Türk basının karşılaştığı olduğu sorunları ele alacak olursak; ekonomik sorunlar, teknik sorunlar ve azınlık olmaktan doğan sorunlar sekinde sıralamak mümkündür. Batı Trakya'da gazetelerin can damarını aboneler oluşturmaktadır. Reklâmcılık anlayışının gelişmemesi, reklâm gelirlerinin de düşük olmasını doğurmaktadır.

Teknik imkânsızlıklara gelince Batı Trakya'da ne yazık ki gerçek anlamda bir matbaacılık anlayışı da gelişmemiştir. Büyük matbaalar bölgede yaşayan Yunanlıların elinde bulunmaktadır.

Bu arada, basında çalışacak kalifiye eleman bulunmaması da Türk basının karşı karşıya kaldığı başlıca sorunlardan birini oluşturmaktadır. Gazetede muhabir statüsünde çalışacak eleman bulmak oldukça zor, hatta imkânsızdır. Türkiye'de İletişim Fakültelerinde eğitim gören öğrencilerin gelecek yıllarda bu açığı kapatacağı ümidi var ise de, Batı Trakya'dan Türkiye'ye ve Avrupa'nın diğer ülkelerine olan beyin göçünün ciddi boyutlarda olduğunu unutmamakta yarar vardır.

Durum böyle olunca, Batı Trakya'da gazete sahipleri, gazetenin hem muhabiri, hem sayfa sekreteridir. Gazetenin yayına hazırlanmasından, dağıtımına kadar sorumluluk bir veya birkaç kişi üzerinde toplanmıştır. Tabii ki bu gazetecinin rahat nefes almasını engellemekte, yoğun çalışma temposu gazetecinin kısır bir döngüye girmesine neden olmaktadır. Batı Trakya'daki Türk basınının bir azınlık basını olduğunu da unutmamak gerekir. Batı Trakya'daki Türklere yönelik baskılar dikkate alınacak olursa, basının ne denli önemli olduğu da ortaya çıkmaktadır. Azınlığın sesi haline dönüşen basını ele geçirmek, Yunan devlet mekanizmasının temel hedefleri içinde yer almaktadır. Türk basını ele geçirmek, kontrol altında tutmak, yapılan haksızların ortaya çıkmasını engellemek amacıyla Yunanlı yöneticiler açısından önemlidir.¹⁷⁵

Son dönemlerde, Yunanlı yetkililerin Batı Trakya'daki Türk basınına bakış açısında önemli değişiklikler de mevcuttur. Eskiden Türk gazetecilerin maruz kaldığı haksız baskılar günümüzde yaşanmamaktadır. Örneğin, Albaylar Cunta'sı döneminde

¹⁷⁵ Hülya Emin, " Batı Trakya'da Türk Basını", Gündem Gazetesi, 2004, http://www.gundemgazetesi.com/2004/bt_08.php, (10 Ocak 2006)

görev yapan birçok gazeteci, sık sık hapis cezasına çarptırılır, gazetelerdeki yazılarına sansür uygulanırdı. Hatta Azınlık Postası gazetesinin sahibi Salahattin Galip, yazılarıyla azınlığın savunuculuğuna soyunduğu için Yunan vatandaşlığından çıkarılmıştır. Bu, Türk basınının yakın geçmişte ne denli haksız uygulamalarla karşı karşıya geldiğinin en açık örneğidir.¹⁷⁶

Batı Trakya hakkında kitap ve benzeri yazılı çalışmaların bulunmaması açısından gazeteler bir belge özelliğini de taşımaktadır. Bu nedenle bazı gazetelerde gelecek kuşaklar tarafından kullanılabilir şekilde bilgilerin yer aldığı gözlenmektedir. Bu arada, özellikle yerel gazeteler için önemli bir gelir kaynağı olan kamu ilanlarına ne yazık ki Türkçe yayınlanan gazetelerde rastlamak pek mümkün değildir. Bu ilanlardan en büyük payı bölgede yayınlanan Yunanca gazeteler almaktadır. Batı Trakya'da Türkçe yayınlanan gazetelerin haftalık olduğunu yukarıda belirtmiştik. Sadece Gümölcine'de günlük Yunan gazetelerinin sayısı 4'tür. Bu rakam da bölgedeki Yunan ve Türk basını arasındaki farkı rahatlıkla ortaya koyabilecek seviyededir.¹⁷⁷

Batı Trakya'da yazılı basının yanı sıra, sözlü basında da bazı hareketlenmeler söz konusudur. Son yıllarda Türkçe yayın yapan radyolar ortaya çıkmıştır. Gümölcine'de Joy FM, Işık FM ve City FM olmak üzere üç radyo yayın yapmaktadır. Ayrıca Yıldız FM isimli radyo da Türkçe yayın yapmaktadır; ancak sahibi Yunandır. İskeçe'de de Tele Radyo, Best FM, Kral FM olmak üzere Türkçe yayın yapan üç radyo istasyonu mevcuttur. Bu radyolarda genellikle müzik programlarına ağırlık verilmektedir. Radyolarda habercilik anlayışının geliştiğini söylemek ise mümkün değildir. Bölgede Türkçe yayın yapan bir televizyon kanalı kurmak ise şimdilik mümkün görünmemektedir.¹⁷⁸

¹⁷⁶ Hülya Emin, " Batı Trakya'da Türk Basını", Gündem Gazetesi, 2004, http://www.gundemgazetesi.com/2004/bt_08.php, (10 Ocak 2006)

¹⁷⁷ Hülya Emin, " Batı Trakya'da Türk Basını", Gündem Gazetesi, 2004, http://www.gundemgazetesi.com/2004/bt_08.php, (10 Ocak 2006)

¹⁷⁸ Hülya Emin, " Batı Trakya'da Türk Basını", Gündem Gazetesi, 2004, http://www.gundemgazetesi.com/2004/bt_08.php, (10 Ocak 2006)

D- İstanbul'daki Rum Basını İle Batı Trakya'daki Türkçe Basın Arasındaki Benzerlik ve Farklar

Mihenk dergisinde yazarlık yapan Cemil Kabza İstanbul'da bulunan Rum basını ile Batı Trakya'da bulunan Batı Trakya'daki Türkçe basın arasındaki benzerlik ve farkları şöyle sıralamaktadır:

"a. İstanbul Rumları 1627'de, Batı Trakya Türkleri ise 1959'da kendi matbaaları ile yayın yapmaya başlamışlardır.

b. İstanbul'da bazı gazeteler Yunanca harflerle Türkçe yayınlanmıştır. İleri Gazetesi (Embros) 'nin ilk birkaç sayısı hariç, Batı Trakya 'da gazeteler Türkçe, Latin veya Arap harfleri ile çıkmıştır.

c. İstanbul'da seksen yıl kesintisiz ömre ulaşmış gazeteler varken bu süre Batı Trakya'da elli yılı dahi bulamamıştır.

ç. İstanbul'da patriğin maddi manevi yardımını alan gazeteler olduğu gibi, Batı Trakya 'da da müftülüğün yardımını alan gazeteler yayınlanmıştır.

d. İstanbul'da Rumların yayınladığı gazetelerin çoğu gündüzdür. Oysa Batı Trakya'da günümüze kadar günlük gazete yayınlanamamıştır.

e. Her iki azınlıkta da dini içerikli gazete ve dergi yayınına rastlanmaktadır.

f. İstanbul'da gazeteciliği meslek edinenerin çoğunlukta olmasına karşın, Batı Trakya'da ancak son yıllarda profesyonel olarak gazetecilik yapanlara rastlanmaktadır.

g. Her iki azınlık basını da abone usulünü kullanmıştır.

ğ. İstanbul'da yayınlanan gazeteler birer işletme niteliğinde ve birçok insana iş imkanı sağlamaktaydı. Batı Trakya'daki gazetelerde bir, iki en çok üç kişi aynı gazete için çalışabilmiştir.

h. İstanbul Rum Azınlığı İzmir'de de gazete çıkarabilmiş tir.

ı. İstanbul'daki Rum azınlığın çıkardığı gazetelerden bazıları Rusya'dan da maddi yardım almıştır. Batı Trakya'daki bazı gazetelerin de Arap ülkelerinden maddi yardım aldıkları söylenmektedir.

i. İstanbul'da haftalık bir dergi en az 10.000 adet basılmışken Batı Trakya'da en çok 4.000 adet basılabilmektedir.

j. İstanbul'daki gazeteler genellikle mensubu oldukları azınlığın desteği ile çıkarılmışken Batı Trakya 'da böyle geniş çaplı bir maddi destek olmamıştır.

k. Her ikisinde de bazı yazarlar yazılarından dolayı cezalandırılmışlardır.

l. İstanbul'daki Rum Azınlığa Osmanlı Hükümeti döneminde gazete çıkarması için genellikle zor izin verilmiştir. Batı Trakya Türkleri ise azınlık durumuna düştükleri Lozan Antlaşması'ndan sonra genellikle gazete çıkarma izinleri konusunda güçlükle karşılaşmışlardır.

m. İstanbul Rum Azınlığı 70'in üzerinde dergi ve 75'ten fazla gazete çıkarmıştır. Batı Trakya Türk Azınlığı ise 30'a yakın gazete ile 15'in üzerinde dergi çıkarabilmiştir. Çalışmanın başında sunulan listedeki "97" rakamına ise ancak bülten ve seçim gazeteleri eklenerek ulaşılabilmiştir.

n. İstanbul'da Rum öğretmenlerin gazete ve dergi çıkardığı gibi batı Trakya'da da Türk öğretmenler çıkarmıştır.

o. İstanbul'da gazetelerin Patriği eleştirdiği gibi Batı Trakya'da da Müftülükleri eleştirmişlerdir.

ö. İstanbul ve Batı Trakya'da aynı isimlerle gazete ve dergiler çıkmıştır. Embros(Ileri), iho(Yankı), Thrakki(Trakya).

p. İstanbul'da ticari nitelikli gazeteler yayımlanırken Batı Trakya'da böyle bir durum söz konusu değildir.

r. İstanbul'da birçok mizah dergisi yayımlanırken Batı Trakya'da "Kazan" dergisi sadece iki sayı yayımlanmıştır.

s. Türkiye'de ki Rum azınlık İstanbul ve İzmir'de gazete ve dergi yayımlarken, Batı Trakya 'daki Türk Azınlık da Iskece ve Gümülcine 'de yayımlamıştır.

ş. İstanbul'daki Rum gazetelerinden bazıları Yunanistan'dan haberlere yer verdiği gibi, Batı Trakya 'da da Türkiye 'den haberlere yer verdikleri görülmüştür.

t. Her ikisinde de cemiyetin yayın organları vardır. ¹⁷⁹

¹⁷⁹ Cemil Kabza, " İstanbul'daki Rum Basını İle Batı Trakya'daki Türkçe Basın Arasındaki Benzerlik ve Farklar", **Mihenk Dergisi**, Sayı: 3, Ocak-Şubat 2001, s. 5

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BASINA GÖRE LOZANDAN SONRA BATI TRAKYA TÜRKLERİNİN DURUMU

A- Nüfus Mübadelesi

Lozan Konferansında, Türkiye'de kalan Rumlarla, Yunanistan'da kalan Müslümanların değişimi meselesi de ele alınmış ve bu konuda 30 Ocak 1923 de bir sözleşme ve protokol imzalanmıştı. Bu sözleşmeye göre Türkiye'de kalan Rumlarla, Yunanistan'da kalan Müslüman-Türklerin değişimi yapılacak, yalnız, 30 Ekim 1918'den önce İstanbul belediye sınırları içinde "yerleşmiş" bulunan Rumlarla, Batı Trakya Türkleri bu değişimin dışında tutulacak, yani bunlar buldukları yerlerde kalacaklardı. Yine bu sözleşmeye göre, sözleşmenin uygulanabilmesi için, Türk ve Yunan temsilcilerinin de dâhil bulunduğu bir milletlerarası karma komisyon kurulacaktı. Gerçekten bu komisyon kurulmuş ve Ekim 1923 ten itibaren çalışmalarına başlamıştır.¹⁸⁰

Fakat sözleşmenin komisyonca uygulanması ve değişim işlerinin ele alınması ile birlikte, "yerleşmiş" teriminin kapsamı konusunda Türk ve Yunan temsilcileri arasında, görüş ayrılığı çıktı. Yunanistan çok sayıda Rum'un İstanbul'da kalmasını istiyordu.¹⁸¹

Bu görüş ayrılığından doğan anlaşmazlık Milletler Cemiyetine havale edildi ve oda, meselenin hukuki niteliği dolayısıyla Milletler Arası Daimi Adalet Divanı'ndan görüşülmesini istedi. Divan'ın 1925 Şubatında yaptığı yorum, anlaşmazlığı çözümlenemedi. Türk-Yunan münasebetleri gerginleşti. Yunanistan'ın Batı Trakya Türklerinin mallarına el koyarak buralara Türkiye'den gelen Rumları yerleştirmesi ve buna karşılık olarak Türkiye'nin de İstanbul Rumlarının mallarına el koyması, gerginliği şiddetlendiren önemli bir gelişme oldu. Bu anlaşmazlık iki devletin siyasi münasebetlerine de yayılınca, her iki taraf da işi siyasi bir anlaşma ile çözümlenme

¹⁸⁰ Armaoğlu, **20. Yüzyıl Siyasi Tarihi**, s.325

¹⁸¹ İsmet İnönü, **Hatıralar**, 2. kitap, İstanbul, 1987, s.63

yoluna gitti. Türkiye ile Yunanistan arasında 1 Aralık 1926 da Atina Antlaşması imzalandı. Bu antlaşma ile ahali değişiminin birçok meseleleri çözümleniyordu. Fakat bu antlaşmanın yürürlüğe girmesi de antlaşmazlıkları ortadan kaldıramadı. Yine bir takım anlaşmazlıklar çıkmıştır.¹⁸²

Neticede Yunanistan'ın başında bulunan Elefterios Venizelos, bu tür girişimlerin Yunanistan'a zarar vereceğini düşündüğünden, sorunların çözümlenmesine karar verdi. Bu kararı da Ankara hükümeti memnuniyetle karşıladı ve 10 Haziran 1930 tarihinde Ankara'da iki devlet arasında Ankara Antlaşması imzalanmıştır. Ankara Antlaşmasının hükümleri şöyledir:

*" Geldikleri tarih ve doğdukları yer ne olursa olsun mübadeleden istisna edilmiş olan İstanbul'daki Rumlara, Batı Trakya'daki Türklere " etabli" sıfatı tanınacaktır; mübadil Müslümanların Yunanistan'da bıraktıkları menkul ve gayrimenkul malların tam mülkiyeti Yunan Hükümetine, mübadil Rumların Türkiye'de bıraktıkları menkul ve gayrimenkul malların tam mülkiyeti Türk hükümetine geçecektir."*¹⁸³ Türk ve Yunan Hükümetleri taşınmaz mal sahiplerine tazminat olarak verecekleri para tutarlarını da bu antlaşmayla belirlemişlerdir.

Bu antlaşmayla nüfus değişimi işi tamamlanmış ve Türk-Yunan ilişkileri yeni bir döneme girmiştir. Bu dönemde ilişkiler daha sıcak bir hava içerisinde geçmeye başlamış ve Türk-Yunan devlet adamlarının yapmış oldukları karşılıklı dostluk ziyaretleri iki ülke arasında olumlu bir işbirliğine ulaşılmasına yol açmıştır. Böylece Türk-Yunan ilişkileri 1954 yılına kadar sürecek mutlu bir döneme girmiştir.

B- Batı Trakya'daki Türklerin Karşılaştığı Sorunlar

1- Eğitim Sorunu

Bir toplumun gelişebilmesi için en önemli koşul eğitimidir. Eğitim düzeyi iyi olan ve çağdaş bir eğitim seviyesine ulaşmış olan toplumlar sürekli bir gelişme ve ilerleme göstermektedirler. Fakat eğitimde gerekli olanakları bulamayan toplumlar, gelişmekte zorluk çekmektedirler. Yunanistan'da Batı Trakya'da yaşayan Türklerin toplum olarak gelişmesini istemediklerinden her alanda uyguladıkları baskıyı eğitim

¹⁸² Armaoğlu, **20. Yüzyıl Siyasi Tarihi**, s.326

¹⁸³ Mehmet Gönlübol; Cem Sar, **Olaylarla Türk Dış Politikası**, Ankara, 1977, s. 16

¹⁸⁴ Aptülâhat Aksin, **Atatürk'ün Dış Politika İlkeleri ve Diplomasisi**, İstanbul, 1966, s. 135

alanında da uygulamışlardır. Böylece burada yaşayan halkın gelişmesini engellemişlerdir.

Yunanistan'da bulunan Batı Trakya Müslüman- Türk azınlığının eğitimi meselesi 1923'ten buyana birçok aşamalardan geçmiştir. Bu aşamalar sırasında da çeşitli sorunlarla karşılaşmıştır. Bu sorunları kitap meselesi, öğretmen meselesi ve okullar meselesi olarak gruplandırabiliriz.

Batı Trakya Müslüman-Türk azınlığının eğitim meselesi hakkında kabul edebileceğimiz en eski uluslararası metin 1913 tarihli Atina anlaşmasıdır. Atina anlaşmasının 3 numaralı protokolünün 15. maddesine göre Müslüman özel okulları tanınmakta ve buralarda Türkçe eğitim yapılabileceği kararı bulunmaktadır.¹⁸⁵

Batı Trakya Türklerinin durumunun yer aldığı 1920 tarihli Yunan Sevr'inin 8. ve 9. maddeleri ile 1923 Lozan Barış Antlaşması'nın 40. ve 41. maddeleri ile batı Trakya Türklerine daha geniş haklar getirilmiştir.¹⁸⁶ 24 Temmuz 1923 tarihli Lozan antlaşmasının maddeleri şöyledir:

40. madde:

" Gayri Müslim ekalliyetlere mensup olan Türk tebaası hukuken ve fiilen diğer Türk tebaaya tatbik edilen aynı muamele ve aynı teminattan müstefit olacaklar ve bilhassa masrafları kendilerine ait olmak üzere her türlü müessesatı Hayriye, dini veya içtimaiyeyi, her türlü mektep ve sair müessesatı talim ve terbiyeyi tesis, idare ve murakabe etmek ve buralarda kendi lisanlarını serbestçe istimal ve ayini dinilerini serbestçe icra etmek hususlarında müsavi bir hakka malik bulunacaklardır. "

41. madde:

"Tedrisatı umumiyeye hususunda, Türkiye hükümeti gayri Müslim tebaanın mühim bir nispet dahilinde mütemekkin oldukları şehirler ve kazalarda bu Türk tebaasının çocuklarının iptidai mekteplerde kendi lisanları ile tahsil etmelerile, tahsil etmelerini temin zımında teshilatı münasebe ibraz edecektir. Bu hüküm Türkiye hükümetinin mezkûr mekteplerde Türk lisanının tedrisini mecburi kılmasına mani olmayacaktır.

Gayri Müslim ekalliyetlere mensup Türk tebaasının mühim nispette mevcut oldukları şehirlerde ve kazalarda devlet bütçesi, belediye ve sair bütçeler tarafından

¹⁸⁵ ORAN, **Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu**, s. 72

¹⁸⁶ Batı Trakya Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği, **Lozan Andlaşması ve Yunanlıların İhlalleri**, İstanbul, Doğruluk Matbaası, 1972, s.9-11

terbiye, din veya emri hayır maksadıyla varidatı umumiyyeden tahsis edilecek mebaliğden istifade ve tahsisat ifrazı hususunda mezkûr ekalliyetler adilane bir surette hissament olacaktırlar.

Mebaliğ mezkure alakadar müessesatın sahibi salahiyyet mümessillerine
181
tavsiye edilecektir." Denmiştir.

Bu maddelere bakıldığında azınlığın eğitimi garanti altına alınmış görünmektedir. Fakat daha sonraki yıllarda aynı konuda Türk-Yunan devletleri arasında yeni antlaşma yapılmıştır. Bu antlaşma 20 Nisan 1951 tarihli Türk-Yunan Kültür antlaşmasıdır. Bu antlaşmanın öngördüğü Karma Komisyon 21 Ekim - 9 Kasım 1968 tarihleri arasında Ankara'da, 11 Aralık - 20 Aralık 1968 tarihleri arasında da Atina'da birer toplantı yaparak iki azınlığa "Batı Trakya Türk ve İstanbul Rum Azınlıkları" daha modern bir eğitimin şartlarını ve vasıtalarını sağlamak için bir protokol düzenlemiştir.¹⁸⁸

Bu protokolün 1. paragrafının a ve b fıkralarında şunlar belirtilmiştir.

"Şimdiye kadar resmi dilde okutulan dersler bundan sonra da bu dilde okutulacaktır."

"Bütün diğer derslerin öğretimi istisnasız olarak azınlık dilinde yapılacaktır." Bu maddelere de bakıldığında azınlıklar artık rahatça Türkçe eğitim yapabileceklerdir.

Daha sonra Yunanistan'da ilk kez Türk ilkokulları deyiminin kullanıldığı 1954/3065 sayılı Mareşal Papagos Kanunu adıyla Yunan Yasası yayınlanmıştır. Bu yasaya göre de azınlık eğitiminin birçok sorununa değinilmiştir.¹⁹⁰

Yunanistan'ın yapmış olduğu anlaşmalar ve yayınlamış olduğu yasalara bakılırsa bünyesinde bulunan Türk azınlığın eğitim meselesini halletmiş gibi gözükmektedir. Fakat Yunanistan bunların hiç birine uymamış süreklide ihlal etmiştir. Bağımsız olması gereken okulların Yunan hükümetinin denetimi altında bulunması, anadiliyle eğitimin dörtte üç olması gerekirken bu eğitimin dörtte bire düşürülmesi şikâyetlere neden olmuştur.

¹⁸⁷ Batı Trakya Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği, **Lozan Andlaşması ve Yunanlıların İhlalleri**, s.9-11

¹⁸⁸ Hüseyin Mehmetoğlu, "Protokolü (1) Okurken", **Öğretmen Dergisi**, Sayı: 38, 1977, s. 1

¹⁸⁹ Mehmetoğlu, "Protokolü (1) Okurken", s. 1

¹⁹⁰ **Trakya Gazetesi**, 25 Temmuz 1955 tarihli ve 633. sayısı, 8 Ağustos 1955 tarihli ve 634. Sayısı ve 15 Ağustos 1955 tarihli ve 635. sayısı

Bilhassa Lozan antlaşmasından sonra Batı Trakya Türk azınlığı çeşitli zorluklarla karşılaşmışlardır. Büyük imkânsızlıklar içerisinde eğitim faaliyetlerini sürdürmek zorunda kalmışlardır.

Batı Trakya'da bulunan Türk azınlığının eğitim ve öğretim işlerini düzenleyen kanunlar işletilmemektedir ve bununla yetinmeyip karşı yasalar çıkarıp azınlığın çağdaş eğitim ve öğretimden uzak kalıp dünya'dan habersiz birer geri kalmış fertler olarak yaşamalarına çalışılmıştır.

Türkiye'de gelişen inkılâp olaylarını da takip edemeyen Türk azınlık 1928 yılına kadar Osmalica eğitim yapmışlardır ve bu şekilde eğitim yapılması içinde Yunan hükümeti özendirme faaliyetleri yapmıştır. Batı Trakya'da bulunan Türk öğrenciler ders kitapları ve eğitim- öğretimleri gerekli olan ders araç ve gereçlerinden yoksun iken Türkiye'de bulunmanın vermiş olduğu avantajla Rum öğrenciler rahatlıkla eğitim ve öğretimlerini gerçekleştirebilmekteydiler.¹⁹¹

a- Yunanistan'da Çıkarılan Yasalar

Batı Trakya'da eğitim alanında bir karışıklık ve düzensizlik mevcuttu ve azınlık dilindeki eğitim felç edilmiştir. Müfredat programlarına da bakıldığında Türkiye'de uygulanan ilkökul müfredat programı aynen uygulanmaktadır. Yunan hükümeti tarafından verilmiş herhangi bir program yoktur. Müfredat programları ile ilgili halk arasında çeşitli yaygaralar çıkmış ve Yunan hükümeti tarafından bu konu ciddiye alınarak, N.D. 3065 numaralı kanun yayınlanmıştır. Bu kanunun ikinci maddesi aynen şöyledir:

*" milli eğitim ve mezahip nazarının kararına istinaden teşkil ve tayin edeceği heyet K.D.G maarif komisyonunun muvaffak ve rey ile, devlet ilkokulları için cari usul ve program çerçevesi dâhilinde, Türk mekteplerinin müfredat programını tanzim eder."*¹⁹²

Bu 3065 sayılı kanunun yukarıda yazmış olduğumuz maddesi gereğince bir müfredat programı hazırlanmak için görüşmelere başlanmıştır. Türkiye ilkökul müfredat programı oldukça yenidir, fakat yunan müfredat programı ise oldukça eskidir. Yunan müfredat programı üzerinde de tadilat yapılacaktır.

¹⁹¹ Baş, **Unutulan Batı Trakya Türkleri**, s. 83

¹⁹² Fettahoğlu, "Müfredat Programı", **Trakya Gazetesi**, Sayı: 610, 3 Ocak 1955

Batı Trakya'daki ilkokullar ve ilkokullarda ki eğitimin gelişimi 3065- 54 sayı numaralı kanuna göre düzenlenmiştir. Bu kanuna göre Batı Trakya Türk ilkokullarında görevli öğretmenler, Batı Trakya Türk okulları müfettişliğine bağlıdırlar. Bu okulların kontrol ve teftişi görevlendirilecek müfettiş tarafından yapılacaktır.¹⁹³

Batı Trakya Türk okullarının kapalı olması icap eden günler, bu yasaya göre şu şekilde belirtilmiştir:

1-28 Ekim ve 25 Mart Milli yortuları ve Majeste Kralın isim günlerinde

2-Türk- Müslüman bayramlarında:

a- İslam dinine göre mukaddes sayılan Ramazan bayramında beş gün, Kurban Bayramında beş gün, Regaip, Mevlüt, Miraç, Berat kandillerinde bir gün, hafta sonları ve Yılbaşlannda bir gün tatil yapacaklardı.

b- Rum öğretmenler ise 27 Haziran ve 8 Ağustos 1919 tarihli Kral iradesinde açıklanan Hıristiyan Ortodoks ve Milli yortularda da (Üç Azizler yortusu da dahil) tatil yapacaklardı.¹⁹⁴

1954 tarihinde yayınlanan bu yasa ile birlikte 1967'li yıllara kadar okullarda pek sorun yaşanmamıştır. Ancak 1967 yılında askeri idarenin gelmesiyle Batı Trakya'daki Azınlığın eğitim sorunlarının daha da arttığı gözlenmektedir. Bu tarihten sonra çıkarılan yeni yasalar ve kararnamele eğitimde pek çok değişikliğe sebep olmuş, ancak birçok sorunu da beraberinde getirmiştir.

1968 yılına gelindiğinde iki ülke arasında eğitim meselesini içeren yeni bir kültür protokolü imzalandı. Bu protokolü hazırlamak için, 1968 yılında Türk Yunan Kültür Komisyonları, 20Nisan 1951 tarihli Türk-Yunan Kültür Anlaşmalanna dayanarak önce 21 Ekim, 9 Kasım 1968 tarihleri arasında Ankara'da, daha sonra 11-20 Aralık 1968 tarihleri arasında da Atina' da toplanmışlardır. Her iki Azınlığın daha iyi, modern bir şekilde eğitimlerini sağlamak amacıyla bir dizi tavsiye kararları alınıp imzalanmıştır. Bu protokole göre azınlık okullarında resmi dilde okutulan dersler gene resmi dilde okutulacak ve diğer derslerde azınlık dilinde yapılacaktır. Eğitim araçları ise derslerin öğretimi sırasında kontrolden geçtikten sonra serbestçe

¹⁹³ Fettahoğlu, "Pavlos (Yunan Kralı) Batı Trakya Türk Okulları Hakkında", **Trakya Gazetesi**, Sayı:633, 25 Temmuz 1955, s.3

¹⁹⁴ Fettahoğlu, "Pavlos (Yunan Kralı) Batı Trakya Türk Okulları Hakkında", **Trakya Gazetesi**, Sayı:635, 15 Ağustos 1955

kullanılabilecektir. Azınlık okullarında bulunan sınıf kitaplıkları ve okul kitaplıkları kurulmasına müsaade edilecek ve bu kitaplıklar zenginleştirilecek ve kitaplıklardan öğretmen ve öğrencilerin faydalanmaları serbest olacaktır.¹⁹⁵

Batı Trakya Türk azınlığının eğitim meselesinde en önemli gelişme 1972 tarihinde çıkarılan ve 1954 tarihinde yayınlanmış olan Mareşal Papagos Kanunu'nun bazı maddelerinin değiştirilmesiyle 1109/1972 sayılı kanun olmuştur. 1954 yılında azınlık okullarından ilk kez "*Türk Azınlık okulları*" diye bahsedilmişti. Fakat bu kanunda "*Türk Okulları*" adı resmen bırakılarak¹⁹⁶ "*Azınlık Okulu*" deyiminin benimsenmesine neden olmuştur. Böylelikle azınlıklara yapılan resmi olmayan uygulamalar resmi bir boyut kazanmıştır.¹⁹⁷

1109 sayılı kanuna göre Batı Trakya Azınlık Türk İlkokullarının kuruluş çalışmaları ve izni, sözü edilen tarihten sonra valilik tarafından verilip, müfredat programlarının kurulacak heyetlerle yeniden belirlenmesine, okul bitirme, diploma sınavlarının heyet gözetiminde yapılması, kurucu üyelerin belirlenmesiyle, köklü değişimler yapıp, temelden kontrol başlamış oluyordu.

Ayrıca, Türk dili ile okutulan derslerin Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunlarının okutacağına, o yıllarda çalışan yerli öğretmenlerin göreve devam edip, yeni yasalarla belirlenen vasıfların aranmayacağına, bir ve üçer yıllık özel anlaşmaların yenileneceği, Helen dilinin iyi bilinmesi gerekliliği de yasayla belirlenip yeni bir ilke imza atılmış oluyordu.¹⁹⁸

Batı Trakya'da bulunan Müslüman- Türk azınlık okullarının tam manasıyla Yunan devleti vesayeti altına alınması ise "*Batı Trakya Müslüman Azınlık Okullarına İlişkin*" 694/1977 sayılı yasa ile "*Azınlık Okulları ile Selanik Özel Pedagoji Akademisi Öğretim ve Denetim Kadrosunun Sorunlarının Çözümüne İlişkin*" 695/1977 sayılı yasaların çıkarılmasıyla gerçekleşmiştir.¹⁹⁹

694/1977 sayılı yasada göze çarpan ilk husus "*idari takdir*" kavramlarının kullanılması ve de bu kavramın egemenliğidir. Bu kavramla yapılacak olan bütün düzenlemeler vali veya bakanların takdirine bırakılmıştır. Diğer bir hususta,

¹⁹⁵ Bkz. İlknur H. HALİL, "Batı Trakya'da Lozan'dan Günümüze Kadar Türkçe Eğitim ve Öğretimin Tarihi Gelişimi-3"-, *Öğretmenin Sesi Dergisi*, Sayı:5, Ekim 1998

¹⁹⁶ " Ellinikos Vorras"a Göre Batı Trakya'da "Türk'üm" Dememiz Suç, *Akın Gazetesi*, 9 Aralık 1972

¹⁹⁷ Oran, *Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu*, s. 76

¹⁹⁸ İlknur H. HALİL, "Batı Trakya'da Lozan'dan Günümüze Kadar Türkçe Eğitim ve Öğretimin Tarihi Gelişimi- ", *Öğretmenin Sesi Dergisi*, Sayı:6, Kasım 1998

¹⁹⁹ Yasaların Metinleri İçin Bkz. Yunan Resmi Gazetesi, 14 Eylül 1977

yapılacak olan düzenlemelerde " devletlerarası karşılıklılık ilkeleri"nin sürekli göz önünde bulundurulacağıının vurgulanması, Batı Trakya azınlık eğitiminin Türk-Yunan ilişkilerinde ortaya çıkacak olan durumlara göre düzenleneceğinin açık bir kanıtıdır.²⁰⁰

695/1977 sayılı yasa ya bakıldığında da, bu yasanın asıl amacı ise, 3. maddenin 7. ve 9. fıkralarında ortaya çıkmaktadır. Madde 3/7'ye göre: " *Azınlık okullarında Müslüman öğretmen atamaları ve istihdamları yapılırken, Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunları tercih edilir*". Madde 3/9'a göre de: "*Özel Pedagoji Akademisi mezunları, azınlık okullarına devlet memuru öğretmen olarak atanırlar*".²⁰¹

Bu iki fıkraya bakıldığında azınlık eğitiminde yürütülen resmi olmayan politikalar resmiyete kavuşturulmuştur. Daha sonra Cunta Yönetiminin devrilmesiyle demokratik kurallara dayalı bir düzene dönüldüğü halde, azınlık eğitimiyle ilgili olumsuzluklar maalesef düzeltilememiştir. Hatta bu aykırılık ve bozukluklardan bazıları Cunta idaresinden sonra işbaşına gelen hükümetlerin karar ve tasarruflarına da yansımış, zaman içerisinde çıkartılan mevzuat ve yönetmelikler, azınlık eğitiminin özerk yapısında büyük tahribata sebep olmuştur. Belirsizlik ve bozukluklar, bugün de pek çok konuda devam etmekte, azınlık eğitimi, içinden çıkılmaz bir görünüm arz etmektedir.

Azınlığın kitap meselesi ise, diyalog eksikliği ve bilinçli ihmaller sonucunda azınlık ilkokulları çok uzun süre temel eğitimde kullanılan yeterli ve çağdaş ders kitaplarından mahrum kalmıştır. Bu durum zaman içerisinde azınlık eğitiminin kalitesinin ve seviyesinin düşmesine yol açmıştır. Türkiye'de Türk vatandaşları için basılan kitapların Batı Trakya'da okutulabilmesi için bazı resimler ve yazılar uygun olmadığından, kitaplardan yapraklar koparıldıktan sonra Müslüman okulları müfettişliğince tasdik edilir ve ondan sonra satışa sunulurdu. Türkiye kültür bakanlığınca da okullara kabul olunan kitapların basılırken tadilat yapılarak azınlık okullarında okunacak hale konulmaları için çalışmalar yapılmıştır. Ancak bu çalışmalarla bir, iki cins kitap bastılabilmmiştir.²⁰²

²⁰⁰ Oran, *Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu*, s. 79

²⁰¹ Oran, *Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu*, s. 81

²⁰² Fettahoğlu, "Ekalliyetin Eğitim ve Öğretim Meselesi Ne Demektir", *Trakya Gazetesi*, Aralık 1946, Sayı: 295

Kitapların yapraklarının koparılarak okutulmaları 1938 yılına kadar devam etmiştir. İstanbul'da toplanmış olan Karma Ekalliyet Maarif müzakerecilerinin vermiş oldukları karar üzerine, Batı Trakya da okunacak kitaplar Türkiye'de tanzim olunacak, Yunan hükümetinin tasdikine sunulacak ve daha sonra da Türkiye de basılacaktır. İstanbul'daki Rum azınlığın kitapları da Atina'da basılacaktır. Ancak bu basılacak olan kitaplar da azınlıklara 1955-56 ders yılı içinde yetiştirilecektir.²⁰³

Azınlık öğrencileri 1952 yılında basılmış olan ders kitaplarını, 1969 yılına kadar okumuşlardır. 1968 yılında Türkiye ile Yunanistan arasında yapılan Türk-Yunan Karma Kültür Komisyonu'nda uygun görülen ders kitapları 1969 yılında öğrencilere dağıtılmıştır. 1969 yılında dağıtılan bu ders kitapları uzun yıllar kullanılmış ve bu kullanım sonucunda da aşırı bir şekilde yıpranma olmuştur. Bunun üzerine bu kitaplar değiştirilmek ve yenileri alınmak istenmiştir. Fakat Yunan yetkililerine yapılan müracaatlar sonuçsuz kalınca bu kitaplar 1982 yılında Selanik'te bulunan bir basım evinde fotoğraf yöntemiyle çoğaltılmıştır. Fakat bu kitaplarda bulunan " *Milli Eğitim Bakanlığı Basımevi*" yazısı bulunmaktadır. Kitaplardan birinin içinde bulunan mektup örneğinin başında da "Ankara" kelimesi geçmektedir. Yunanlılar bu kelimelerin kaldırılmasını istemişlerdir. Daha sonra kitaplarda bulunan " *Milli Eğitim Bakanlığı Basımevi*" yazısının bulunduğu sayfa yırtılarak ve mektup örneğinde bulunan "Ankara" kelimesinin yerine de "Atina" kelimesi yazılarak kitaplar öğrencilere dağıtılmıştır.²⁰⁴

Azınlığın Eğitim şartlarını gösteren bir belgede "Ya Mia Aristeri Politiki" adlı Yunan gazetesinin yazmış olduğu "Müslüman Azınlığın Okullarındaki Şartlar Sefalettir" adlı yazıdan daha iyi anlaşılabilir. Bu yazıda şöyle denmektedir:

"... *Neticede, gerçek ayrıcalıklar, büyük zorluklar maratonundan sonra (birçok köyde dahi yoktu) ortaokula girmeyi başaran pek az öğrenci orada da bütün yönleri ile tahammül edilmez bir ortamla karşılaşmaktadır.*

Okul binaları eski tütün depolarıdır. Dersler, eski dershanelerde, güneşten mahrum ve daima yetersiz olan ısıtma ile işkence haline gelmektedir. Tabii bütün bunlara normalin üstünde ders saatlerini de eklemek gerekmektedir.

²⁰³ Fettahoğlu, "Ekalliyetin Eğitim ve Öğretim Meselesi Ne Demektir", **Trakya Gazetesi**, 17 Ocak 1955, Sayı: 612

²⁰⁴ Baş, **Unutulan Batı Trakya Türkleri**, s. 89

Şaşıla bir biçimde bahsedilen " ücretsiz eğitim" Türkler için geçerli değildir. Böylece ekseriyeti işçi olan ebeveynler, çocuklarının okuması için gerekli eğitim ücretini ödeyebilmek için her şeyden mahrum kalmaya mecbur edilmektedir. Öğretmenlerin ve okul idaresinin öğrencilere davranışı, ifade edilemeyecek tarzda, pek çok ahvalde gaddarcadır. Öğrenciler iradesiz, düşük seviyeli mahlûklar addedilmektedir. Öğrencilerin öğretmenler tarafından dövülmeleri, korkutulmaları, devamlı ve sebepsiz tehdit edilmeleri sık sık görülen olaylardır. ²⁰⁵

Bugün ki duruma bakıldığında azınlık ortaokul ve liseleri yetersiz ders kitapları sorunuyla karşı karşıya bulunmaktadır. Yeni ders kitaplarının onay ve basımı konusunda hükümetler arası görüşmeler henüz sonuçlanmamıştır. İlkokullarda olduğu gibi, ortaokul ve liselerde okutulacak ders kitaplarının da iki ülkenin ilgili makamlarının uzlaşmalarıyla hazırlanarak bastırılması ve çağdaş standartlara uygun yeni Türkçe ders kitaplarının bir an önce Gümülcine ve İskeçe Azınlık Ortaokul ve Liselerine kazandırılması gerekmektedir.

2- Arazi Sorunu

Batı Trakya Türkleri azınlık olarak genel itibari ile köylerde yaşamaktadırlar. Dolayısı ile Batı Trakya Türklerinin geçim kaynağı topraktır. 1923 yılında Lozan Antlaşmasının imzalandığı sırada Batı Trakya topraklarının %85'i Türklerin elinde iken bugün bu oran % 35'e kadar düşmüştür. Bu düşüşün sebebi ise Yunanistan'ın bu uzun zaman içerisinde Türklerin elinde bulunan toprakları periyodik ve sistemli bir şekilde yapmış olduğu ele geçirme faaliyetleridir.²⁰⁶

Bu faaliyetler istimlâk ve kamulaştırma, Rum çiftçisini topraklandırma kampanyası, mera veya hazineye çıkarma, Türklere gayrimenkul alımının yasaklanması, zorbalık ve işgal etme yöntemleri izlenerek Türk köylüsünün elindeki topraklar alınmaya çalışılmıştır.

Batı Trakya'da yaşayan Türklerin haklarını koruyan antlaşmalara bakıldığında, Yunanistan bunların hiç birine uymamaktadır. Yunanistan Lozan Antlaşmasının 40.ve 42. maddelerini, 30 Ocak 1923 tarihli Mübadele Sözleşmesinin

²⁰⁵ Batı Trakya Azınlığı İnsan Hakları ve Belgeler, " Bir Yunan Gazetesi İtiraf Ediyor", Ankara, Batı Trakyalılar Derneği, 1987, s. 50

²⁰⁶ Balkaç, " Batı Trakya Türkleri", s. 485

16. maddesini²⁰⁷ , Türkiye'den kaçan Rumların Batı Trakya'ya gelerek burada yaşayan azınlıkların arazilerini ve evlerini zorla işgal engellemek ve Batı Trakya'da yaşayan Türk azınlıkların mülkiyet haklarını korumak için yapılan 1926, 1930 ve 1933 tarihli antlaşmaları ihlal etmiştir.²⁰⁸

Bu saydığımız antlaşma maddelerine göre Batı Trakya Türk azınlığının özel mülkiyetleri, arazileri garanti altına alınmış oluyordu. Fakat Yunanistan bu hükümlere uymamış ve tam tersine uygulamalar yapmıştır. Azınlığın elinde bulunan arazileri gasp etmiştir. Ayrıca yeni taşınmaz mal edinmelerini de engellemiştir. Bunun kanıtı da Batı Trakya Türk azınlığının elinde bulunan arazilerinin oranı 1923'te %85 iken bugün bu oran %35'e düşmüştür. Bu durum Trakya'da bulunan Türk azınlığın arazi aşğılara çekildiğini gösterir.

Trakya Türk azınlığın arazilerini ellerinden almak için farklı yollara başvuruyorlardı.

a- İstimlâk ve Kamulaştırma

Batı Trakya'da yaşayan Türk azınlığın elinde bulunan toprakların ellerinden çıkmasında yapılan en önemli olay istimlâk ve kamulaştırma hareketleridir. İstimlâk ve Kamulaştırma olayı Trakya gazetesinin 12 Ocak 1959 tarihli ve 751. sayısında şöyle ele alınmıştır:

"Batı Trakya bölgesi 1941 yılında Bulgarlar tarafından işgale uğrayınca, Batı Trakya Türkleri ellerinde bulunan bütün mal ve mülklerini bırakarak Türkiye 'ye göç etmişlerdir. O dönemde kendilerinden bir hükümet olmadığından Batı Trakya Türkleri mallarının vekâletini kimseye bırakamamışlardır. Geride kalan mülkleri yakın akrabaları tarafından korunmuştur. Fakat 1945 yılında Yunan hükümeti tekrar iş başına geçince vilayet malmüdürlüklerine 1945/2817 sayılı genelgeyle emir vererek bırakılmış olan Bulgar, Türk, Ermeni ve Yahudi mallarına el konulmasını emretmiştir. Daha sonra da 1946/13217 sayılı ikinci bir kanunla verilmiş olan bu emir tenkit edilmiştir. Bu yolla Batı Trakya Türklerinin ellerinde bulunan toprakların %50 si ellerinden alınmıştır. Kamulaştırmalar için kullanılan en önemli hukuki

²⁰⁷ 30 Ocak 1923 tarihli Mübadele sözleşmesinin 16. maddesi " ... Mübadele dışı bırakılacak bölgelerde oturanların mülkiyet haklarından serbestçe yararlanmalarına hiçbir engel çıkartılmayacaktır."

²⁰⁸ **Batı Trakya Azınlığı İnsan Hakları ve Belgeler, s. 84**

dayanakları ise 2185/1952 sayılı yasa olmuştur. Bu yasa topraksız çiftçi ve hayvan yetiştiricilerinin yerleştirilmesiyle ilgilidir. Bu yasanın çıkarılmasıyla Türk azınlığa ait olan geniş arazilerin kamulaştırılarak, küçültülmesi amaçlanmıştır. Bu yasaya göre sahibi tarafından işlenen arazinin 500 dönümünden fazlası ve sahibi tarafından işletilmeyen arazinin de 250 dönümünden fazlası kamulaştırılacaktır. İlk etapta bakıldığında arazisi olmayan Türk azınlığında faydalanabileceği bir yasa olarak gözükmektedir. Fakat Türk azınlık bu yasadan faydalanamamıştır.²⁰⁹ Bu yolla Türk azınlığın elinde bulunan geniş çiftlik arazileri bölünmüştür. 1923 yılından sonra Gümülcine ve çevresinde istimlâk edilen Türk çiftlikleri şunlardır.

Çiftliğin adı	İstimlâk Edilen Miktar
1- İmaret çiftliği	30.000 Dönüm
2- Murhan çiftliği	30.000 Dönüm
3- Çuhacılar çiftliği	3.000 Dönüm
4- Songurlu çiftliği	5.000 Dönüm
5- Rumbeyli çiftliği	5.000 Dönüm
6- Kır çiftliği	20.000 Dönüm
7- Kurtova çiftliği	22.000 Dönüm
8- Küçükkaval çiftliği	12.000 Dönüm
9- Büyükkaval çiftliği	18.000 Dönüm
10- Anaköy çiftliği	30.000 Dönüm
11- Yassıada çiftliği	3.000 Dönüm
12- Kaşıkçı çiftliği	1.500 Dönüm
13- Cambaz çiftliği	30.000 Dönüm
14- Otman çiftliği	15.000 Dönüm
15- Şırlağaç çiftliği	6.000 Dönüm
16- Yaygın çiftliği	3.000 Dönüm
17- Yardımlı çiftliği	5.000 Dönüm
18- Delnazköy çiftliği	3.000 Dönüm
TOPLAM	241.500 Dönüm

²⁰⁹ Fettahoğlu, "Çeşitli Yönlerden Batı Trakya Türkleri Hakkında Görüşlerimiz", **Trakya Gazetesi**, 12 Ocak 1959, Sayı: 751

Bu oranlara bakıldığında Türk azınlığın 241.500 dönümlük arazisi ellerinden alınmıştır.²¹⁰

Rumlar Batı Trakya'da sadece arazileri değil mezarlıkları bile istimlâk etmişlerdir. Bu konuda da Lozan Antlaşmasının Fası:3, 42. maddesini ihlal etmişlerdir. Bu maddeye göre şöyle denmiştir: "*Hükümetler, azınlıklara ait; mabet, mezarlık ve diğer dini kuruluşlara her türlü himayenin yapılacağını taahhüt eder.*"²¹¹ Fakat Rumlar bunun tam tersine himaye etmek yerine oraları istimlâk etmeyi tercih etmişlerdir.

İstimlâk edilen mezarlıkları şöyle sıralayabiliriz:

Namazgâh Mezarlığı:

Gümölcine şehrinin en büyük mezarlıklarından biri olan Namazgâh Mezarlığı, 1926 yılında azınlığın elinden zorla alınarak, üzerine kilise ve park yapılmıştır.

Postu Boş Mezarlığı:

50 dönümlük arazisi olan bu mezarlığın üzerine ise, belediye ahırları yapılmıştır.

Orta Mezarlık:

Gümölcine'nin en büyük mezarlıklarından biri olan bu mezarlığın üstüne de, 1952 yılında Celal Bayar lisesi yapılmıştır.²¹²

İşte bu yapılan istimlâk hareketlerine bakınca Yunanistan'ın himaye anlayışı üzerinde biraz düşünülmesi gerekmektedir.

Koru (Akarpon) Köyü Merası da istimlâk olaylarına bir örnek oluşturur.

İstimlâk komisyonun 24 Haziran 1954 tarihli bir tebliği Koru köyünde yaşayan azınlığı endişeye düşürmüştür. Bu tebliğde 19 Ekim 1940 tarihinde alındığı iddia edilen bir hükümet kararını tatbik etmek için, Lefkopetra Rum köyünde arazisi olmayan veya yeterince araziye sahip olmayanların komisyondan geçirileceği ve onlara Koru Köyü arazisinin kesinlikle verileceği duyurulmaktadır.²¹³ Bunun yapılmasındaki amaç Koru Köyünün arazisini azaltıp Lefkopetra mahallesinde

²¹⁰ Adil Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, İstanbul, Kutluğ Yay., 1974, s. 138

²¹¹ **Lozan Sulh Muahednamesi**, Ankara, Dışişleri Bakanlığı Neşr. , 1923

²¹² Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, s. 175-176

²¹³ Fettahoğlu, " Bu, Ne Vatandaşlığa, Ne İnsanlığa, Ne De Dostluğa Sığar", **Trakya Gazetesi**, Sayı: 592,14 Temmuz 1954

bulunan birkaç kişi ile 1940 yılında Rusya'dan muhacir olarak gelip yerleşmiş olan Rum ahaliyi tatmin etmektedir.

Koru (Akarpon) Köyü, Rumların o bölgeye geldiği 1923 yılından çok önce o bölgede var olan bir Türk köyüdür. Bu istimlâk edilmek istenen arazi Koru Köyüne aittir ve geçmişten beride onların otlak yerleridir. Koru (Akarpon) köyü 60 hanelik bir köydür. Bunlar 37 nüfuslu 10 hanenin birer dekar dahi arazileri yoktur. 18 nüfuslu 4 hanenin 3 dönüm arazisi vardır. 8 nüfuslu 4 hanenin 3 dekar arazisi vardır. 10 nüfuslu 2 hanenin 5 er dekar arazileri vardır. 19 nüfuslu 3 hanenin 6 şar dönüm, 10 nüfuslu 2 hanenin 7 şer dönüm, 11 nüfuslu iki hanenin 8 er dönüm, 16 nüfuslu 3 hanenin 10 ar dönüm, 7 nüfuslu bir hanenin 11 dönüm, 11 nüfuslu iki hanenin 12 şer dönüm, 9 nüfuslu iki hanenin 15 er dönüm, 10 nüfuslu iki hanenin 16 şar dönüm, diğerlerinin ise 25 ile 40 dönüm arazileri vardır. Burada bulunan insanların 25 er dönüm arazileri olması gerekirken görüldüğü gibi hane başına düşen arazi miktarları zaten azdır. Buna rağmen 1932'de 55 hanelik Lefkopetra köylülerine 25 dönüm arazi verilmiştir. Koru köyünde bulunanların ise arazileri 25 er dönüm olması gerekirken zaten azdır. Gene de Rum köylüleri düşünülmektedir. Koru köyünün elinde bulunan meraları da alınmak istenmektedir.²¹⁴

Ayrıca 1978 yılında Gümölcine'nin bazı köylerindeki 4000 dönüm olan arazi sanayi sitesi kurmak için kamulaştırılmıştır. 1980'de de Gümölcine'nin Yaka bölgesinde bulunan 3000 dönümlük arazi, Trakya Dimokratikos Üniversitesi yapılması için kamulaştırılmıştır. 1984 yılında açık hava cezaevi yapılacağı gerekçesi öne sürülerek 7000 dönüm arazi de kamulaştırılmıştır.²¹⁵

Arazi kamulaştırması ve istimlâk olayında ki en son gelişme 2005 yılında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Yunanistan'ı on Batı Trakya Türküne yüklü miktarda maddi tazminat ödemeye mahkûm etmiştir. Mahkemenin açıklamasında 1925 yılında Anadolu'dan gelen Rumları Halkidiki bölgesine yerleştirmek için önce bu toprakları işgal edilmiş ve sonrada kamulaştırılmıştır. Türklerin Yunanistan'daki haklarını aramaları çabalarının da sonuçsuz kaldığı

²¹⁴ Fettahoğlu, " Bu, Ne Vatandaşlığa, Ne İnsanlığa, Ne De Dostluğa Sığar", **Trakya Gazetesi**, Sayı: 592,14 Temmuz 1954

²¹⁵ **Trakya Azınlığı İnsan Hakları ve Belgeler**, s. 63-64

vurgulanmıştır.²⁶ AİHM'in vermiş olduğu bu karar Batı Trakya Türklerinin bu döneme kadar vermiş oldukları mücadelelerinin hepsini haklı çıkarır bir örnektir.

b- Azınlığa Ait Malların Satın Alınmasını Özendirme

Yunanistan Merkez Bankası ve Ziraat Bankası arasında 22 Kasım 1966 tarihinde bir anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşmaya göre " Trakya Müslümanlarına ait arazileri, zirai yapıları, Yunan vatandaşı ve Hıristiyan dinine mensup Elenlerin satın almaları için" Yunan bankaları Hıristiyanlara özel kredi imkânları sağlamışlardır. Bu krediler Müslüman azınlığın topraklarını veya evlerini alan Hıristiyan Yunan vatandaşları için kullanılıyordu. Kullanılan bu kredi senetlerinin son iki maddesinde şöyle denmektedir.

" Yukarıda söz konusu olan miktar, kredinin tahsisi tarihinden iki yıl sonra olmak üzere, yıllık eşit taksitler halinde ve her yılın 1 Haziran tarihinde ödenmek kaydıyla 20 yılda ödenecektir. "

*" Bu kredinin kötü yolda kullanıldığının saptanması halinde, ilgili Ziraat Bankası şubesi kredinin anında geri verilmesini isteyebilir. "*²⁷

Bu maddelere de bakıldığında verilen krediler tamamen Müslüman olan azınlığın topraklarının alınmasını özendirmeye yöneliktir. Bu krediler başka hiçbir amaçla kullanılamaz, aksi takdirde verilen kredi geri alınabilecektir.²⁸

c-Arazi Birleştirmesi (Anadasmos) Kanunu

Batı Trakya Türklerinin arazi yitirmelerinin bir sebebi de zamanla bölünmüş olan Türk azınlığın arazilerinin birleştirilerek daha ekonomik olmasını sağlamak için 1948/821 sayılı (Anadasmos) arazi birleştirmesi kanunu çıkarılmıştır.²⁹ Çıkarılan bu yasayla Batı Trakya Türklerinin elinde bulunan arazilerini gasp etmek amacı güdülmektedir. Bu kanuna göre bölgede yaşan mülk sahiplerine, elinden alınan toprağına eş değerde yeni toprak verilmektedir. Fakat Yunan hükümeti bu yasayı bölgede bulunan Türklerin aleyhine kullanmıştır. Türklerin ellerinde bulunan topraklar genelde verimli topraklardır. Komisyon bu toprakları Anadamos'a katmaya

²⁶ Baş, *Unutulan Batı Trakya Türkleri*, s. 104

²⁷ Oran, *Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu*, s.120-121

²⁸ *Trakya Azınlığı İnsan Hakları ve Belgeler*, s. 76-77

²⁹ *Trakya Azınlığı İnsan Hakları ve Belgeler*, s. 63

özen göstermiştir. Geri dağıtım sırasında da verimli arazileri elinden alınan Türklere verimsiz değeri az topraklar verilmiştir. Bu yolla kendi verimsiz toprakları ile Türklerin ellerinde bulunan verimli toprakları yer değiştirmiş oluyorlar.²²⁰

d-Türklere Gayri Menkul Alımının Yasaklanması

Bu sorunu da anlatırken öncelikle Lozan Antlaşmasının 39. maddesini hatırlamakta fayda vardır. Lozan Antlaşmasının 39. maddesine göre:

*" Azınlıklar, devletin diğer vatandaşlarının yararlandıkları, siyasi ve medeni haklardan aynı şekilde yararlanacaklardır. Devletin bütün halkı, din farkı gözetilmeksizin, kanun karşısında eşit olacaktır. "*²²¹ denmiştir.

Fakat Türklere gayrimenkul alımının yasaklanması, bu maddenin ihlal edildiğini göstermektedir. Türkler toprak satabilirler, fakat alma hakları yoktur. Bir Türk kendi çocuğuna bile taşınmaz mal bağışlayamamaktadır. Türklerin bir Yunanlıya gayrimenkul satması kolaylaştırılarak satış işlemleri hızlandırılmakta ve gayrimenkul alacak olan Yunanlıya da uzun vadeli kredi imkânları tanınmaktadır. Fakat bir Türk, Yunanlı birisinden gayrimenkul alamamaktadır. Bir Türk başka bir Türk'e bile gayrimenkul satamamaktadır. Bu tür satışlar yasaklanmıştır.²²²

e - Arazi Uygulaması İle İlgili Diğer Yasaklar

Şimdiye kadar bahsetmiş olduğumuz yasaların uygulanması dışında, Yunanistan'da arazi sorunuyla ilgili bazı genel yasalarda vardır. Bu yasalar şöyledir:

1539/1958 sayılı yasaya göre: Her ne sebeple olursa olsun ve her ne suretle olursa olsun, Yunanistan dışında bulunan bir şahsa ait mülkler, *"eğer o şahsın kanuni vekili yoksa"* devlet tarafından idare edilir. Devlet o şahsın tabii vekilidir. Mülkler sahipsiz sayılır ve maliye vekâleti emrine geçer. Eğer Yunanistan dışında bulunan şahsın resmi vekâleti varsa tabii mülkleri o idare eder ve hükümet kaşamaz. Yalnız mülklerin hâsılatı sahibi adına devlet bankasına yatar. Bu şekilde yönetilen mülklerin sahipleri on yıl içinde ortaya çıkmazsa mülkler kesin olarak hazineye geçer.²²³

²²⁰ Oran, *Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu*, s. 123

²²¹ *Trakya Azınlığı İnsan Hakları ve Belgeler*, s. 65

²²² Balkaç, " Batı Trakya Türkleri", s. 486

²²³ Fettahoğlu, " Yunanistan'da Bulunmayanların Mülkleri Meselesi", *Trakya Gazetesi*, Sayı: 755, 9 Şubat 1959

2536/1953 sayılı yasaya göre: Yunanistan'ı pasaportsuz olarak terk etmiş olanların mülkleri doğrudan doğruya hükümetin eline geçer. Bu mülkler resmi vekil tarafından bile idare edilseler gene hükümete intikal eder.²²⁴

3958/1959 sayılı yasaya göre: İskân Yasası'nın bazı maddelerinin değiştirilmesi ve tamamlanması için çıkartılan bu yasanın 13. maddesi sınır bölgelerindeki taşınmazlara el konulması ile ilgili olup, ilke olarak, yasanın çıkmasından 5 yıl önce izinsiz ve pasaportsuz yurt dışına çıkmış kişilerin arazilerinin hazineye geçebileceği hükmünü getirmektedir. Yasa çıktığı zaman bir bakanlar kurulu kararı ile bu maddenin 1940 yılından sonra Türkiye'ye gitmiş Müslümanlara uygulanması 1971 yılına kadar ertelenmiştir. Ancak 1971 yılında yeni bir erteleme kararı alınmamıştır.²²⁵

Çıkarılan bu yasalardan da anlaşıldığı gibi Yunanistan Batı Trakya Türklerinin ellerinde bulunan arazileri ve mülkleri, ellerinde toprak kalmayınca kadar gasp etmeye devam edecektir.

f - Osmanlı Devleti'nin Verdiği Tapuların Tanınmaması

Batı Trakya bölgesi, Osmanlı Devletinin eline geçtiği dönemden itibaren birçok savaşa sahne olmuş bir bölgedir. Bölge başta Osmanlı Devleti olmak üzere Yunan ve Bulgar işgallerine sahne olmuş bir bölgedir. Bu yüzden çok kanşık bir yapıya sahiptir. Bu kanşık yapı, Batı Trakya'daki toprak ve mülkiyet sistemine de yansımıştır. Batı Trakya Türklerinin mülklerinin tapuları esasen Osmanlı tapularına göre belirlenmelidir, Yunan tapularına göre değil. Bu tapular savaşlar, üzerinden uzun yılların geçmesi ve halkın cahilliği yüzünden kaybedilmiştir.²²⁶

Türk halkı artık sorun çıkmasını istememektedir. Çünkü en ufak bir sorun çıkarsa arazilerinin ellerinden alınacağından korkmaktadırlar. Batı Trakya'da yaşayan Türkler çıkan anlaşmazlıklarda sürekli haksız çıkarılmaktadırlar.

Esasen Osmanlı tapuları Yunanistan'da yasal olarak geçerlidir. Toprak mülkiyetinin bulunmadığı Osmanlı İmparatorluğu'nda bu tür mülkiyet 1858 Arazi Kanunnamesi ile kabul edilmiştir. Bu kanunnamenin 78. maddesinde " *itirazsız ve*

²²⁴ Fettahoğlu, " Yunanistan'da Bulunmayanların Mülkleri Meselesi", **Trakya Gazetesi**, Sayı: 755, 9 Şubat 1959

²²⁵ Oran, **Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu**, s. 124

²²⁶ Oran, **Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu**, s. 125

kesintisiz 10 yıl devlet toprağını elinde bulunduran ve işleyen kimse o toprağın işletme hakkına sahip olur ve kendisine, harç istemeksizin, yeni bir tapu verilir" hükmü getirilmiştir. Bu madde 147/1914 sayılı Yunan yasasıyla geçerli sayılmıştır. Bu yasa 12 Kasım 1929 tarih ve 11 sayılı Cumhurbaşkanlığı buyruğuyla güçlendirilerek onaylanmıştır. Yapılan bu onaya rağmen de Türklerin elinde bulunan Osmanlı tapuları bir değer taşımamaktadır.²²⁷

Ama eğer o arazi Yunan kökenli birisine ait ise elinde bulunan Osmanlı tapusu tanınmaktadır. Buradan da anlaşıldığı gibi Batı Trakya Türkleri ile Yunanlılar arasında çifte standart uygulanmaktadır. Bu tapuların tanınmaması konusuna en güzel örnek Evalon-İnhanlı köyündeki 1.800 hektar arazinin tapularının kamulaştırılması olayıdır.²²⁸

3- Müftülük ve Cemaat Meselesi

a- Müftülük Meselesi

Yunanlılar, Batı Trakya'yı alır almaz hemen temel kuruluşlarına el atmış ve istedikleri gibi yönetebilecekleri bir düzene sokmaya çalışmışlardır. Bunların içerisinde Müftülük ve Cemaat idareleri de bulunmaktadır. Azınlıkların temel kuruluşlarına ilk müdahale İslam cemaatlerinin hukuki ve ekonomik durumlarını belirleyen ve 5 Temmuz 1920'de çıkarılan 2345 sayılı Müftülük ve Cemaat İdareleri Kanunudur.²²⁹ Yunanlılar bu kanunla Batı Trakya'da bulunan Türkleri bir köşeye sıkıştırmak istemektedirler.

2345 Sayılı kanunun Müftülüklerle ilgili maddeleri şunlardır:

" Madde: 1- Kuruluş ve Görevler:

Yunanistan 'da yaşayan Müslümanların din işleri; Atina 'da kurulacak bir Baş müftülikle, ona bağlı il ve ilçe müftülükleri tarafından yürütülür. Müftüler aşağıdaki görevlerle yükümlüdürler.

a) Müslümanların bilimum din işlerini tedvir etmek. İmam, hatip, vaiz, müezzın gibi din görevlilerini, tayin ve azletmek.

²²⁷ Baş, **Unutulan Batı Trakya Türkleri**, s.78

²²⁸ İlhanlı Köyündeki kamulaştırma olayı ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. (Baskın Oran, Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu, s. 126-134

²²⁹ Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, s. 144

- b) Bölgeleri dâhilindeki, Cemaat Yönetim Kurullarını denetlemek.
- c) Bölgeleri dâhilindeki, eğitim, öğretim kuruluşlarını denetlemek.
- d) Müslümanlar arasında cereyan eden nikâh, boşanma, nafaka, vasilik, miras, sağır, mümeyyiz gibi aile hukuku ile ilgili işlemleri, İslami esaslara göre çözümlenmek.

Madde: 2- Tayin ve Görevden Uzaklaştırma:

Müftüler, bölgelerindeki valilerin kontrol ve denetimi altında, azınlık tarafından seçimle iş başına getirilir.

Ülkede boşalan bir müftülük kadrosu için: gerekli şartlara haiz olan adaylar savcılıktan alacakları iyi hal kâğıdı ile birlikte, valiliğe başvururlar. Vali, aday dilekçelerine, görüşlerini de ekleyerek evrakları, Milli Eğitim ve Diyanet İşleri Bakanlığına gönderir. Diyanet İşleri Bakanı, Müftülüğe uygun görmediği kişilerin dilekçelerini iptal eder. Diğerlerini işleme konmak üzere, Baş müftüye havale eder. Baş müftü de adaylar hakkında gereken incelemeyi yaptıktan sonra, listeyi seçim için valiliğe gönderir.

Müftü seçimi, bölgedeki seçmen niteliğine sahip Müslümanların gizli oyları ile yapılır. En yüksek oyu alan aday, il seçim kurulu aracılığı ile Diyanet İşleri Bakanlığına bildirilir. Diyanet İşleri Bakanının yazısı ve Kralın da tasdiki ile Müftü seçilmiş olur.

Seçilen Müftü, göreve başlamadan önce; herhangi bir devlet memuru gibi, bağlı bulunduğu ilin valisi huzurunda yemin eder.

BaşMüftü Seçimi:

Görev yeri Atina'da bulunan Başmüftü, il ve ilçe Müftüleri arasından gizli oyla seçilir. Seçimden önce ülkedeki bütün Müftüler, Atina veya Selanik'te toplantıya çağrılır. Bu toplantıya; İçişleri veya Dış İşleri Bakanlığı daire müdürlerinden biride, Hükümet Komiseri sıfatıyla iştirak eder.

Müftüler aralarından gizli oyla, üç Başmüftü adayını seçerler. Seçilen adaylar, komiser aracılığı ile Diyanet İşleri Bakanına bildirilir. Bakan, uygun gördüğü adayı, Başmüftü tayin edilmek üzere, Kral İradesine sunar. Kralın tasdiki ile seçimi kesinleşen Başmüftü Diyanet İşleri Bakanının huzurunda yemin ederek görevine başlar.

Madde:3- Cezai Hükümler:

Başmüftü ve Müftüler, aşağıdaki hallerde Diyanet işleri Bakanının teklifi ve Kralın iradesiyle, görevlerinden uzaklaşabilirler.

a)Mevkileriyle bağdaşmayan hal ve faaliyetlere giriştikleri kesin delillerle ispatlananlar.

b) Görevlerini yapamayacak derecede hasta olanlar.

c) Yunan Ceza Kanununun 21, 22, 24, 456, 457, 461, 462, 482. maddelerinde belirtilen suçlamalardan dolayı mahkûm olan veya medeni haklardan mahrum bırakılanlar.

Madde: 4- Müftülük Bütçesi:

*Müftülüklerin giderleri, makam ve derecelerine göre, Yunan Devlet Bütçesince karşılanır. Ancak bu giderlere din adamları, mabet, diğer kutsal yerler ve yapıların ödenekleri dâhil değildir.*²³⁰

Kanuna göre; Başmüftü ve diğer müftülerin seçimi, resmi makamların kontrolü altında yapılacaktır. Eğer resmi makamlar seçime izin vermezse seçimler yapılamayacak ayrıca resmi makamların uygun görmediği kişilerde müftü seçilemeyecek. Başmüftü Rum Diyanet İşleri Bakanlığınca seçilecek ve Müftüler istenildiği zaman görevden alınabileceklerdir. Din adamlarının giderleri ile mabet giderleri, Cemaat tarafından ödenecek. Fakat Müftüler Yunan Devlet bütçesinden maaş alacaklardır.²³¹

Bu yasa Lozan Antlaşmasında yer alan azınlıkların korunmasıyla ilgili hükümlerin dışında olmasına rağmen, genel içeriği bakımından buna aykırı olmamıştır. Lozan Antlaşmasında bu yasa ortadan kaldırılmamış ve içeriğinde de herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Lozan Antlaşmasıyla Türk azınlığa kendi din işlerini Yunan yönetiminden bağımsız olarak düzenleme ve yönetme hakkını açıkça tanımıştır.²³²

2345 sayılı kanun yürürlüğe girdiği günden itibaren, Yunan makamları Türklere bu kanun maddelerini de çok görmüşler ve kanun hükümlerinin birçok maddesini uygulamamışlardır. Başmüftülük meselesi hiçbir zaman kurulmamış ve

²³⁰ 2345 sayılı Kanunun tam metni için bkz. **Azınlık Postası**, Gümölcine 1969, Sayı. 44[^]-7

²³¹ Özgüç, **Batı Trakya Türkleri**, s. 146-147

²³² Baş, **Unutulan Batı Trakya Türkleri**, s. 79

müftülerde hiçbir zaman seçimle iş başına gelememişlerdir. Her zaman Yunan makamlarının tayinleriyle iş başına gelmişlerdir.²³³ Lozan Antlaşmasına göre Batı Trakya'da, Dedeağaç, Kum Çiftliği, Fere, Şapçı, Gümülcine, İşkece ve Dimetoka müftülükleri olmak üzere toplam sekiz müftülük bulunmaktaydı. Bu sayı 1961 'li yıllarda üçe düşmüştür. Gümülcine ve İşkece'de asil, Dimetoka'da da vekil olmak üzere üç müftülük bulunmaktadır. 2345 sayılı kanuna göre yapılması gereken seçimlerde yapılmamaktadır. Batı Trakya Türklerinin tek lideri olan müftülerin 1920/2345 sayılı kanuna göre yapılması gereken seçimler yıllardır yapılamamaktadır.²³⁴

Batı Trakya'da müftülük sadece din işleriyle uğraşmamaktadır. Müftünün miras hukuku, aile hukuku, vakıfların yönetimi gibi yetkileri de vardır. Yunanistan Batı Trakya'da müftüleri kendisi atayarak, Türklerin mallarını yönetmek ve ellerinden almak istemektedir.

b-Türk Cemaat İdareleri Sorunu

Lozan Antlaşması'nın 40. maddesinde Müslüman azınlığının, masrafları kendine ait olmak üzere, her türlü hayır kurumlarıyla dinsel ve sosyal kurumları, okulları kurmak, yönetmek ve denetlemek yetkisi kabul edilmekte ve buralarda kendi dillerini kullanmak ve dini törenlerini serbestçe yapmak imkânını tanımaktadır.²³⁵ Lozan Antlaşması'nın ışığı altında Batı Trakya'da Türklerin yaşadıkları şehirlerde " İşkece, Gümülcine, Dedeağaç" birer Türk cemaati heyeti işbaşına gelmiştir.²³⁶

Türk Cemaat İdarelerinin, Türk vakıflarını idare etmek, eserlerin bakım ve tamirini yapmak, vakıflardan ve Türklerden gelir temin etmek, Türk okullarını idare etmek, öğretmen temin etmek, maaşlarını ödemek. Türk aileleri arasında meydana gelen anlaşmazlıklarda hakemlik yapmak, Türk ortak mallarını korumak, sosyal meseleler ve miras hukukunda Türk toplumuna faydalı olmak gibi görevleri vardır.²³⁷

Yunanistan, 1913 Atina Antlaşmasınının 11. maddesi, " Müslüman cemaatlerinin yönetimi konusunda önemli hükümler getirmektedir. Mevcut veya oluşacak bu cemaatlerin muhtariyetine ve hiyerarşik yapısına dokunulmayacak,

²³³ Özgüç, Batı Trakya Türkleri, s. 148

²³⁴ Batı Trakya Azınlığı İnsan Hakları ve Belgeler, s. 87-88

²³⁵ Halit Eren, Batı Trakya Türk Cemaat ve Vakıf İdareleri, Ankara, TTK, 1994, s. 2126-2127

²³⁶ Batı Trakya Türkleri, Batı Trakya Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği, s. 27

²³⁷ Batı Trakya Türkleri, Batı Trakya Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği, s. 27-28

sahip oldukları fonlara ve gayri menkullere ilişilmeyecektir". --- 1913 Atina Antlaşması, 1920 tarihinde 2345 sayılı yasa ile iç mevzuat haline getirilmiştir.²³⁹ 1920/2345 sayılı yasanın 12. maddesinin birinci fırcasına göre, Müslüman Cemaatlerinin oluşturulmasına ilişkin özel bir yasa çıkarılıncaya kadar, bu cemaatlerin emlakinin ve eğitim vakıf gelirlerinin Cemaat İdare Heyetleri tarafından yönetilmesi hükmü getirilmiştir. 4. fıkraya göre ise cemaatlere ait okulların, yani kentlerdeki ilkokulların yönetimi de aynı heyetlerce yürütülecekti. Heyet yönetimleri ise müftüler tarafından denetlenecekti. Fakat 12. madde anca yirmi beş yıl sonra, 16 Haziran ve 28 Eylül 1949 tarihlerinde çıkarılan iki Kral İradesi ile yürürlüğe girmiştir. 16 Haziran tarihli İrade'nin 7. maddesine göre, Cemaat İdare Heyetleri kentlerdeki okulların ve mütevellisi olmayan vakıfların yönetimiyle görevlendirilmiştir.²⁴⁰

Cemaat heyetlerine ilk müdahale 1946 yılında yapılmış ve Yunan hükümeti İşkeçe Heyetini dağıtarak yerine bir " İdare Komisyonu " atamıştır. Bu durum 1950 yılında yapılmış olan seçimlere kadar sürmüş ve 1951 yılında cemaat yönetimlerinin adı " İslam Cemaatlerine Ait Servetleri İdare Komisyonu" olarak değiştirilmiştir. Bu isim değişikliği cemaatlerin gücünü düşürmemiş ve de görevlerinde de herhangi bir değişiklik yapmamıştır. Fakat 1967 yılında Cunta Yönetiminin iş başına gelmesiyle durum değişmiştir. Bu döneme kadar Türkler kendi cemaat yönetimlerini seçimle iş

²³⁸ Eren, **Batı Trakya Türk Cemaat ve Vakıf İdareleri**, s. 2130

²³⁹ 2345 Sayılı Kanunun Cemaatler Bölümü:

" Madde:1- Ülkedeki Müslüman tebaanın sahip olduğu vakıfların yönetimi, işbu kanunla İslam Cemaat İdarelerine bırakılmıştır.

Madde:2- Cemaat İdareleri, Müftülerin bulunduğu bölgelerdeki, nüfus oranına göre, 7 veya 12 üyeden teşekkül eder. Üyeler kendi aralarından bir başkan, bir başkan vekili, veznedar, sekreter ve diğer görevler için yeteri kadar eleman seçerler.

Madde:3- Cemaat İdareleri bölgedeki; İslam evkafını tedvir ve idame etmek, öğretim, eğiti işlerine bakmak, ödeneklerini karşılamak, öğretmenleri tayin etmek ve işten uzaklaştırmak, cami ve din adamlarının maaşlarını ödemek göreviyle yükümlüdürler.

Madde:4- Cemaatler her yıl düzenledikleri, gelir gider bütçelerini tasdiklenmek üzere, Valilik makamına sunarlar. Gelirler bütçesinde, gayrimenkul hibesi ve maddi bağışlar, ayrıntılarıyla gösterilir.

Madde:5- Valilik, Cemaat Yönetim Kurullarına aşağıdaki hallerde işten el çektirebilir.

- Görevi terk etmek, hilekârlık, yönettikleri mülklerin çıkarlarını korumamak.
- Genel güvenliği bozucu meseleler çıkarmak.
- Seçim için gerekli niteliği kaybetmek.

Madde:6- Müslüman Cemaat İdareleri, bölgedeki seçmen niteliğine sahip Müslümanlar tarafından üç yılda bir seçilir. Seçim işlemi, valiliğin denetim ve kontrolü altında yapılır. Tasdiki ile kesinleşir."

Bkz. **Azınlık Postası**, Gümölcine 1969, Sayı: 47-51

²⁴⁰ Oran, **Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu**, s. 97-98

başına getirirken, Cunta Yönetimi, 65/1967 sayılı yasa ile seçimle iş başına gelen Cemaat-ı İslamiye yönetimlerini kaldırılarak yerine kendilerinin atadıkları heyetleri iş başına getirmiştir. Ayrıca Cunta Yönetimi bu cemaat heyetlerinin ismini " Müslüman Emlakini Tedvire Memur Heyet" olarak değiştirmiştir.²⁴¹

Yapılan bu değişiklikle Cemaat Yönetimlerinin görevleri kısıtlanmış, Cemaat Yönetimlerine sadece Müslüman vakıf mallarının yönetim görevi verilmiştir. 1974 yılında Cunta Yönetiminin yıkılması ve Yunanistan'ın demokrasiyle yönetilmeye başlanmasıyla birlikte seçimle iş başına gelen heyetler konusu tekrar gündeme gelmiştir. 1977 yılında ise Yunan Hükümeti Türk okullarının mal varlıklarıyla birlikte denetimini cemaat yönetimlerinin elinden alarak, Yunan hükümetinin Eğitim Bakanlığı'na bağlamıştır.²⁴²

Yunan yönetimi, 1980 yılında 1091 sayılı, Batı Trakya'daki " Müslüman azınlığın vakıfları ve onların mal varlıklarının yönetim ve işletilmesi" konulu yasayı çıkararak, Türk vakıflarının korunmuş olan durumlarını değiştirmek ve onları normal bir cemiyet durumuna getirmeyi amaçlamıştır. Bu kanunun 16. maddesinde, Türk vakıflarının kontrolü müftülerden alınıp, Rum valilere verilmektedir. 4. maddesinde, şehirlerdeki vakıfların merkezi yönetimi dağıtılıp, vakıflar küçük birimlere ayrılmakta. Görülmektedir ki Yunanistan bu kanunla Türk cemaatlerini dağıtmayı amaçlamıştır. Bu yasa tamamen Batı Trakya Türklerinin Vakıf ve Cemaat İdarelerini yok etmeyi amaçladığından Batı Trakya Türkleri buna karşı gelmiş ve bu yasanın uygulanmasını engellemişlerdir. Bu yasa günümüze kadar da uygulanmamıştır, fakat geride çekilmemiştir.²⁴³

²⁴¹ Baş, **Unutulan Batı Trakya Türkleri**, 81

²⁴² Nükhet Adıyeke, **Cemaat-ı İslamiyeler Yunanistan Sınırları İçinde Müslüman Cemaat Örgütlenmeleri**, Ankara, Stratejik Araştırma ve Etüdüleri Milli Komitesi Yayını, 2001, s. 39

²⁴³ Eren, **Batı Trakya Türk Cemaat ve Vakıf İdareleri**, s. 2135

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bu çalışmada Batı Trakya Türklerinin geçmişteki durumları ve günümüzdeki durumları arasında bir bağlantı kurulmaya çalışılmıştır. Independent Gazetesi hariç olmak üzere, Batı Trakya'da Lozan Andlaşması'ndan sonra yayınlanan Türkçe gazete, dergi vb. yayınlara yer verilmiştir. Özellikle 1923-1943 yılları arasında yayınlanan gazete ve dergiler hakkında, kısıtlı kaynaklardan ve tam koleksiyon niteliği olmayan bir özel arşivden faydalanarak en doğru bilgiler aktarılmaya çalışılmıştır.

Batı Trakya Türkleri Batı Trakya'nın Osmanlı Devleti'nin elinden çıkmasıyla Bulgar ve Yunan Devletleri tarafından birçok işkence ve zulme maruz kalmışlardır. Bu işkenceler sonucunda birçok Batı Trakyalı Türk, Batı Trakya'dan göç etmek zorunda bırakılmıştır. Bunlar da Batı Trakya Türklerinin geçmişten beri hayatta kalma ve Batı Trakya'daki Türklük bilincinin nasıl devam ettirildiğini bizlere göstermektedir.

Batı Trakya Türkleri Yunan idaresinde çeşitli baskılara maruz kalmışlardır. Batı Trakya Türkleri, basın meselelerinde, arazi meselelerinde, eğitim meselelerinde, müftülük ve cemaat meselelerinde birçok sorunla karşılaşmışlardır. Batı Trakya Türklerinin ellerinde bulunan arazileri çeşitli yollarla ellerinden alınmış ve bu yolla da göçe zorlanmışlardır. Batı Trakya Türk okulları öğretmen sorunu kitap sorunu yaşamış ve eğitim zorlaşmıştır. Batı Trakya Türklerinin tek temsilcileri olan müftülüklerde Yunan hükümetince tayin edilmiştir.

Araştırma sonucunda varılan noktada, azınlık basınının en temel sorunlarından birinin, belki de en önemlisinin "ekonomik sorun" olduğu söylenebilir. Eğitim alanında yapılan baskılardan dolayı, Yunanistan geneline nazaran, okuma yazma oranı da oldukça düşük olan toplumda, yayınlanan gazete ve dergilere rağbet azdır. 1967 yılına kadar Türkiye'de yayınlanan günlük gazeteler Batı Trakya'da satılabilmekteyken²⁴⁴, Albaylar Cuntası'nın başa geçmesi ile bu imkândan faydalanma fırsatını kaybeden Türkler, orada çıkan gazetelere, az da olsa rağbet etmeye başlamışlardır. Bununla birlikte yerel Türkçe basındaki münakaşalar okuyucu

²⁴⁴ 2000 yılından itibaren Türkiye'de yayınlanan Türkçe gazetelerin Batı Trakya'ya serbestçe girip yayınlanmasına yeniden müsaade edilmiştir.

kitlesini bölmüş, inkılâpçı ve muhafazakâr kesimler arasındaki tartışmalar, halkın yerel gazetelere olan güvenini azaltmıştır.

Haber vermekten yoksun, az sayfalı ve ilkel baskı teknikleriyle yayınlanan gazeteler hiçbir dönemde hedefledikleri kamuoyunu oluşturamamışlardır. Bunun nedeninin gazete sahiplerinin yayınladıkları gazete ile üç-dört bin okuyucu kitlesine ulaştıkları zaman politikaya atılmalarından kaynaklandığı söylenebilir. Okuyucu kitlesinin azalmasının en önemli nedenleri, Yunan devletinin Türkçe yayınlara olumsuz bakışı ve gazete sahiplerinin politikaya atılmaları olmuştur.

Batı Trakya'da Türkçe gazete yayınlatabilmek için bağlı bulunduğunuz ilin valiliğinden izin alınması gerekmektedir. Bu izinler kritik seçim dönemlerinde askıya alınmış seçimlerden sonra başvuranlara gazete yayınlama izni verilmiştir. Yunan Milli Devlet politikası ile yayın politikaları uyuşmayan bazı gazeteler, mali cezalara çarptılmıştır. Buna karşılık Yunan Milli Devlet politikası ile ters düşmeyecek şekilde yayın yapan gazeteler ise hiçbir şekilde bu tür müeyyidelerle karşılaşmamışlardır.

Kanuni prosedüre göre valilikten izin almasına rağmen, Türkçe yayın yapan gazeteler Yunan devleti tarafından resmen tanınmamakta, bu gazeteler resmi ilan alamamakta ve hiçbir resmi basın toplantısına davet edilmemektedir. Bu olumsuz durumla ilgili olarak 1993'ten itibaren bir yumuşama görülmüş, Türk gazeteciler bazı basın toplantılarına davet edilmeye başlanmıştır.

Matbaa ve baskı yeri bütün dönemlerde ayrıca bir sorun olmuş, Türklere ait özel bir matbaanın bulunmaması, gazetelerin bir dönem Cemaat Başkanlığı'na ait matbaada basılmasına neden olmuştur. Cemaat başkanının Lozan Andlaşması'na aykırı olarak Yunanlılar tarafından seçim yerine tayinle iş başına getirilmesi üzerine bu matbaanın kullanılması da son bulmuştur.

Azınlığa yapılan haksızlıkları dile getiren yazılar uyarı almış bazen de cezalandırılmıştır. Buna örnek olarak Gerçek Gazetesi 1978'den beri üç defa mahkeme önüne çıkmış, "teknik ihlaller" gibi bir nedenle 4,5 milyon Yunan Drahmisi, yani o dönemde dokuzyüzbin adet gazete parası, para cezası ödemiştir.

Batı Trakya'daki gazete ve dergilerin bir özelliği de birçoğunun öğretmenler tarafından yayınlanmalarıdır. Türkiye Cumhuriyeti okullarından mezun olan öğretmenlerin, Yunanistan tarafından görevlerine son verilmesi, öğretmenlerin işsiz

kalarak basına yönelmelerine neden olmuştur. Aynı zamanda aydın kitlenin toplumu etkileme gücünde vardır. İşsiz kalan öğretmenler basın yayın yoluyla halkla diyaloga geçerek Batı Trakya'da Türklük bilincinin üst seviyede kalmasını sağlayarak halkı bilinçlendirmeye çalışmışlardır. Ancak bu kadar çok gazetenin yayına başlayıp kısa sürede kapanmaları, baskı zorluklarının yanı sıra, gazetecilik mesleğini bilmeyenlerce yayınlanmalarından da kaynaklanmıştır.

Yunanistan'da 75 yıllık bir geçmişi bulunan Batı Trakya'da Türkçe basın geleneği, bu ülkede siyasi kesimlerce belli dönemlerde benimsenen Türk karşıtlığı ağırlıklı resmi politikalara rağmen, Batı Trakya Türkçe basını en güç şartlarda bile varlığını sürdürebilmiş, ayakta kalabilmiştir. İkinci bölümde de yer verilen "İstanbul Rum Azınlığı ile Batı Trakya Türk Azınlığı" basınlarının karşılaştırmasından da anlaşılacağı gibi, Batı Trakya'daki Türk Azınlığı, İstanbul'daki Rum azınlığının elinde bulunan imkânlarının pek azına sahiptir. Bunlar göz önüne alındığında Batı Trakya'daki basın faaliyetleri, Batı Trakya'daki toplumsal mücadelenin en önemli platformlarından biri olmuştur.

BİBLİYOGRAFYA

A) ARŞİV

Rıza KIRLIDÖKME Özel Arşivi

B)TEZLER

ÖKSÜZ, Hikmet, **Lozan'da Batı Trakya Sorunu**, İstanbul, 1992, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)

C) KİTAPLAR

ADIYEKE, Nükhet, **Cemaat-ı İslamiyeler Yunanistan Sınırları İçinde Müslüman Cemaat Örgütlenmeleri**, Ankara, Stratejik Araştırma ve Etüdlere Milli Komitesi Yayını, 2001

ARMAOĞLU, Fahir, **20. Yüzyıl Siyasi Tarihi**, İstanbul, 1995.

AKIN, Veysi, **Trakya'nın Türklere Devir-Teslimi**, Ankara, Genel Kurmay Başkanlığı Askeri Tarih ve Strateji Başkanlığı Yay. , 1996

AKSİN, Aptülahat, **Atatürk'ün Dış Politika İlkeleri ve Diplomasisi**, İstanbul, 1966

AYBARS, Ergün, **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi** İzmir, Ege Üniv. Basimevi, 1986

AYDINLI, Ahmet, **Batı Trakya Faciasının İç Yüzü**, İstanbul, 1971

BAŞ, Hakan, **Unutulan Batı Trakya Türkleri**, İzmir, Umay Yay., 2005.

BATIBEY, Kemal Şevket, **"Batı Trakya Türk Devleti(1919-1920)"**, İstanbul,Boğaziçi Yay., 1996

Batı Trakya Azınlığı İnsan Hakları ve Belgeler, Ankara, Batı Trakyalılar Derneği, 1987

Lozan Andlaşması ve Yunanlıların İhlalleri, Batı Trakya Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği, İstanbul, Doğruluk Matbaası, 1972.

BIYIKLIOĞLU, Tefik, **Trakya'da Milli Mücadele**, C. I, Ankara, TTK, 1987

- CASTELLAN, Georges (çev: Ayşegül Yaraman-Başbuğu), **Balkanların Tarihi (Historiedes Balkans)**, 2. Baskı, İstanbul, Doğan Yayın Holding A.Ş, Şubat 1995
- DELİBALTA, A.Mehmet, **Batı Trakya Fetih Tarihi**, Bursa, 2002
- EREN, Halit, **Batı Trakya Türk Cemaat ve Vakıf İdareleri**, Ankara, TTK, 1994
- GÜNER, Zekai, **Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Kuruluşu ve Faaliyetleri**, Ankara, 1998
- GÖNLÜBOL, Mehmet; SAR Cem, **Olaylarla Türk Dış Politikası**, Ankara, y.y, 1977
- HATİPOĞLU, Murat, **Yunanistan'da Etnik Gruplar ve Azınlıklar**, Ankara, Ankara Üniv. Basımevi, 1999
- HOLOĞLU, Orhan, **Avrupa'nın Kıskaçında Abdülhamit**, I. Baskı, İstanbul, İletişim Yayıncılık, 1998
- İNÖNÜ, İsmet, **Hatıralar 2. kitap**, İstanbul, y.y, 1987
- KAŞIKÇI, Nihat- YILMAZ Hasan, **Mora'dan Viyana'ya Osmanlı'nın Avrupası**, 2. Baskı, Ankara, TÜR KAR, Ağustos 2002
- KILIÇ, Selami, **Türk Sovyet İlişkilerinin Doğuşu**, İstanbul, y.y, 1998
- KURAT, Akdes Nimet, **Rusya Tarihi**, Ankara, TTK, 1993
- KURTULUŞ, Ümit, **Batı Trakya'nın Dünü Bugünü**, Ankara, 1979
- Lozan Sulh Muahednamesi**, Ankara, Dışişleri Bakanlığı Neşr., 1923
- MARANKİ, Ahmet, **Balkan Mezalimi**, İstanbul, Timaş Yay., 1993
- ORAN, Baskın, **Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu**, Ankara, Maya Matbaacılık, 1986
- ÖZGÜÇ, Adil, **Batı Trakya Türkleri**, İstanbul, Kutluğ Yay., 1974
- ÖZTUNA, Yılmaz, **Rumelini Kaybımız**, İstanbul, Ötüken Neşriyat, 1990
- SABİS, A.İhsan, **Harp Hatıralım, I. Dünya Harbi**, I, İstanbul, y.y, 1990
- ŞAHİN, M. Süreyya, **Fener Patrikhanesi ve Türkiye**, İstanbul, Ötüken Neşr., 1996
- ŞİMŞEK, Halil, **Türk-Bulgar İlişkileri ve Göç**, İstanbul, Harp Akademileri Basımevi, 1999
- Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi**, C. III, Ankara, Genel Kurmay Yay. , 1964, s. 1299-1451
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, **Osmanlı Tarihi**, C.1, 5. Baskı, Ankara,TTK, 1988

- VELİKOV, Stefan, **Kemalist İhtilal ve Bulgaristan**, (çev.) Naime Yılmaer, İstanbul: Kıtış Yay., 1969
- YALÇIN, Durmuş ve Diğerleri, **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi**, C. I, Ankara, A. Araştırmaları Merkezi Yayını, 2000

D) MAKALELER

- AYIŞIĞI, Metin, "Mütareke Dönemi Batı Trakya Meselesi", **10. Millî Türkoloji Kongresi**, İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Eylül 1998,s.1-12
- BALKAÇ, Zerrin, " Batı Trakya Türkleri",**Türkler**, C. 20, Ankara, Yeni Türkiye Yay, 2002, s. 470-488
- FETTAHOĞLU, Osman Nuri, "Ekalliyetin Eğitim ve Öğretim Meselesi Ne Demektir", **Trakya Gazetesi**, Aralık 1946, Sayı: 295
- _____, " Bu, Ne Vatandaşlığa, Ne İnsanlığa, Ne De Dostluğa Sığar", **Trakya Gazetesi**, Sayı: 592, 14 Temmuz 1954
- _____, "Müfredat Programı", **Trakya Gazetesi**, Sayı: 610, 3 Ocak 1955
- _____, "Ekalliyetin Eğitim ve Öğretim Meselesi Ne Demektir", **Trakya Gazetesi**,17 Ocak 1955, Sayı: 612
- _____, "Pavlos (Yunan Kralı) Batı Trakya Türk Okulları Hakkında", **Trakya Gazetesi**, Sayı:633, 25 Temmuz 1955, s.3
- _____, " Gazetelerimiz", **Trakya Gazetesi**, Sayı:722, 6 Ocak 1958
- _____, " Çeşitli Yönlerden Batı Trakya Türkleri Hakkında Görüşlerimiz", **Trakya Gazetesi**, 12 Ocak 1959, Sayı: 751
- _____, " Yunanistan'da Bulunmayanların Mülkleri Meselesi", **Trakya Gazetesi**, Sayı: 755, 9 Şubat 1959
- GÜNDÜZ, Aslan, "İki Tarafı ve Çok Tarafı Milletlerarası Andlaşmalann Işığında Bulgaristan Türklerinin Durumu", **Bulgaristan'daki Müslüman Türkler'in**

- Drami**, Türkiye-Suudi Arabistan Dostluk ve Kültür Derneği İstanbul Şubesi Yay. , Yayın no: 1, İstanbul, 1985, s. 57-68
- HALAÇOĞLU, Yusuf, " XVI. Yüzyılda Sosyal, Ekonomik ve Demografik Bakımdan Balkanlar'da Bazı Osmanlı Şehirleri", **Belleten**, Sayı 207-208, 1989, s. 637-645
- HALİL, İlknur, Batı Trakya'da Lozan'dan Günümüze Kadar Türkçe Eğitim ve Öğretimin Tarihi Gelişimi-3-, **Öğretmenin Sesi Dergisi**, Sayı:5, Ekim 1998
- _____, "Batı Trakya'da Lozan'dan Günümüze Kadar Türkçe Eğitim ve Öğretimin Tarihi Gelişimi-4 ", **Öğretmenin Sesi Dergisi**, Sayı:6, Kasım 1998
- HALİLOĞLU, Asım, " Ellinikos Vorras"a Göre Batı Trakya'da "Türk'üm" Dememiz Suç, **Akın Gazetesi**, 9 Aralık 1972, s.1
- İNBAŞI, Mehmet, " Türklerin Balkanlar'a Yerleşmesi", **Balkan Türkleri: Balkanlarda Türk Varlığı**, Ankara, ASAM, 2003, s. 10-11
- KABZA, Cemil, " İstanbul'daki Rum Basını İle Batı Trakya'daki Türkçe Basın Arasındaki Benzerlik ve Farklar", **Mihen Dergisi**, Sayı: 3, Ocak-Şubat 2001, s. 1-4
- _____, " Batı Trakya'da Türkçe Basın", **Mihen Dergisi**, Sayı:2, Ekim-Kasım-Aralık 2000, s. 4-5
- MEHMETOĞLU, Hüseyin, "Protokolü (1) Okurken", **Öğretmen Dergisi**, Sayı: 38, 1977, s. 1
- ORHONLU, Cengiz, " Yunanistan Türkleri", **Belgelerle Türk Tarih Dergisi**, Şubat 1988, s. 61-67
- ÖZTÜRK, Osman Metin, "**Türk Dış politikasında Balkanlar**", Balkan Diplomasisi, (Der.) Ömer E. Lütem - Birgül Demirtaş Coşkun, Ankara: Asam Yay. , 2001 s.4-9
- SERTOĞLU, Mithat, " Birinci Dünya Savaşına Girişimizin Gerçek Sebepleri", **Belgelerle Türk Tarihi Dergisi**, Sayı:15, İstanbul, s. 7-15
- TURAN, Ömer," 20. y.y'da Türk Toplulukları", **Türkler**, C. 20, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, 2002, s. 331-360
- UÇAROL, Rifat, , " Balkan Savaşı Öncesinde Terhis Olayı ve Seferberlik İlanı Sorunu", **Dördüncü Askeri Tarih Semineri**, Ankara, Genelkurmay Basımevi, 1989, s. 263

YAVUZ, Nuri, " Balkan Savaşlarını Sona Erdiren Antlaşmaların Balkan Türkleriyle İlgili Maddelerinin Uygulanması ve Ortaya Çıkan Pürüzler", **Beşinci Askeri Tarih Semineri Bildirileri II**, 23-25 Ekim 1995, s. 226

YILMAZ, Veli, "I. Dünya Harbi ve 2 Ağustos 1914 Tarihli Türk-Alman İttifakı Anlaşması", **Atatürk Yolu**, Sayı:9, Ankara, 1992, s. 122-123

YILDIZ, Selahattin, "Bulgaristan Türkleri", **Bulgaristan'daki Müslüman Türklerin Dramı**, Türkiye-Suudi Arabistan Dostluk ve Kültür Derneği, Yayın No: 1, İstanbul, 1985, s. 45-53

_____, "Fuat Balkan İlk Türk Komitacısı", **Batı Trakya Türk'ünün Sesi Batı Trakya**, İstanbul, s.73-74

E) SÜRELİ YAYINLAR

I- GAZETELER

Akın Gazetesi

Azınlık Postası

Embros (İleri)

Trakya Gazetesi

Yunan Resmi Gazetesi

II- DERGİLER

Aile Birlik

Atatürk Yolu

Batı Trakya Türk'ünün Sesi Batı Trakya

Belgelerle Türk Tarih Dergisi

Belleten

İlkokuma

Mihenk Dergisi

Öğretmenin Sesi Dergisi

Öğretmen Dergisi

F) İNTERNET ADRESLERİ

EMİN, Hülya, " Batı Trakya'da Türk Basını", Gündem Gazetesi, 2004,
http://www.gundemgazetesi.com/2004/bt_08.php, (10 Ocak 2006)

EKLER

EK-A

Fotokopilerine ulaşılabilen 82 değişik gazete ve dergi fotokopileri

7 - 1924 - 7 - 1924

7 - 1924 - 7 - 1924

آئوڻ شريف

سالي 100 گونجهي 50 جانيون

امور فرود و ملاقات جيون حوزو سلامت اپيدو

ΓΡΗΝ ΕΞΗ

Ακαδημία Τεχνών και Θεωριών

B. ΚΥΡΤΖΑΛΙΑΝΣ

هراف گوس : لکچر 1 ککچر 2

يکي ضيا

1924

سرگودي
محسلي
ملوہ خانہ

لکچر آئوڻ مجلس هراف 50 جانيون

سنگور: موافق قرار: سرمد و آئوڻ

ڪر لکچر: هراف 100 گونجهي 50 جانيون

سالي 1 جانيون سالي 1 جانيون سالي 1 جانيون

<p>سالي 1 جانيون</p> <p>آئوڻ مجلس هراف 50 جانيون</p> <p>سنگور: موافق قرار: سرمد و آئوڻ</p> <p>ڪر لکچر: هراف 100 گونجهي 50 جانيون</p>	<p>سالي 1 جانيون</p> <p>آئوڻ مجلس هراف 50 جانيون</p> <p>سنگور: موافق قرار: سرمد و آئوڻ</p> <p>ڪر لکچر: هراف 100 گونجهي 50 جانيون</p>	<p>سالي 1 جانيون</p> <p>آئوڻ مجلس هراف 50 جانيون</p> <p>سنگور: موافق قرار: سرمد و آئوڻ</p> <p>ڪر لکچر: هراف 100 گونجهي 50 جانيون</p>
---	---	---

YENİ ZİYA, 1924, İskeçe, No: 7 (M. Koca Arşivi)

7 - 1924 - 7 - 1924

7 - 1924 - 7 - 1924

آئوڻ شريف

سالي 100 گونجهي 50 جانيون

امور فرود و ملاقات جيون حوزو سلامت اپيدو

ΓΡΗΝ ΕΞΗ

Ακαδημία Τεχνών και Θεωριών

B. ΚΥΡΤΖΑΛΙΑΝΣ

هراف گوس : لکچر 1 ککچر 2

يکي ضيا

سرگودي
محسلي
ملوہ خانہ

لکچر آئوڻ مجلس هراف 50 جانيون

سنگور: موافق قرار: سرمد و آئوڻ

ڪر لکچر: هراف 100 گونجهي 50 جانيون

سالي 1 جانيون سالي 1 جانيون سالي 1 جانيون

<p>سالي 1 جانيون</p> <p>آئوڻ مجلس هراف 50 جانيون</p> <p>سنگور: موافق قرار: سرمد و آئوڻ</p> <p>ڪر لکچر: هراف 100 گونجهي 50 جانيون</p>	<p>سالي 1 جانيون</p> <p>آئوڻ مجلس هراف 50 جانيون</p> <p>سنگور: موافق قرار: سرمد و آئوڻ</p> <p>ڪر لکچر: هراف 100 گونجهي 50 جانيون</p>	<p>سالي 1 جانيون</p> <p>آئوڻ مجلس هراف 50 جانيون</p> <p>سنگور: موافق قرار: سرمد و آئوڻ</p> <p>ڪر لکچر: هراف 100 گونجهي 50 جانيون</p>
---	---	---

YENİ ZİYA, 1924, İskeçe, No: 15 (M. Koca Arşivi)

<p>BAKKAN ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ 1 Kuzey Marmaris Kavaklı "Eski Anıtsızlar Ap. 12 KOMOTINI Telap. "Apr. 1-24 1078 2 Makas 1923</p>	<h1 style="font-size: 2em;">Balkan</h1> <p>سال ۷ ۷ ۱۳۲۲ هـ</p>	<p>۱۱۲ - ترمیم ۶۰۰۰ - سن سنلی *Apr. 600 سنس م ۱۰۰ (۲) دولتیم آتونه ترائیل : ماسله سنلیکی : ۲۲۰۰ اتی ایلی : مفاصله اولمورد. تجرب سنلک و لیلیند بربله و کتیلر. ۵۰۰۰ اتیلدو.</p>
<p>۲ مارس ۱۹۲۳</p>		
<p>بالتان ۱ جلول ایلدن ۱۳۲۲ سنه جیرمنی یایله سلیق تارکمرنه تیرک لید و بوتون سلیمانر بو سنک چین و سلنت کیرمنی چیلیقانی لابلاندن قسرح دیتل ایله .</p>		
<p>دولت عمومی بیجا باری دولتی عمومی بیجا باری کین ساللی کونی صلحی بیجا باری بیلیت لیرا ایتموردو . بوتون استیور تورم بر سیرتوتون لیرکن لستلی ایتموردو . سطرلیه سطر کونی برتنه کونی اسکینه کتلی و لستکینه کیکینه بو حیدل کاسیلری کسطلر ساریست لیدن کوزلرک آتونی کللیرک ملن</p>	<p>صنعتی هجرید لیر کتا . اقدمن سطر تیرک کتا کورمن حدیته سوره هجر تیرک سنه موسی و سل هجرک اشلی کین بیجا قلیا کونی لیدی سلیمانر بو کونی بوم کسوس حد و ستن سراسم کسوسه لانا ایلدو و بو جهمن لوله قه اول تورا سطر هجره کادو بل سوره بو کونی ویز . زده بو وسیله ایله کیکمک قلیق لیرک دوج سون ملنردو ایستورودو .</p>	<p>اول رسول بیجا باری دجه قلیق .</p>

BALKAN, 1924, Gümülcine (R. Kırıldökme Arşivi)

<p>سنلی ایکی دولتی Δαστορεύς: Τίμοκρατης I. Kaxç Υμνητορεύς: Δαστορεύς Kaxçr Zaxç ΣΥΝΑΠΟΜΑΙ Δι'αριθμ 309 τησιν: "Ubb: Oupelas: "Ap. 3 1207 سنک آتونه 1200 دولتیم</p>	<h1 style="font-size: 2em;">İtilâ</h1>	<p>نومبر ۱۰۹ صاحب و ملین : ا . سن حیدر سنل سن سنل آتونی : لوفاس تیمسوس ۹ آتونه ترائیل سنک : ۲۰۰ دولتی تجرب ۵۰۰ دولتیم</p>
<p>کولمبه ۱۸ - ۲۰ ن اول - ۱۹۲۲ سنلی اولتکر سیاسی و سنلی غزیمیدر ۱۰۸ - ۱۰۹</p>		
<p>سطق و سنلوردا [جرمن و سنلوق] لرنه قی سنکول جودک لاقنت بو کونی کونرولر . آتونه سنلری سنوا ایلی بو ذوق لوره نه سیرولان سکر سن حیدره مدر و ملن و لیرین سطرود ملن لستلن مدر سنیه قرله لیرول ایلدو ک بیه اسنرت تایی ایلی یه . سطرودلر - سطرول جنولر . سنلا سنل سنلورده بو قرله کاجیهده بو لسن ایلیر . ککرت : تاین لیلر کورول سطرول . لوله کتلی سنل ایلی</p>	<p>اینت یوز . ذک : موح سیکنه . ولنا کرا ایقنکر کورقت سنلیدر نر عجدن کسین لولمن کیم بیلر سیرول سیکم سنلیر ال ول . بو کتله لیلن سن لولیلر سن سنه کت لیرک آتونه زم کلن بر سنل و حلا لوره قی - لیم . ک : کلن و لاقنت و سنل لولن اولت ملدی . لسن و یا لیلین کور ک . لیل لولن لولاری کرت . عرت لیلن . سنل و سنل کور کور . سنل سنل سنل سنل</p>	<p>ملن کورده کور کورک بیج بو کتبه : لوق ملنکولر / کورکولام کله سنلر کورکولر کورکولام سطر . آتونه لولنه لیل لولنه لیل سنلورده ایله بر شی لیلنه سنلر لولیلر سنلر سنلر سنلر سنلر زسر سنلک . سنلر . لولنه دولت یکه کورده لولن لولنه لولنه لولنه . دولت سنلر لولنه کل سنلر لولنه لولنه لولنه لولنه لولنه لولنه لولنه لولنه لولنه لولنه لولنه</p>

İTİLÂ, 1925, İskeçe (R. Kırıldökme Arşivi)

<p>Journal published by Mr. Y. KOCAR No. 10 Cemalpaşa Istanbul 9 April - 1929 No. 142</p>	<h1 style="font-size: 2em;">YARIN</h1> <p>1346</p> <p>YARIN</p>	<p>Number No. 10 Date 9 April - 1929 No. 142</p>
<p>(Dünya'nın en büyük ve en değerli gazetesidir)</p>		
<p>1929 - 1929</p>		
<p>آجیق مکتوب</p>		
<p>تراکیا والی عمویسی تاویلاکتوس اتندی حضرتلرینه</p>		
<p>ای عزیز... (Left column text)</p>	<p>ای عزیز... (Right column text)</p>	

YARIN, 1929, Gümülçine (M. Koca Arşivi)

<p>Number No. 10 Date 9 April - 1929 No. 142</p>	<h1 style="font-size: 2em;">پیام اسلام</h1> <p>1349</p> <p>PEYAM-I İSLÂM</p>	<p>Number No. 10 Date 9 April - 1929 No. 142</p>
<p>(Dünya'nın en büyük ve en değerli gazetesidir)</p>		
<p>1930 - 1930</p>		
<p>یکي اسمک شرفنه</p>		
<p>ای عزیز... (Left column text)</p>	<p>ای عزیز... (Right column text)</p>	

PEYAM-I İSLÂM, 1930, İskeçe (M. Koca Arşivi)

« İNKİLÂP »
 Δευτέρα
 Χ. ΑΝΘΩΤΤΡΑΚΙΑΝ
 ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
 29 ΣΕΡΦΟΥΤΑΚΩΝ 29
 ΣΑΜΟΣ
 ΕΤΟΣ Α. ΑΡΧΙΕΡΕΥΤΑΤΟΣ 28
 14 ΜΕΝΟΥΣΕΩΣ
 ΕΛΦΑΚΕΥΣ 1930

ΜΑ. 28 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1930
 Εγκλησθέντος Τύπου Ομοσπονδίας
 Τετάρτη 14 Οκτωβρίου 1930

بوتون جهان ابرقالات شامردن بز مازندانی .

Aslında imza edilen misaklar, mukaveleler, macaralar türk ve yunan şüphelerle anlaşmaları Balkan sulhü sözkonusu belki çok takviye edecek. Belki türk ve yunan milletlerini tarihî adaveti ortadan kaldırmaları her iki millet için çok mes'ut bir istikbâl açacak. Fakat bu gürültülü anlaşma bizim hayatımıza bir damla sızdırmaz mı? .?

این وکلو آترجه کیسه . یکی | قرین تراکیا کی نور و نور و نور و نور | قرین تراکیا کی نور و نور و نور و نور .

İNKİLÂP, 1930, İskeçe

KURUCUSU
Hamdi H. Fehmi
Sahipleri:
Şevket ve Ekrem H.
Mes'ul Müdürü
Şevket Hamdi

Milliyet

Seneliği 100 drh.
Harici 200 drh.
İdare Yeri
Rodops No. 50
Tel No. 227-59
224-59
KSANTHI

BATI TRAKYA AZINLIK GAZETESİ

Üçüncü iştişar devresi: Numara 280—604 23 KASIM Cumartesi 1974 Tesis tarihi 1931

B. KARAMANLIS'İN 17 KASIM SEÇİMLERİNDEKİ ZAFERİ

«10 KASIM»
ATATÜRK'ÜN ÖLÜM
YILDÖNÜMÜ

17 Kasım'da yapılan milletvekili seçimlerini kahir bir ekseriyetle B. Konstantinos Karamanlis kazanmıştır.

tında yaşamaktan uşanan Yunan halkı bu zura, selâmete ve sağlıklı bir demokrasiye kavuşmak için B. K. Karamanlis'i seçmekte tam bir inatla kararlıdır.

büyükleri B. Karamanlis'i seçim zafarından dolayı hararetle tebrik etmektedir.

Türkün Ebedi Şehidi ve Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Ulu Atatürk'ün ölüm yıldönü bu yıl da Türkiye'nin her köşesinde ve bütün dış temsilciliklerde büyük bir ihtiram

şunu Türk milletinin büyük elem günüdür.

«Yurtta Sulh, Cihanda Sulh» vecizesiyle Birleşmiş Milletler Teşkilâtının temsil taşını koyan Atatürk, 1930'da büyük devlet adamı Venizelos

MİLLİYET, 1931, İskeçe

Sahip ve müdürü
F. O. NURİ
İdarhanesi
Lacerna Sokakı No: 3
İSKEÇE
Telefon: 7-64

Trakya

ERATI TRAKYA TÜRKLERİNİN HAFTALIK GAZETESİDİR.

Abone şartları

Yıllık: 3000
Üç aylık: 1000
Baskıları: her ay 100
Sayısı: 300 Drahma

Numaralı 15 Erat 1932 Sayı: 637

Numaralı 23 Erat 1934 Sayı: 607

EKALLİYETİN EĞİTİM VE ÖĞRETİM MESELESİ NE DEMEKTİR ? 3

Diger taraftan Türk vatandaşı olan bu öğretmenleri, memleketi, ekalliyetini, memleketi ne büyük ve ne büyük ihtiyaçları vardır. Çabuk ekalliyetini yarım etmek, diğer yarıya da onu bu halde tutmak arzusunda değildir. Bu ekalliyetini yarım tutmak, diğer yarıya da onu bu halde tutmak arzusunda değildir. Bu ekalliyetini yarım tutmak, diğer yarıya da onu bu halde tutmak arzusunda değildir.

EKALLİYETİN EĞİTİM VE ÖĞRETİM MESELESİ NE DEMEKTİR ? 4

Çabuk ekalliyetini yarım tutmak, diğer yarıya da onu bu halde tutmak arzusunda değildir. Bu ekalliyetini yarım tutmak, diğer yarıya da onu bu halde tutmak arzusunda değildir. Bu ekalliyetini yarım tutmak, diğer yarıya da onu bu halde tutmak arzusunda değildir.

TRAKYA, 1932, İskeçe (Ö. Hüseyin Arşivi)

Παρασκευή 23 Φεβρουάριος 1934

Cuma 23 Şubat 1934

Cumhuriyet

'Apt. 'Φολ. 3 'Εροç Α.'

Sahip ve Mes'ul Müdür: **İBRAHİM DEMİR**

Sayı: 3 Sene: A.

ΕΚΤΥΠΗΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΧΕΙΟΝ
ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΧΕΙΟΝ
ΕΚΔΟΣΕΩΝ

779014
ΑΔΕΛΦΟΙ ΔΕΛΤΑ

ΤΙΜΗ ΦΥΛ. ΑΡΑΧ. 1
Fiyatı 1 Drahmadir

SALANIK YAHUDİLERİNE HİTABEN

... 20 ...

Belediye intihapları ve neticeleri

... 11 ...

CUMHURİYET, 1933, İskeçe (R. Kırıldökme Arşivi)

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ
ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Κ. Ν. Τ. ΣΕΒΑΣΤΙΑ

Τηλ. 944

Ülkü

Κυριακή

Συντάκτης: Ν. Σ. Σ.

Κυριακή 10 Δεκεμβρίου 1933

Τεύχος 1

25 Δεκεμβρίου 1933

Κυριακή 10 Δεκεμβρίου 1933

1

Μηδελμύ Γρηπύ Τρακιάτκ ήλμ

Τηλ. 944

Κυριακή 10 Δεκεμβρίου 1933

Τεύχος 1

Μηδελμύ Γρηπύ Τρακιάτκ ήλμ

Τηλ. 944

Κυριακή 10 Δεκεμβρίου 1933

Τεύχος 1

ÜLKÜ, 1933, Gümülcine

Muallim Mecmuası

“ ΜΟΥΛΛΙΜ ΜΕΧΜΟΥΑΣΗ ”

ΤΕΥΧΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝ

PIZA ZAAMK

ΓΡΑΦΕΙΑ & ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ

27 ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 27

ΣΑΝΘΗ

ΕΤΟΣ ΑΙ ΑΡΙΘ. 4

1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1933

Her Ayın İptidasında Neşrolunur İlimi Mecmadır.

Sene A. | No. 4 | 1 Nisan 1933 | Fiyatı 10 Drahmidir

MÜNDERECAT

İskeçe Türk Mektepleri Kapan-a Te'likesine Maruzdur — Fikre Hürmet — İnkilâp Müvacehesinde Muallim Ve Vazifesi — Usuli Tedris — Türk Teceddüt Edebiyyat Tarihi

MUALLİM MECMUASI, 1933, İskeçe (R. Kırıldökme Arş.)

سرحدی
مکتبہ اعلیٰ دہلی

ΜΟΥΣΑΦΑΑΤ ΙΣΛΑΜ

Αεροδρόμιον - Υπερδρόμιον
Yusuf İslahat Mecmuası Kütahya
Yusuf İslahat Mecmuası Kütahya

آبیتہ شریفی :

مکتبہ سٹاکس ۱۰۰ برائش

تخریجہ ۰ ۲۰۰

پہلے ایڈیشن ۰ ۵۰۰

اعلامیہ سٹوری ۰ ۵

مذہب و عقائد

کراچ ٹائپس : ۲۲ ذی الحجہ ۱۳۵۴ - ۲۲ صلت ۱۳۵۵

نمبر : ۲۶ - ۲۷

سابقہ ایڈیٹر و مدیر مسٹر
مستقی علی

مبشر و ادارہ نذدنی

کراچی ۰ ایڈیشن مجلس نوریہ ۲

سابقہ مدیر برادر علی مولانا

برادر علی مولانا سابقہ مدیر ۱۸۱ مولانا

سندس ۰ برائش ۵۰

۱۳۵۵ برائش - ۲۷ شعبان القلم ۱۳۵۴ - ۲۵ شعبان القلم ۱۳۵۵

تیر مکتبہ یقین دہشتر ۰ نورس ۰۰
نورس ۰۰۰
تیر مکتبہ یقین دہشتر ۰ نورس ۰۰
نورس ۰۰۰
تیر مکتبہ یقین دہشتر ۰ نورس ۰۰
نورس ۰۰۰
تیر مکتبہ یقین دہشتر ۰ نورس ۰۰
نورس ۰۰۰

سلطنت و سلطنت الہیہ

کراچ ٹائپس : ۲۲ ذی الحجہ ۱۳۵۴ - ۲۲ صلت ۱۳۵۵

نمبر : ۲۶ - ۲۷

کراچ ٹائپس : ۲۲ ذی الحجہ ۱۳۵۴ - ۲۲ صلت ۱۳۵۵

نمبر : ۲۶ - ۲۷

MÜDAFA'A-İ İSLÂM, 1935, Gümölcine (M. Koca Arşivi)

EASIZMIN KÖKÜ KAZINMASI-UĞRUNA

SAVAŞ

YUNANISTAN CUMHURİYET ORDUSU
Doğu Makedonya-ve Trakya
Komutanlığının Türk Dilinde Organıdır

20 Aralık 1947
Serbest Dağılarda Bir Yer
Yıl 1 Sayı 2
Fiyatı 300 Drahma Fakirlere Bedava

TÜRKİYE ve BİZ

Dizim vatanımız yüzyıllardan beri oturduğumuz bu topraklardır. Bu hakikatı en iyi bilenlerdir. Bu veya bu sebeple yuvalarına terk ederek mahlus mülkünü yüz üstü bırakarak Türkiye'ye göç edenlerdir.

İst hükümet gibi yabancı uçtuğu, mülküne dair bir hakikat değildir. Oram için Türkiye'ye göç etmek lehinde koruyucular Türk azınlığı koruyup felâketi sürüklemek istiyorlar, onlar Türk halkının dostları değildir.

SAVAŞ, 1947, (Çıkış Yeri Bulgaristan / A. Aydınlı Arşivi)

ΧΑΚΓΙΟΛ
 *Oftaz, Dombaidz, Neftskaz 70
 IMPRINTERS IN RUSSIA-JV 1946
 Kasperovsk
 *April 1945 - April 1948

حق یول

سلسلہ لہذا پریکٹ سن
 لغتہ نامی : کولمبیا ویلیجیوس
 پڑوسی سوچائی ژورنال : ۳۳
 سنکڑہ : موافق قریب قبول لوگوتو
 طرح ایچسین قریب ماسیہ لہذا ایچس
 نسخی ۱۰۰۰۰ ہرانیہ ہر
 جمع نسخی ۲۰ ہزار ۱۳۷۲
 تاریخ سے ژورنال : ۲۱

جماعتك سوہ استعمالنه دائر

کین ۱۶ گریگوری ۱۹۵۲ : سپتامبر ۱۹۵۱ - یون لوگو گوتو
 یون لوگو گوتو یلیش لوگان میروت
 ایشیا (میڈیوسوس - آنتا)
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس
 لہذا : یون لوگو گوتو
 شرکت سلسلہ کین یون لوگو گوتو
 کولمبیا سنس ایشیا : ۲۰
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس

جماعتك سوہ استعمالنه دائر
 سنس سنس سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس

جماعتك سوہ استعمالنه دائر
 سنس سنس سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس

HAК YOL, 1951, Gümülçine (R. Kırlıdökme Arşivi)

ΣΕΜΠΑΤ
 *Eftaz, Dombaidz, Neftskaz 70
 IMPRINTERS IN RUSSIA-JV 1946
 Kasperovsk
 *April 1945 - April 1948

سبابت

سلسلہ لہذا پریکٹ سن
 لغتہ نامی : کولمبیا ویلیجیوس
 پڑوسی سوچائی ژورنال : ۳۳
 سنکڑہ : موافق قریب قبول لوگوتو
 طرح ایچسین قریب ماسیہ لہذا ایچس
 نسخی ۱۰۰۰۰ ہرانیہ ہر
 جمع نسخی ۲۰ ہزار ۱۳۷۲
 تاریخ سے ژورنال : ۲۱

قازك آياغی اوبله دكلدر . . !

۱۳ ژوئن ۱۹۵۷ : (آگست) گزیٹ سنس (آگست) گزیٹ سنس
 سنس سنس سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس

قونداقچیلق

سنس سنس سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس
 یون لوگو گوتو سنس سنس سنس

SEBAT, 1957, Gümülçine

SAYI: 8. N. 1
Yayın Kurulu Başkanı ve Sorumlusu:
MUSTAFA K. MUSTAFA
Yayın Yürütücüsü:
MUSTAFA K. MUSTAFA
Marmarosa No: 71
Tehnik: 2047
KOD: 71

AKIN

KÜLTÜREL İZLENİM VE SÖZGÜ GAZETESİ

Perşembe
23
MAYIS 1991

YIL: 24

SAYI: 1031

Kuru 25 Dolar

"Azınlık insanına bugüne kadar yükümlülükleri hissettirildi... İnşallah bundan sonra hakdan da hissettirilir..."

Seyran Sayın Marmarosa'da bir hafta boyunca ziyaretleri ve bu ziyaretleri kapsamında ilgilendikleri sorun ve problemlerine çözüm önerileri sundu.

Her bir ziyarette yerel yönetim yetkilileri tarafından karşılanılan Sayın Sayın, her zaman olumlu karşılandı.

Diğer ziyaretleri ve görüşleri Sayın Sayın'ın Marmarosa'da bulunduğu günlerdeki diğer ziyaretleri de aynı şekilde karşılandı. Sayın Sayın'ın Marmarosa'da bulunduğu günlerdeki diğer ziyaretleri de aynı şekilde karşılandı.

Her ziyarette Sayın Sayın'ın Marmarosa'da bulunduğu günlerdeki diğer ziyaretleri de aynı şekilde karşılandı.

Dr. Sadık Ahmet'ten Soru yağmuruna devam...

Dr. Sadık Ahmet'in Marmarosa'da yaptığı ziyaretleri ve bu ziyaretleri kapsamında ilgilendikleri sorun ve problemlerine çözüm önerileri sundu.

AKIN, 1957, Gümülcine

پیغمبرناسی

۱۲۷۷

امت ایبین جامه ، بدعت ایبین دانه ..
قارته بدوخته ، پارتدر ، لاسه .
فر ویره جگ قینش وار، نوردو که جگ نثری ده
دین یولنک حاقلی ، خدمت ایدر شاره .

PEYGAMBER BİNASI, 1957, Gümülcine

EKA-10a

90

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ • قد جاءكم من الله نور وكتاب مبين •

قرآندهز حق، حکمت، ایدوم :

ایبات

مخالف فلسفہ فی ایش پارہ صاعام

بلیرسز قاسم لاله رسالہ نوزون نشر ایڈر
فرق سایک آیونہ مدلی داخلدہ ۶۰ درواخی
تاریخ: ۱۶ مای ۱۹۶۰ - ۴۰ ولار
نقاران و آیتلری ادارہ ایڈن :

**Islamsch-Theologisches
Risalei-Nur-Institut**
Alkouavi Tel: 877908
1 Berlin 12, Postfach 45
Postcheck Berlin W 131410
Istanbul Yapı ve kredi bank
Galata 109.6. 23147

جلد: ۱، سای: ۲، نسیختنک مصرقی ۱،۰۰۰ درواخیدر. فیلانی اک از اون کیتری به اوتوتقدیر.

İSBAT, 1960, Gümülcine (A. Aydınlı Arşivi)

اساس

محافظه کار

۱۳۷۷

<p>ونیر لقا ونیر لقا</p> <p>ΟΥΧΑΦΑΖΑΚΙΑΡ ΣΥΝΤΗΡΗΚΟΙ :</p> <p>ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ</p> <p>Μεσογειακή Οικονομία 1978 - 1979 1978 - 1979</p> <p>1978 - 1979 1978 - 1979</p>	<p>46 غير ساتا</p> <p>مجلس و مجری :</p> <p>مجلس علم و شنته</p> <p>1978 - 1979</p> <p>مجلس و شنته</p> <p>1978 - 1979</p> <p>مجلس قیروس ۵۰۰۰ مونس</p> <p>تاریخ ایرون ۲ ولار</p> <p>پدیه و شنته لقا ۲۰۰۰ مونس</p> <p>شنته ۲ مونس</p>
---	---

اس اساس سند و اسناد ایسی نسیختنک کرد

1978 - 1979

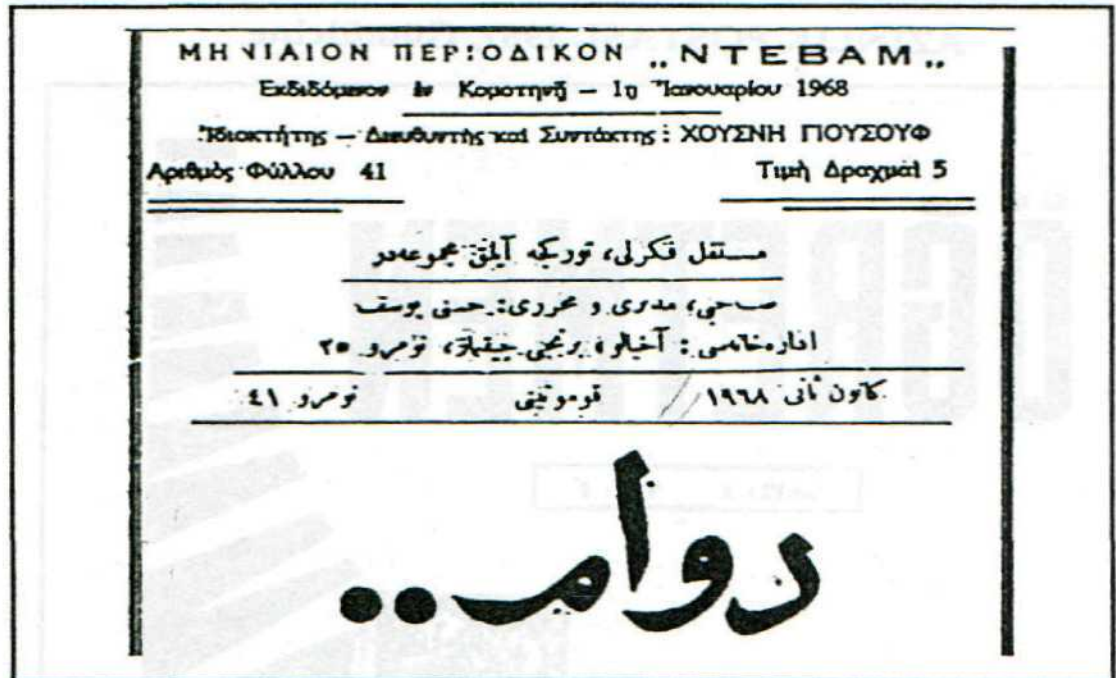
ESAS- MUHAFAZAKÂR, 1958, Gümülcine (A. Aydınlı)

ALİŞ, 1962, Gümülcine

BİRLİK. 1963. GÜMÜLCİNE

DEVAM, 1964, Gümülcine

İLERİ

ARALIK
9
1994
CUNA
Sayı: 780

BAŞI TRAKYA TÜRKLERİNİN KAPALIĞI FİKİRİ - YERİDİR.

Kuruluş: 2/4/1975 Yılı: 20 Tel: 0531/26425 E: 29418 Sayısı: 100 Drahmadır.

YAYIN: MİLLİYETÇİLERİN YAKINLAŞTIĞI TÜRKİYE'NİN DÜNYAYI BİLMEK İÇİN - EĞİTMEK İÇİN - YAKINLAŞTIRMAK İÇİN (Baki)

Yerleşim: MİLLİYETÇİLERİN YAKINLAŞTIĞI TÜRKİYE'NİN DÜNYAYI BİLMEK İÇİN - EĞİTMEK İÇİN - YAKINLAŞTIRMAK İÇİN (Baki)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ερώτηση: 1) Αν υπάρχουν στοιχεία (αριθμός μαθητών, αγορά-καρτέλα) για τα παιδιά που έχουν τελειώσει το Δημοτικό Σχολείο και σπουδάζουν σήμερα στην Τουρκία; (ταλαιπώρα πράσι)

Απάντηση: Συγκεκριμένα στοιχεία δεν υπάρχουν. Μόλις υπάρχουν, αλλά δεν διαθέτουμε ειδικά. Τα στοιχεία αυτά βρίσκονται στα Τυπικά Προγράμματα και στις Νευροστικές των τριών κομμάτων.

Ερώτηση: 2) Πώς βλέπει η Μισονότητα την τάση υπήλξη της παιδείας να σπουδάζουν στην Τουρκία και τα περισσότερα να εγκαθίστανται για διαφέρει το πράγμα. Αλλά η Πολιτεία δεν αφήνει. Έκανε ένα καλούπι όπως το γάλα, δηλαδή ΜΕΔΡΕΣΕ-ΕΙΔΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ και βγάλε δασκάλους για τα Μισονοτικά Δημοτικά Σχολεία. Οι δάσκαλοι αυτοί, οι ίδιοι δεν έχουν τίποτα.

Ερώτηση: 3) Βεβαίως, μερικά παιδιά θα πάνε στα Ελληνικά Σχολεία. Αυτό γίνεται πάντα. Αλλά τώρα το πράγμα άλλαξε. Τα Μισονοτικά Γυμνάσια-Λύκεια παίρνουν λίγα παιδιά, οι υπόλοιποι και πάλι αναγκαστικά πηγαίνουν στα Ελληνικά Γυμνάσια.

Ερώτηση: 4) Τι γνώση έχετε για τα μέλλον της Μισονότητας με αυτήν την τάση που παρουσιάζεται σήμερα να εγκαθίστανται τα παιδιά στην Τουρκία;

SONULAR-CYVAPLAR

Tandaki yaxınlıq kılğıyettel anlatılmı: Bir güm telefon çaldı; kıldırıldı. Karşıya da yarlı oldu. Aynı söyleyen bir gün vatanlı: "Bir şeyler hazırladığınız, komiteline yardımcı olmanız" istedi. Ne gibi diye sorduğumuz da: "Bir takım sorular soracağımız cevaplarını yazılı verirsiniz..." dedi. 3.11.1994 tarihinde geldi; soruları yazdı ve gitti. Ciderken, cevapların az-az olmasını da tamahleşt. Tamam, dedi ki ve oturdular cevapları yazdık... 14.11.94 tarihinde geldi cevapları almışa. Verdik kendisine cevapları ve o-lumğa başladık... Bir okudu; bir daha okudu... Sonra ağır ağır

İLERİ. 1975. GÜMÜLCİNE

Ε Μ Π Ρ Ο Σ

ΕΒΔΟΜΗΔΕΙΑΙΑ ΣΑΛΗΝΟΣΦΟΝΟΣ ΕΣΗΜΕΡΙΣ
THE MISIONOTHTOS THE AYTIKHES THAKHNS

Υπεύθυνος-Εκδότης και Υπεύθυνος Διευθυντής: ΣΑΛΗ ΧΑΛΗΑ
Κυκλοφορεί έκαστην Τετάρτην. Αριθ. φύλ. II. Τιμή φύλλου: 3
Διεύθυνσις: Βασ. Παύλου 43 I/9 ΚΟΜΟΤΗΝΗ. Τετάρτη 18/6/1975.

ΕΝΑ ΠΡΩΙΝΟ... : "ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ..."

Βγαίνω από τό σπίτι μου όλο κέφι και χαρά. Βαδίζω προς τό γραφείο μου μέ βήματα κίσεως άργά.

Ετό όδοιο συναντώ μία κανέμορη κοπέλλα, γεμάτη όρσηιά και ζωή. Με χαιρέτησε, τήν χαιρέτησα. Τήν συνάντησή μου αυτήν έρμήνευσα σέ καλό...

Σέ άπόστασι έκατόν κενήντα μέτρων από τό γραφείο μου, όίπλα από τό όρολόγι τής κίσεως, μου κίνησε τήν περιέργια ένα κλήθος κατακουρασμένων ανθρώπων και άνεγκαστικά νά σταματήσω.

Ύνδιαφέρθηκα και έμαθα, ότι, οι ταλαίποροι άνθρωποι αυτοί, προσκαθοσαν νά έκιβισασθούν ένός φορτηγού, έκτελούντος χρέη λεωφορείου, για νά κανε στά χωριά τους, κοντά στα Έλληνο-Βουλγαρικά σύνορα. Δηλαδή, οι άνθρωποι αυτοί, στην πραγματικότητα, είναι οι φύλακοι των Έλληνο-Βουλγαρικών συνόρων.

"Η σκέψη μου αυτόματως άνετρέχει στο παρελθόν." Όταν τελείωσα τό

EMBROS, 1975, Gümülcine (S. Halil - Haki Arşivi)

EKA-15a

95

YOL

B. TRAKYA TÜRKLERİNİN DİNİ İCİMAI EDEBİ
MECMUASIDIR
ONBEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR
— — — — —
يول = المسبيل
مجلة دينية اجتماعية أدبية لاتراك تراكياء الغربية

YOL. 1976. GÜMÜLCİNE

GERÇEK 17 EYLÜL 1993
CUMA
Yıl: 16 Sayı: 168
100 Drahmi

Batı Trakya Türklerinin Fikir ve Kültür Gazetesidir

**PARTILERE HAYIR
BİRLİĞE EVET**

**INSANCA BİR YAŞAM İÇİN ONURLU VE
GURURLU MÜCADELEYE DEVAM...**

Batı Trakya Müslüman Türk Azınlığı, Yüksek Kurulu Yürütme Komitesi dün yaptığı olağanüstü toplantıda Yunan Siyasi partilerinin Azınlığımıza üzerindeki uyguladıkları politikaya bir kez daha "HAYIR!" diyerek 10 Ekim 1993 tarihinde yapılacak milletvekili seçimlerine yine bağımsız listeler halinde katılma kararı aldı.

Yürütme Komitesi
Eylül ayında Batı Trakya Türk Azınlığı Yürütme Komitesi'nin 10 Ekim 1993 tarihinde yaptığı toplantıda...

Yürütme Komitesi
Eylül ayında Batı Trakya Türk Azınlığı Yürütme Komitesi'nin 10 Ekim 1993 tarihinde yaptığı toplantıda...

Yürütme Komitesi
Eylül ayında Batı Trakya Türk Azınlığı Yürütme Komitesi'nin 10 Ekim 1993 tarihinde yaptığı toplantıda...

Yürütme Komitesi
Eylül ayında Batı Trakya Türk Azınlığı Yürütme Komitesi'nin 10 Ekim 1993 tarihinde yaptığı toplantıda...

**TARİHİ YÜRÜTME
KOMİTESİ**

GERÇEK, 1977, Gümülcine

EKA-17

ÖĞRETMEN DERGİSİ ÖĞRENCİ EKİ. 1978.

ine

BÜLTEN, 1981, Gümülcine

EKA-17a

KAZAN

Her türlü politikayla diplomatik ilişkilerle kesik bir mizah dergisidir

Sahibi ve sorumlu müdürü : İSMAİL RODOPLU
Mizah yönetmeni : Mehmet Hatipoğlu

Yönetim yeri : Harilaou Trikoupi 79. Komotini

★ Sayı : Evvelallah:1 ★ 25.4.1981 ★ Dr. 20 ★

KAZAN DEDİKLERİ

KAZAN. 1981. GÜMÜLCİNE

Trakyanın Sesi

KURULUŞ TARİHİ: 22.09.1981 HAFTALIK SİYASİ GAZETE YIL:1 - Sayı:590(18)

26
HAZİRAN
1997
PERŞEMBE

Amnavatlık'taki Rum Azınlığından AZINLIKSAL DAVRANIŞ ÖRNEKLERİ

Birak, gus önce Azınlıkta bir meşiminde
propaganda için birar toplantı. Şimdi
Sözünü ve sözü caddesinde yemeyenle sürmü-

Balkonda beherer kızlarında aşıptıkları
kainatında enler memleket. Kızılbaşlı özetler-
rıların kızıları cillerinde hayraklar. Yüncü
bermişler.

La çok devletin sözcü, heri kuzumam-
la zaaferin de kızıları attı bulmuş kızırbu-
kız. "Hikmetler, Helensizm, Helensizm buluş-
tu. "Kızlar." Ve "Tuzun oylarında perçiminde
vermez" söz sözcü.

Heri. Bu 1997 Haziran ayının sonlarında
doğru Yunanistan'da her bir geneli seçen yok.
Ne de "Hassas Huskleri Bülüş" adıyla bir aydın
partisi var.

Yunanistan'ın büyük kentlerinde gençler
genellikle bu aydın toplantıları, Amnavatlık'ta
ve Haziran tarihinde her birer aydınlanış.

denetçi ve daha çok yandık veriminde
gereğin vuruyorlar. Daha önce bu
amaçla Yunan Devletleri Bakanlığında
Rum Azınlık temsilcileri de Bakanlık
vekilleri arasında görüşmeler yapıldığı
öğrenildi. Yunan Azınlık temsilcileri
"Amnavatlık" haberleri, yoramları bu yaktı-
larda Amnavat Yunan hükümetine
Kırcısın de anıl tükü başlı kurduklarını
ve Azınlık çıkarları için azınlık eşitliği
etniklerini anlatıyorlar ve yeni başlama-
kızile de aydın tükü ve eşitliklerini
devran cennetin istiyorlar. Amnavatlık'ta
büyük önem görevsizlik ve a-sarıyı
görmüyor, yaktıbuluşu aktarı birliklerde
yer alan Yunan hükümetinin sayınması
artırılmaması talep ediyorlar. Yunan aktarı
bermişler. Rum Azınlığına yaktığı böl-
gelerde yerleştirilebilir, Azınlığı seçen-

YENİ EYALET VALİSİ Stavros Kambelis

Girit'ten gelen yeni eyalet valisi
göreve başlarken, Trakya'da sığın-
olarak ülkenin en hassas bölgesi
denmiş.

Bu durumu algılamak için Girit bir-
az uzak. Ve yeni eyalet valisinin
Trakya'yı pek bildiği de olmazmış
gerekir. O halde bu söz basmakalıp
"En hassas bölge" ifadesi mü-
yetteci (ve antınazınlaş) şerhinde soy-
lencihinden, öcedenber: buna gövce
kapatırım. Bu ifade müdevetçilikten (ve
antınazınlaş) ardından sonra
Trakya'yı ne kadar ifade eder, han-
hassasiyet bunun ne yanında, biemeyo-
nım. Ama herası müdevetçilikten en saktın-

TRAKYA'NIN SESİ, 1981, İskeçe

EKA-18a

98

HAKKA DAVET. 1981. GÜMÜLCİNE

ARKADAŞ ÇOCUK DERGİSİ, 1982, Gümülcine

HALKIN SESİ

AZINLIĞIMIZIN HAFTALIK GAZETESİDİR

Sahibi: **AHMET MEHMET** Masul Müdür: **Kenan MUSTAFA**
 adres: **Vasilos Pavu No:43 tel:2501 kuruluş tarihi: 8-Mart-1983**

YIL 1 SAYI 7 - TARİH: 19 NİSAN 1983 KODOTİFİ FIATİ: 20 dr.

<p>KİM YANLIŞ BİLGİ VERİYOR ?</p> <p><i>İki hafta önce bir arkadaşımın...</i></p> <p><i>Her türlü...</i></p> <p><i>... ..</i></p>	<p>TATİL</p> <p>19 Nisan 1983 Pazartesi 15 Nisan 1983 Cuma haftaya geç İngiliz saatleri ile...</p> <p>19 Nisan 1983 Pazartesi 15 Nisan 1983 Cuma haftaya geç İngiliz saatleri ile...</p>
--	---

HALKIN SESİ. 1983. GÜMÜLCİNE İcine

YUNANİSTAN MÜSLÜMAN TÜRKLERİNİN BAĞIMSIZ GAZETESİ

Yeni Adım

Kuruluş Tarihi: 30 Eylül 1976 Yıl: 2 Sayı 9 24 Temmuz 1981

İLGİLİLERE SORUYORUZ :
KALKANCA'DA EVLERİN TAPUSU NEZAMAN VERİLECEKTİR ?

YENİ ADIM, 1983, Gümülcine/Hamburg

24
Nis
1985

YENİ ADIM

Yeni Adım, 24 Nisan 1985, Sayı 24, İstanbul

APIB. ©
2

AKTİVELİK HALKİ SEÇİMİNİ TAYFİNE
AKTİVELİK HALKİ İLA İDDİALIKTA'KI SEÇİMİNİ

Demokratik Parti'nin yeni aktiflik ve Türkiye milletleri-
kine halkı devletlere politik yönde. Bu politik,
halkın ve toprakların adına görevi aktiflik PASOK yandaş
özelliklerini eleştirildi. Halkın, günde halkın devletleri
devletleri için ve aktiflik devletleri için aktiflik devletleri
devletleri için aktiflik devletleri için aktiflik devletleri
devletleri için aktiflik devletleri için aktiflik devletleri
devletleri için aktiflik devletleri için aktiflik devletleri
devletleri için aktiflik devletleri için aktiflik devletleri

HAKİ İDDİALIKTA'KI SEÇİMİNİ

Demokratik Parti'nin yeni aktiflik ve Türkiye milletleri-
kine halkı devletlere politik yönde. Bu politik,
halkın ve toprakların adına görevi aktiflik PASOK yandaş
özelliklerini eleştirildi. Halkın, günde halkın devletleri
devletleri için ve aktiflik devletleri için aktiflik devletleri
devletleri için aktiflik devletleri için aktiflik devletleri
devletleri için aktiflik devletleri için aktiflik devletleri
devletleri için aktiflik devletleri için aktiflik devletleri
devletleri için aktiflik devletleri için aktiflik devletleri
devletleri için aktiflik devletleri için aktiflik devletleri

YENİ ADIM 1985 GÜMÜLÜ ÇİNE
YENİ ADIM, 1985, Gümülcine

28

sayfa

toplumsal - kült. ve eğl. dergisi

YUVAMIZ

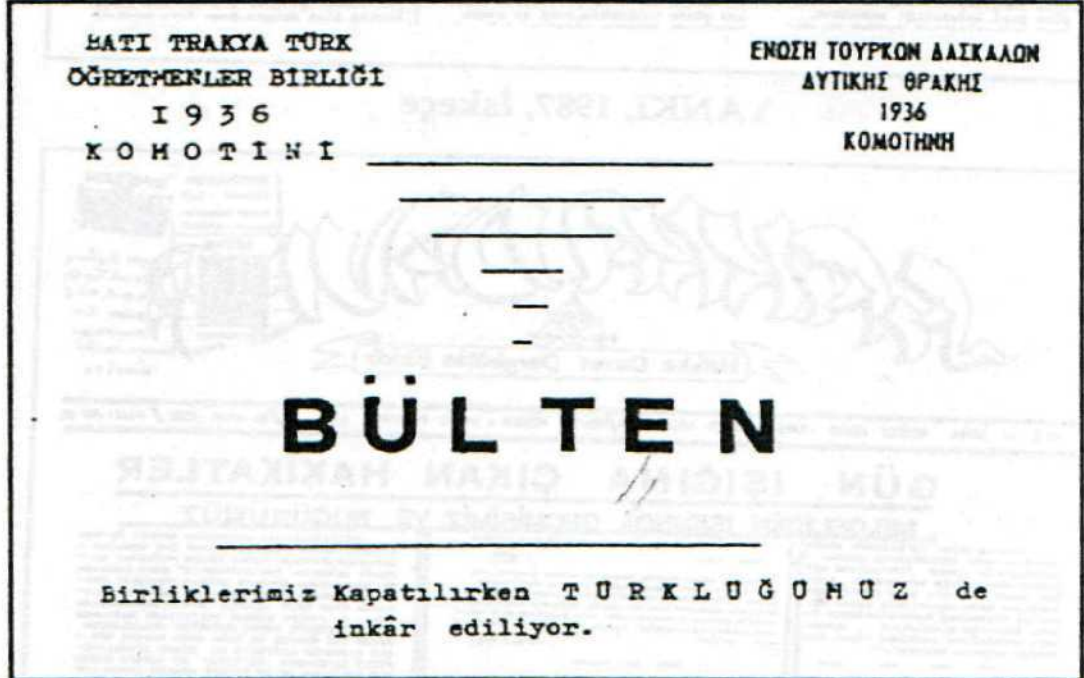
Şubat 1993 Yıl:7 Sayı:78 200 Drh.

29 Ocak 1988 Ulusal Benlik Direnişi'nin
5. Yıldönümü'nde, toplumsal
mücadelenin ön saflarında yer alan
kadınlarımızla bir kez daha
gurur duyuyoruz!

YUVAMIZ, 1986, Gümülcine

AİLE. 1986. GÜMÜLCİNE R. Kırıldökme Arşivi)

BÜLTEN, 1987, Gümülcine

CUMA
26
EKİM
1988

YIL: 1 SAYI: 27
Sayısı 40 dramdır

yankı

Azınlığın
Haftalık Gazetesidir

YAKSI

Yakınlar
Yeni Nesil
Yeni Nesil
Yeni Nesil
Yeni Nesil
Yeni Nesil
Yeni Nesil
Yeni Nesil
Yeni Nesil
Yeni Nesil

Tag. silik adıyla

ÖNEMLİ BİR KONGRE PAPANDREU DÖNDÜ

30-31 Ekim ve 1 Kasım tarihleri arasında gerçekleşen bir kongre yapılmıştır. Bu kongrede Papandreu ve Trakya'nın kalkınmasında önemli rol oynayanlar konuşmuşlardır. Kongre, Balkanlar ve Trakya'nın geleceği ve ekonomik kalkınmasını tartışmıştır. Balkanlar ve Trakya'nın geleceği ve ekonomik kalkınmasını tartışmıştır.

Balkanlar ve Trakya'nın geleceği ve ekonomik kalkınmasını tartışmıştır. Balkanlar ve Trakya'nın geleceği ve ekonomik kalkınmasını tartışmıştır.

Yeni Gelenek

MİŞON

"Bütün bu yolda yolları yeni yolları açtık, yolları açtık, yolları açtık."

YANKI, 1987, İSKEÇE

Hakka Davet Dergisinin Eki

1987 VE 1988 NEYELİ ARAMA SAYISI: ANKARA NACI ÖZKAN / 1987 & 1988 / İSKEÇE / SAYI: 1 / 1987 / 1987 / 1987

GÜN IŞIĞINA ÇIKAN HAKİKATLER

BELGELERİN IŞIĞINDA GEÇMİŞİMİZ VE BUGÜNÜMÜZ

BELGELERİN IŞIĞINDA GEÇMİŞİMİZ VE BUGÜNÜMÜZ

Bu belge, 1987 ve 1988 yıllarında yapılan araştırmaların sonucudur. Bu araştırmalar, Türkiye'nin geçmişi ve bugünü hakkında önemli bilgiler sağlar. Bu belge, Türkiye'nin geçmişi ve bugünü hakkında önemli bilgiler sağlar.

1987 VE 1988 NEYELİ ARAMA SAYISI: ANKARA NACI ÖZKAN / 1987 & 1988 / İSKEÇE / SAYI: 1 / 1987 / 1987 / 1987

Bu belge, 1987 ve 1988 yıllarında yapılan araştırmaların sonucudur. Bu araştırmalar, Türkiye'nin geçmişi ve bugünü hakkında önemli bilgiler sağlar. Bu belge, Türkiye'nin geçmişi ve bugünü hakkında önemli bilgiler sağlar.

HAKKA DAVET EKİ, 1987, Gümölcine

ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ

ΗΜΕΡΑΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ
nokta
 Τεύχος 103, Αθήνα, 1988

Συντάκτης: Αποστολίδης ΝΙΚΟΣ
 Διεύθυνση: 10232 Παλλ. Τσαλίκων
 67100 ΚΑΡΣΙΝ
 Τηλ: (011) 234621, Τηλεομ: 454475
 Τηλεομ: 796 00000 (Γραμμή "Ανώνυμη"
 Νεκρ. 130, Ιστοσελίδα: nokta.gr

Η «γριά φρέ» που Μίαη κουδι...
Συνομοσιές σιωπής

Οι συνομοσιές της Ελλάδας που η πρώτη του άνοιξη της 9ης Αυγούστου 1988...
 Η Ελλάδα εδρασημένη στην Ευρώπη...
 Η Ελλάδα εδρασημένη στην Ευρώπη...
 Η Ελλάδα εδρασημένη στην Ευρώπη...

NOKTA. 1988. İSKECE

Bati Trakya Azınlığı
 Yüksek Tahsililer
 Derneği
 Yat. Posta 43 Tel: 29795
 KOMOTINI

●
●
●
●
●
●
●
●
●
●

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΚΣΤΡΟΜΟΝ
 ΜΕΡΟΝΟΤΗΤΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΘΡΑΚΗΣ
 Β.Σ. ΡΑΥΑΧΩ 43 ΤΗΛ 29795
 ΚΟΜΟΤΙΝΗ

●
●
●
●
●
●
●
●
●
●

BÜLTEN

- YILIN KADINI -

BÜLTEN, 1988, Gümülcine

İLERİCI DEMOKRATİK

Birlik

HAFTALIK GAZETE İstanbul 1989 30-E-1989 SA LI sayı: 7

SUNUS

İlerici Demokrasiğin ANKAK her ne kadar - bugün gazetesi gibi düşünebiliriz. Eylemde olduğu gibi, eylemde olduğu gibi, eylemde olduğu gibi...

TARTISMA

İlerici Demokrasiğin ANKAK her ne kadar - bugün gazetesi gibi düşünebiliriz. Eylemde olduğu gibi, eylemde olduğu gibi, eylemde olduğu gibi...

İLERİCI DEMOKRATİK BİRLİK. 1989.

BAĞIMSIZ

GÜVEN

bağımsız 'Güven' listesinin yayın organıdır

PARA İLE SATILMAZ YIL: I SAYI: II 16 EKİM 1989

BAĞIMSIZ GÜVEN LİSTESİ YİNE ZAFERE KOŞACAKTIR

GÜVEN, 1989, Gümölcine

★ BAYRAMINIZ KUTLU OLSUN ★

 YIL: 1 SAYI: 2 12 TEMMUZ 1989 ÇARŞAMBA	<h1>ÖGÜT</h1> <p>Batı Trakya Türk Toplumunun Siyasal Gazetesidir</p>	ÖGÜT SAHİN ve SORUMLUSU AHMET FAHROĞLU Adres G Stavru 10 Telefon 20941-72904 67100 Ksanti
--	--	---

SEÇİMLERİN ARDINDAN

<p>Uzun yıllar İskeçe MEHTİSLÜĞünde hizmetimden sonra, 1981 senesinde ilk defa siyasete atıldık. PASOK partisiyle katıldığımız bu seçimlerde 1444</p>	<p>Milinden ve derdinden anlayan ve özellikle de bir halk çocuğu olan mebuslarına istedikleri gibi kendilerini anlatabiliyorlardı. Biz bu de-</p>
---	---

ÖGÜT. 1989. İSKECE

ISSN 1300-381 X

ŞAFAK

MART
1998
ΜΑΡΤΙΟΣ

KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ

YIL: 9SAYI: 78Sayı: 400 Drahmi

ŞAFAK, 1989, Gümülcine

EKA-28

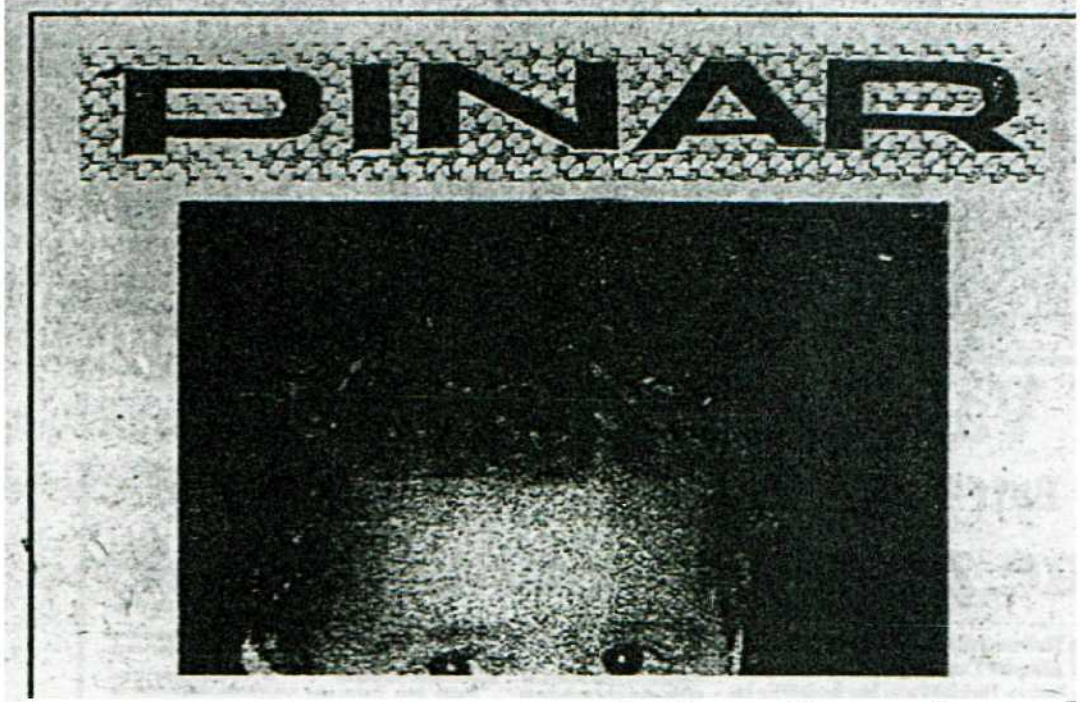

FEZA, 1989, İSKEÇE

<p>Coşumuz: Memleket sahtun bir mekteb yapmaktır.</p>	<h1>TÜNEL</h1> <p>BATI TRAKYA TÜRKLERİNİN HAFTALIK GENEL KÜLTÜR VE SERBEST FİKR GAZETESİDİR.</p>	<p>Bazm düşmanınız : Cehalet, zoruret, ihtilâfır. - Bu Gc düşmana kory Sonet manı iztik sâbâde câhod edâde.</p>	
Sohib ve Müdürü: OSMAN SELÂMI		Sayı: 33	9 Eylül 1989
Adres: Andıçonu 59 / 69100 - Komotini - GREECE		Fiyatı: 50 dr.	
<h2>EN BÜYÜK ZULÜM VE ZALİMLER</h2>		T.C. DİYANET İŞLERİ BAŞKANINA	
<p>"ALLAH TEALÂNIN MESCİDLERİNDE AL LAHİN ADININ ZİKREDİLMESİNİ MENEDEN, O MESCİDLERİN (CEMAATTAN MAHRUM BİRA KILARAK) HARAB OLMASINA ÇALIŞANDAN</p>		<p>Gümülcine Muftusu Hafız Cemali, T.C. Diyanet İşleri Başkanının Eski Trakya'daki son gelişmelerle ilgili a çıklamasını bazı çevrelerin istismar ederek mesilcin kapatılmasına Fetve mış gibi halka takdim etmesi üzerine Başkana oldukça uzam bir mektup gon- dererek AÇIKLANASINI yeniden gözden geçirmesini istemiştir.</p>	

TÜNEL, 1990, Gümülcine (M. Koca Arşivi)

EKA-28a

PINAR ÇOCUK, 1991, BÜYÜK MÜSELLİM

BALKAN

D. E. B. PARTİSİ Gazetesidir

Sahibi: Dr. Sadık AHMET Yayın Yönetmeni: Mustafa H. MUSTAFA Sorumluluğu: Ahmet HACIOĞLU
 Yıl: 1 Sayı: 9 Sali 14 Nisan 1992 Sayısı: 50 Drl. Faks-Tel:(0531)25072 Adres: Har. Trakya 83 80100 Komotini

D.E.B. PARTİSİNİN 1. KURULTAY'I MUHTEŞEM OLDU
 Türk Gençler Birliği Lokali'nde son derece demokratik yöntemlerle yapılan Dostluk-Eşitlik-Barış Partisi'nin 1. Kurultayı'nda

Dr. Sadık Ahmet

tüm B.Trakya'dan gelen Delegelerin oybirliği ile Başkan seçildi

VORUM

Lider olmak...

Balkın Trakya Müslüman Türk Toplumunun ilk ve en büyük temsilcisidir. 11 Nisan 1992 Cuma günü genel seçimler yapıldı. Yarın 12 Eylül 1992 tarihinde gerçekleştirilen Dr. Sadık Ahmet başkanlığında yapılan ve Balkın Trakya Türk Toplumunun ilk ve en büyük temsilcisi olan Dostluk-Eşitlik-Barış Partisi'nin 1. Kurultayı'nda Dr. Sadık Ahmet'in başkanlığı ile genel başkan seçimi yapıldı ve...

Cumartesi günü yapılan Kurultay çalışmalarına, binlerce soydaşımız temsil eden 185 delegenin yanı sıra, çok sayıda azınlık önde gelenleri politikacıları, yerel yöneticileri, demok başkanı ve basın mensupları izlediler.

Balkın Trakya Müslüman Türk toplumunun ilk ve en büyük temsilcisi olan Dostluk-Eşitlik-Barış Partisi'nin 1. Kurultayı'nda Cumartesi günü yapılan Türk Gençler Birliği Lokali'nde gerçekleştirilen seçimler yapıldı. Balkın Trakya'nın ilk ve en büyük temsilcisi olan Dostluk-Eşitlik-Barış Partisi'nin 1. Kurultayı'nda Dr. Sadık Ahmet'in başkanlığı ile genel başkan seçimi yapıldı ve...

Başkan seçildikten sonra kürsüye geçen Dr. Sadık Ahmet "Bütün mücadeleler Balkın Trakya Müslüman Türk toplumunun vatandaşlık, azınlık ve insanlık haklarının ifade edilmesi için olacaktır; bundan böyle toplumumuzun tek resmi siyasi sesi DEB Partisidir" dedi.

Genel Başkan Mehmet Başın başkanlığında...

DEB PARTİSİ GAZETESİ, 1992, Gümölcine

10
MAYIS
1994
SALI

BALKAN

Müdürlük meclislerindeki sesler, ülkelerdeki konuları tarafsız fakatla sunar.

Sahibi: Dr. Saâk AHMET Yayın Yönetmeni: Mustafa H. MUSTAFA Sorumlusu: Ahmet HACIOĞMAN
Yıl: 3 Sayı: 115 Sayfa: 180 Dk. Fax-Tel: (0533) 25072 Yazışma Adresi: Harlıca Trakya 83 T.K. 69 100 Komotini

Vakıflarımızın yönetimi Batı Trakya Türk Azınlığı'nın hür iradesine ne zaman teslim edilecek?

◆ Tüzelce yıllık ata yâdigâri vakıflarımız, 1967 Albaylar Cuntası yıllarından bu yana, Batı Trakya Türkiyesi'nin hür iradesi ile belirlenmiş yöneticilerinin ellerinden alınıp,

Batı Trakya Türk Toplu-
nu bu meydana sokulmuş
500 yıldan beri yaşadığına
göre albaya Nuhbayan Türk
Toplunu an ağas basırdırdı-
ca bir olan vakıf müftüler de
var olacaktır. Ancakta vardır
da.

İsm. Batı Trakya Türkiye
si sınırdan müftülerinin
demokratik yapılarına be-
sualarından biri de
müftülerinin yönetimidir.
Bugün Batı Trakya an-
her üç ilinde var olan
vakıflarımızın başında hâli

Beyazın
Ardı dışınca içine dâhil
konusu ya da notunda müftü-
maktadırlar
As 1967 Albaylar Cun-
tası'nın ellerinden alınıp
müftülerinin yönetiminde 27
günce bulunmaktadırlar. Batı

BALKAN, 1992, GÜMÜLCİNE

GÖRÜŞ

KOMOTİNİ MÜFTÜLÜĞÜ

BASIN-HALKLA İLİŞKİLER BÜROSUNUN YAYIN ORGANI

KURUCUSU: Hafız Cemali Meço, SORUMLUSU: A. Dede , YIL: 1, SAYI: 1, CUMA 15.05.1992

BAŞLARKEN

Sevgi dolu okuyucular,
Müftülüğümüzün bir yayın organına
kavuşmasını, uzun zamandan beri düşün-
miz, dururduk.
Fakat, çeşitli nedenler yüzünden de-
vamı bu düşünceyi uygulamaya koy-
maktan çekindik.
Ancak;
Son yıllarda ve özellikle son hafta-
larda, Müftülüğümüz ve Vakıflarımızın
memur ve elamanlarına ve birzet şah-

KOMOTİNİ MÜFTÜLÜĞÜ
MÜFTÜ

6 Mayıs 1992

Protokol No: 25 D.29

Konu: Gazete yayını hakkında

AÇIKLAMA

TÖNEL gazetesini sorumlusu OSMAN
SELANI'YE
Sayın Selani,
4 Mayıs 1992 tarihli ve 57 nolu
gazetenizde "KİM YALANCI?" başlıklı
yazınızda, Müftülüğümüzün Basın ve

GÖRÜŞ, 1992, Gümülcine (M. İmamoğlu Arşivi)

10 KASIM 1992
SALI
14 SAYFA *150 Drh.
YIL:1 SAYI:1

ORTAM

HAFTALIK SIYASI VE AKTUEL GAZETE

BU GÜN YAKINLAŞIK 100 KİŞİ İZLENİMİNİ KAYDINA ALIYOR

KIŞ

Kış mevsiminin yaklaşması Beşika-Harak için yeni bir tehlike oluşturuyor. Önemli hava kirlenmelerine bu en çok sebebiyet veren etkenler.

ORTAM DIŞ HABER

Yegüleryüzü için sarı alarm edildi

BUGÜN 10 KASIM

Yeni bir dünya için...

Yeni bir dünya için...

Yeni bir dünya için...

Yeni bir dünya için...

ORTAM'DA

BÜ HAFIZA

- * CİVRE SOĞUKLARI VE RENÇERİZLE...
- (SAYFA 2)
- * AZINLIKAR SÖZLEŞMENİNE YENİDEN TAYANAN BİR...
- (SAYFA 3)
- * CLINTON VE GETİRİMLERİ...
- (SAYFA 4)
- * KIBRIS'TA EMİTİZLİK...
- (SAYFA 5)
- * TV DEN SEC-MELLER (SAYFA 6)

ORTAM, 1992, GÜMÜLCİNE

Diyalog

Bütün Türkiye Türklerinin Yasal Mücadelesine İhtiyaç Tutan Gazete

Sizinki ve Benimki
Ayda Çıkmakta

Adres: Marşinli 8, 44100 KOMOTINI • Tel: (0531) 27.803

**HALKA HİZMET,
HALKA HİZMETİ**

YIL: 5 • SAYI: 14
CUMA
20 Mart 1993
Fiyat: 200 Dr.

TÜRKİYE NEREYE GİDİYOR? AZINLIĞIN HALİ NE OLACAK?

Azınlık gazetecisi olarak, Türkiye'de Bütün Türkiye Türklerinin Yasal Mücadelesine İhtiyaç Tutan Gazete, Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratik ve hukuk devleti olarak gelişmesi için önemli bir rol oynamaktadır. Bu gazetenin amacı, azınlıkların haklarını savunmak ve Türkiye'nin demokratik ve hukuk devleti olarak gelişmesini sağlamaktır.

1. Bu konuda bu anda bazı gelişmeler, değerlendirilmeye alınmalıdır. Bu gelişmeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratik ve hukuk devleti olarak gelişmesi için önemli bir rol oynamaktadır. Bu gazetenin amacı, azınlıkların haklarını savunmak ve Türkiye'nin demokratik ve hukuk devleti olarak gelişmesini sağlamaktır.

Yeni bir dünya için...

DİYALOG, 1993, Gümülcine

MEVLANA BÜLTENİ

MEVLANA ET ÜRÜNLERİ ve GIDA SATIŞ MERKEZİ YAYIN ORGANI
YIL : 1 SAYI : 1 REBİULEVVEL 1416 - AĞUSTOS 1995

KUTLU DOĞUM ÖZEL SAYISI

MEVLANA BÜLTENİ. 1995. GÜMÜLCİNE

Gündem yayıncılık GÜNDEM
işletimlik adresleridir
28 Eylül 1995
Yıl: 1 Sayı: 1
Fiyat: 200 Lira
Kırsıncı savaşı tuzakları
savaşçılarla sergilenir.

GÜNDEM

Haftalık siyasi ve aktüel gazete

Bölge Genel Sekreteri'nin Cemaat Heyeti atamasına azımlıktan tepki

Yüksek Kurul Toplanıyor

Yüksek Kurul bu yasa teklifini görüşmek üzere Cemaat Heyeti'nin 4 üyesi ile bir toplantı yaptı. Bölge Sekreteri Hacı Çakır başkanlığında yapılan toplantıda, Bölge Sekreteri'nin atamasına azımlıktan tepki gösteren Cemaat Heyeti üyeleri, Yüksek Kurul'un bu yasa teklifini görüşmek üzere 21 Eylül'de Cemaat Heyeti'ni toplantıya çağırması gerektiğini belirtti.

Bölge Sekreteri Çakır'ın atamasına azımlıktan tepki gösteren Cemaat Heyeti üyeleri, 2 yıl süreyle Cemaat Heyeti'ni toplantıya çağırması gerektiğini belirtti.

3. Bölge Sekreteri (Eski adını) Bektaş.

4. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

5. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

6. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

7. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

8. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

9. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

10. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

11. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

12. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

13. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

14. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

15. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

16. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

17. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

18. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

19. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

20. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

21. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

22. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

23. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

24. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

25. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

26. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

27. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

28. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

29. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

30. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

31. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

32. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

33. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

34. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

35. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

36. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

37. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

38. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

39. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

40. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

41. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

42. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

43. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

44. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

45. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

46. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

47. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

48. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

49. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

50. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

51. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

52. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

53. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

54. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

55. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

56. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

57. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

58. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

59. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

60. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

61. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

62. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

63. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

64. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

65. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

66. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

67. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

68. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

69. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

70. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

71. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

72. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

73. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

74. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

75. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

76. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

77. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

78. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

79. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

80. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

81. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

82. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

83. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

84. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

85. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

86. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

87. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

88. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

89. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

90. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

91. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

92. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

93. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

94. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

95. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

96. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

97. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

98. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

99. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

100. Bölge Sekreteri (Mevlana) Çakır.

GÜNDEM, 1996, Gümülcine

BALKAN

Millîlerin medeniyetleri, ülkelerindeki azınlıklara tanıdığı haklarla ölçülür.

BALKAN

SABİH VE SORUMLU YAYIN YÖNETMENİ NAZMİ ARIF— ADRIANI POLEON 17. KOMOTINI
YIL: 2 SAYI: 32 26 EKİM 1998 FİYATI: 200 DRH. TEL.FAX: (0531) 32572-09409253

BOĞAZ KİŞİSİ OY DAĞILIM

GEÇERLİ OYLAR: 71.239
FANOR: 24.851—%34,89
NEA DEMOKRATİK: 1842—%2,58
SİYASİLER: 5.539—%7,77
DİKA: 1.998—%2,81
K.K.E.: 1.998—%2,81

GÜMÜLCİNE BELEDİYE MECLİS ÜYELERİ

CAMİT KANABAN: 1.294
ANİME RASANOĞLU: 1.148
LEVANT İSMAR: 1.240
ALİ MİRİNGÜL: 90
SABİR İSMAR: 90
EKREM HASAN: 97
Bu altı Belediye Meclis üyesi adayları yerli Belediye Meclis

AZINLIĞIMIZ PASOK'A OY KULLANDI

Hünitide yapılan mahalli seçimlerde, sabah saatlerinde erken başlayan Pasok partisi destekçileri bir tutum almışlardır. Geçmişte Belediyeye seçimlerinde Pasok partisi tarafından önerilen adayları destekleyen in-sancılarımız, bu parti hariçsizce adaylara oylarını vermişlerdir.

Aynı şekilde belediye meclis üyesi olan Zeynep Çiğdem (Kocak) ve Mustafa Arif (Kocak) adayları da Pasok partisi tarafından önerilmişlerdir. Aynı şekilde belediye meclis üyesi olan Zeynep Çiğdem (Kocak) ve Mustafa Arif (Kocak) adayları da Pasok partisi tarafından önerilmişlerdir.

Katık belediyesinde ise Diğiriz Nikalayidis ile Petros Athanidis arasında geçen yarışta Petros Athanidis oldu. Meclis üyesi gibi Türk vatandaşları da dahil olmak üzere belediye de Athanidis tarafından Pasok partisi tarafından önerilen adaylar girdi. Yeni Demokrasi Partisi tarafından desteklenen Diğiriz Nikalayidis ise %41 oranında oy alarak seçildi.

Gümülçine Belediyesinde de Pasok partisi tarafından önerilen bir aday ve bu adayın Belediyeye Meclis üyesi olarak seçilmesiyle Pasok partisi tarafından önerilen adaylar girdi. Yeni Demokrasi Partisi tarafından desteklenen Diğiriz Nikalayidis ise %41 oranında oy alarak seçildi.

Gümülçine Belediyesinde de Pasok partisi tarafından önerilen bir aday ve bu adayın Belediyeye Meclis üyesi olarak seçilmesiyle Pasok partisi tarafından önerilen adaylar girdi. Yeni Demokrasi Partisi tarafından desteklenen Diğiriz Nikalayidis ise %41 oranında oy alarak seçildi.

ÖZGÜR BALKAN, 1997, GÜMÜLCİNE

Yeryüzünde Kültürün Oranı

Devran

farklı bir dünya

1998

300 Drahm

DEVİRAN, 1998, Gümülçine

EKSPRES & ÖNDER

BATI TRAKYA TÜRKLERİNİN GÜNLÜK BAĞIMSIZ SİYASİ GAZETESİ SAYI 10 6 EKİM 1998, PAZARTESİ 100 DRH

Sabrimızı taşırmayın

⇒ Sayın Galipbey yürüyüşe neden katılmadınız? Galipbey siz ne zaman kapalı kapılar ardında iş yapmaktan vazgeçecek ve sizleri meclise gönderen insanların yanında omuz omuza mücadelede yapacaksınız?
⇒ Sayın Hüryahanım hangi sıfatla? Kim oluyorsunuz da öğretmenler adına bakanla görüşüyor sunuz?

Gazetemiz hafta içinde Sabı günde Cahit Bayar Liseli gündemini taşıyarak Sabıya Genel Sekreterliği önünde sığın bir yürüyüşü yaptık. Yürüyüşle zamanın Sabı Trakya Türkleri için eğitim alanında ki sorunlarını gündemine bir an önce çare bulmasını için yaptık bir mücadeleye hafta bir pay topladık.
Daha önceleri atılanlar bir mücadele programında

yapılan görüşmeler bir daha ortaya koydu ki bütün illerimizdeki Galip Galy ve her payı buruma alınmaya başladıkça gürer sayın meclisimiz ve Anadolü Yürüşek Talebimiz Demajü Baykara Hürye Emine bu yürüyüşle gürer duyurduklar. Pazartesi gündem kadar adı konmuş olan kişiler yürüyüşte yapmanın için destek verirken, ve öğretmenler yürüyüşle Ağul

olarak radyo ve basına duyurular verirken kurumumuzun dışındaki yetkilerde çalışılan bir anda sayın milletvekili Galip Galy Pazartesi akşam yürüyüşle özel edilmeli için görüşlere katıldık. Yürüşte Sabı Hürye Emine bu yürüyüşle sığın bir yürüyüşle Sabı Hürye Emine, Yalık Hürye Emine, Dışak Hürye Emine bu yürüyüşle sayın Sabıya Arseni'nin kapak kapak

EKSPRES-ÖNDER, 1998, İSKEÇE

GÜNDEM BONCUK, 1998, Gümülcine

GÜNAYDIN TRAKYA

SEÇİM GAZETESİDİR!!! PARAYLA SATILMAZ!!! SADECE DOĞRULARI YAZAR!!!

- * Eğitim hakkı ve eğitim bütçesine katkılarını artıran Vali.
- * Eğitim fırsatları oluşturan Vali.
- * İnançlı, dayanışma ve adanmış bir kadroyla eğitimde başarılar elde eden Vali.
- * Çeşitli eğitimde Vali.
- * Her bir insanın ve toplumun yararına olan Vali.

- * Çeşitli taraflardan seçilen, fikir kapısı her türlü fikirleri kabul eden Vali.
- * Eğitimde başarılar elde eden Vali.
- * Eğitimde başarılar elde eden Vali.
- * Eğitimde başarılar elde eden Vali.

SAVVAS PAPALEKSİU
YENİLİKÇİ KUVVET
İSTİKBAL UMUDU

GÜNAYDIN TRAKYA. 1998. GÜMÜLCİNE
GÜNAYDIN TRAKYA, 1970, GÜMÜLCİNE

AYLIK TOPLUMSAL EĞİTİM VE KÜLTÜR DERGİSİ

ÖĞRETMENİN SESİ

Yıl : I Sayı : I Haziran 1998 Sayısı : 400 Drahmi

ÖĞRETMENİN SESİ, 1998, Gümülcine

ÇOCUK DÜNYASI, 1998, GÜMÜLCİNE

ÇOCUK DÜNYASI, 1970, GÜMÜLCİNE

GENÇ KALEMLER, 1999, Gümülcine

HAFTALIK KÜLTÜREL AKTÖR
23
KASEM
1999
SALI
BASKI

YURTTA SULH, CİHANDA SULH
M. K. ATATÜRK

SAHFE 2 MİLLİ FİYATI 200

AGİT Zirvesi'nde biraraya gelen Yunan Başbakanı SİMİTİS ile Türk Başbakanı ECEVİT, "dostluğa devam" dediler.

Sonytzyın zirvesi olarak tanımlanan ve 18-19 Kasım tarihlerinde İstanbul'da yapılan AGİT Zirvesi dolayısıyla, ilkimiz Başbakanı Kostas Simitis, zirveye katılmak üzere İstanbul'a gitti.

İstanbul'daki zirve ortamında Simitis, Türkiye Başbakanı Bülent Ecevit'i ziyaret ederek bir görüşme yaptı. Görüşmeye, Dışişleri Bakanları İsmail Cem ile Yorgo Papandreu da katıldılar. 55 dakika süren toplantı sonrasında Başbakan Simitis, "Türk

oldu ve iki ülke problemlerini gözden geçirdik. Son aylarda, depresyonlardan sonra gelişen işbirliğini de gördük. Bu çerçevede Yunanistan Hükümeti'nin, Türkiye'ye 150 tane yeni prefabrik ev göndereceğini belirtti.

Ayrıca, ekonomik işbirliği, turizm v.s. konularında, iki ülke arasında başlayan görüşmelerin, olumlu bir şekilde geliştiğini gözlemledik. Ayrıca Yunanistan, Türkiye'nin A.B. ne üye olması destekle-

bulduğumuz bu kısa zaman zarfında, Türk halkının Yunan halkıyla dostluğu ve işbirliğini arzı olduğunu gördüm. Aynı şeyi, Yunan halkı da arzılıyor. Halkların bu arzularına kulak verip çok ciddi bir şekilde karşılık vermemiz gerektiğine ve bu çerçevede, dostluk ve barış için sabit bir konuma ulaştırmamız gerektiğine i-

BARIŞ, 1999, GÜMÜLCİNE

Haftalık rekizem
majazik, siyaset ve
spor gazetesi

Perşembe,
23 Mart 2000
Fiyatı: 200 drh.
Sayı: 36 Yıl: 2

Seçim havasına girmeye başladık. Adaylar kesinleşti.

Mart ayı bütün hünerlerini gösterece de buyul da Kurban Bayramı Batı Trakya da yine coşku ile kutlandı. Bayramın birinci günü yağan kar Kurban kesim işini biraz da olsun zorlaştırdı. Bazı kişiler kurbanlarını bayramın ikinci günü kestiler. Ama Batı Trakya Türkü örf ve adetlerini de bu bayramda unutmadı.

OLAY, 1999, Gümülcine (M. Koca Arşivi)

ADALET

* ADALET GAZETESİ • ŞAPÇI BÖLGESİNİN DÖNEÖLÜK YAYINI • İDARİ YETKİLİ YAYIN KURULU ŞAPÇI

SAYI 13
OCAK 2000

**BELEDİYE
BAŞKANININ
MESAJI**

**MAKEDONYA VE
TRAKYA BAKANI ŞAPÇI
YI ZİYARET ETTİ**

ADALET. 1999.

Şapçı (M. Koca Arşivi)

Gönülden Gönüle

Sacak Senlikleri

GÖNÜLDEN GÖNÜLE, 1999, Büyük Derbent

RODOP

Rüzgârı

HAFTALIK SIYASİ VE KÜLTÜREL GAZETE

YIL: 1 SAYI: 17
6 - NİSAN - 2000
FİYATI: 200 DRL

HEDEF 1996 BAŞARISI !

9 Nisan seçimleri ayak gürler kula, bütün adaylar var güçleriyle çabalarını devan ediyorlar. Görünür o ki, bu seçimlerde parti ve partiye de adaylar arasında çok kritik geçişler olacaktır.

Yeni dönemde, özellikle Amerika ve Almanya'dan görünen manzara, hiçbir partiye açılmadan çok de iç açıya değil. Bu Mükler Y.D. Partinin içerisinde yapılan kamovoyu anımsatmaktadır. İki parti arasındaki durum her ne kadar kritik olsa da, PASOK Partisinin az farkla önde gimiği yansımalarıdır.

Seçimlerin ayak seslerinin duyulduğu bir ortamda, birim açılmadan acaba ne gibi sonuçlar doğacak ? Bizler bu seçimde oturup çok iyi düşünüyoruz. Bizler, doğacak olan sonuçlar da iyi olacaktır. 1996

D.E.R. PARTİSİ MERKEZ
KURULU'NDAN

DUYURU

4 Nisan 2000

Doğduk Eşitlik Benç Partisi merkez Komitesi, 3 Nisan 2000 Pazartesi akşamı yapılan olağan üyeleri toplantısında siyasi ortamı değerlendirerek Benç Tınsky Tık. Anzılığ'ına yüksek mevlafırları açılmadan siyasi sorumluluğünün globalleştiğünü belirtmiştir.

Azınlığın gerek Yunan Parlamentosunda temsil etmiş Avrupa, Amerika'da ve dünyanın her tarafında milylarla temsil edilebilir bir bilgi ve birikime sahip seçilmiş milletvekilleriyle edilebilecek bir karar vermiştir.

Halkımız bu başarıya değerli olursa devlet eder, aydınlarımız her bir olumsuzluk, baya güçlenmiş için tüm aydınlarımız kendi Türk adayı olarak vererek 1996 seçimlerindeki güçlenmiş olduğumuz başarıya ulaşarak yakalanmak için hedefi bulmasını konusunda

RODOP RÜZGARİ, 1999, ŞAPÇI

ATILIM

HABER VE POLİTİKA GAZETESİ

ÖZEL SAYI MART 2000

SEÇİMLERE GİDERKEN

22-Eylül-1996 seçimlerinde toplumumuz yaptığı tercihi çağdaş, demokratik, yenilikçi, sol gücündeki, uzun yıllar tutan, sonumlu bir mücadele çığırını meclise gönderdi. "Bu eşitlikçi" gibi propagandalarına adanmıştı.

atomdan yunus bir tercih yapıldı. Sınırsızlık, çağdaş sol meclise var: bir toplum yarandı, demokrasi, bir eşitlikçi, insan hakları, sosyal haklar ve sosyal devlet doğrultusunda kullanılması çağdaşlık isteyen.

uygulamaları karpı. Bir çok konularda somut politikalar, öneriler üretti. Zor koşullarda gücünün üstünde girişimlerde bulundu, yollar açtı. Çağdaş, insanlı, yararlı, ilerlemeci bir güç olduğunu kanıtladı. Bu geçen 3,5 yıl içerisinde milletvekilliği statüsüne bu kadar önem verildi.

milletvekilliğinin rolünün köklü değişimlere uğradığı bir dönemde bu zor sorumluluk isteyen, bilgi ve çabasına, deneyim perspektifini görevi yerine getirmeye çalıştı. Eksiksizlenmiş, hatasız, yanlıştığımız da olmuştur muhakkak. 9 Nisan 2000

toplumumuz hızunda siveve hızla, insanlarımızdan elemanı vatanımıza koyup bir değişimden meclise, gönlü kantarında tutulmuş istiyorum. 21.0 asım başlangıcında, bir yığın çelişim, olumsuzlukları olumsuzlukların bir arada yaşadığı

yapılacak politik tercihler hem bilm için, hem gelecek nesiller için önemlidir. Toplumumuzun sağduyusuna, bilgisine ve bilgeliğine güveniyor, desteğinin bizden yana olacağına inanıyoruz.

Sonsuz

ATILIM, 2000, Gümülçine

ÖZGÜR MEDYA

ÖZLEMİNİ ÇEKTİĞİNİZ, GÖNLÜNÜZLE VE KESENİZLE BARIŞIK, İDEAL AZINLIK GAZETESİDİR

SAHİBİ: NAZMİ ARIF YIL: 1 SAYI: 1 2 ŞUBAT 2000 HAFTADA ÜÇ KEZ YAYIPLANIR FİYATI: 2 DİR.

PARTİLER SEÇİM ATMOSFERİNE GİRDİ

Seçimlerin en geç Mayıs ayı sonuna kadar yapılacağına ilişkin konuşmaya başlamasıyla tüm partilerde gerginleşti. Başlıca partiler Parti'nin, Recep İnce, seçilmişler, İsmail Akbulut, İsmail Akbulut, Galip Galip ve Ahmet Mehmetoğlu'nun İsmail Akbulut'ün bir sonraki seçimde adaylığına ilişkin konuşmalarıyla, seçimlerin, İsmail Akbulut'ün bir sonraki seçimde adaylığına ilişkin konuşmalarıyla, seçimlerin, İsmail Akbulut'ün bir sonraki seçimde adaylığına ilişkin konuşmalarıyla...

İsmail Akbulut'ün bir sonraki seçimde adaylığına ilişkin konuşmalarıyla, seçimlerin, İsmail Akbulut'ün bir sonraki seçimde adaylığına ilişkin konuşmalarıyla, seçimlerin, İsmail Akbulut'ün bir sonraki seçimde adaylığına ilişkin konuşmalarıyla...

ÖZGÜR MEDYA, 2000, GÜMÜLCİNE

YENİ DÖNEM

ERDOP PASOK MİLLETVEKİLİ ADAVI GALİP GALİP'İN SİYASİ YAYIN ORGANİDİR

Sayı: 6 17 Mart 2000 Cuma Para ile satılmaz

Galip S. Galip'in bayram mesajı

Saygıdeğer soydaşlarım,
21. yüzyılın ilk Kurban Bayramı münasebetiyle, yurtçimde ve yurtdışında yaşayan tüm Balı Trakya Türklerime selâm, müstak ve berekât dolu günler diliyorum.
Lazan Berg Antlaşması sayesinde Balı Trakya'da kalan bizler, vatanımızı özledikçe Yunanistan'da yaşayan 77 yilden bu yana

bir yıl var koptukuz. Azınlık olarak yaşadığımız ve vatanımız olarak her Türk sorumluluğumuzun yerine getirdiğimiz Yunanistan'da tüm diğer vatandaşlarımız gibi eşit haklar altında yaşamak bizim de hakkımız. Uluslararası antlaşmalarla azınlıklara tanınmış haklarımızı koruyarak, bu hakları talep etmemiz kadar doğal bir şeydir.

YENİ DÖNEM, 2000, Gümülcine (Ö. Hüseyin Arşivi)

EKA-41

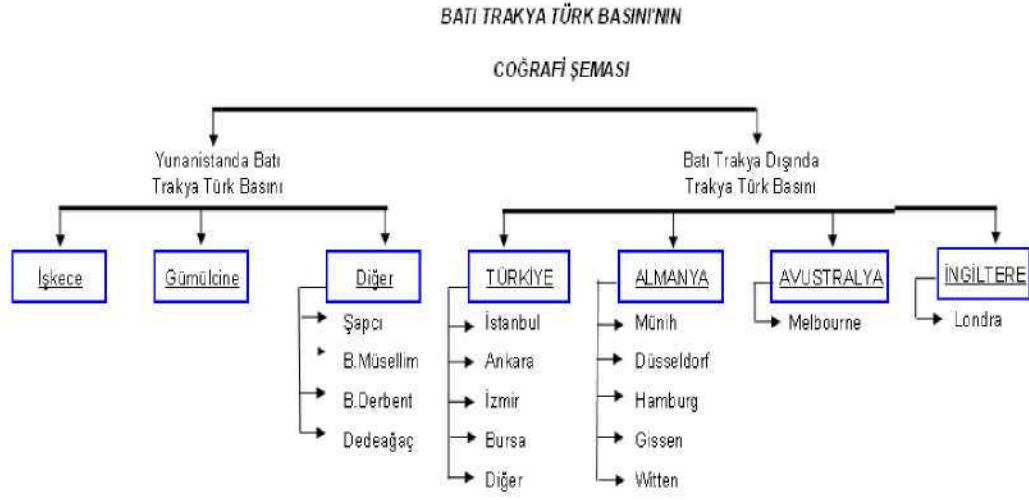
MİHENK, 2000, İskeçe - Gümülcine (Ö. Hüseyin Arşivi)
MİHENK. 2000. İSKECE-GÜMÜLCİNE

KUTLU DOĞUM, 2000, Gümülcine (Broşür)

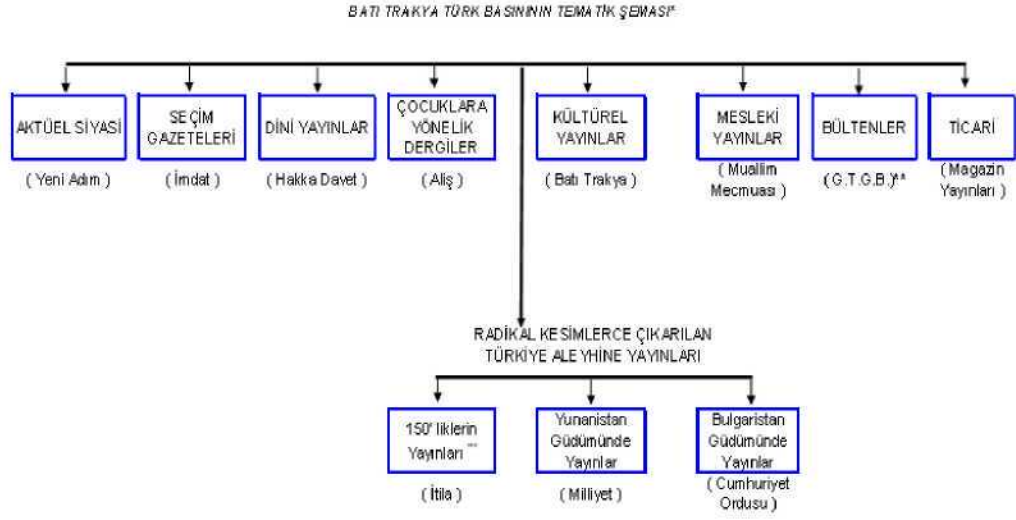
EKA-41a

Batı Trakya Türk Basını'nın Coğrafi Şeması

EK-C

Batı Trakya Türk Basını'nın Tematik Şeması

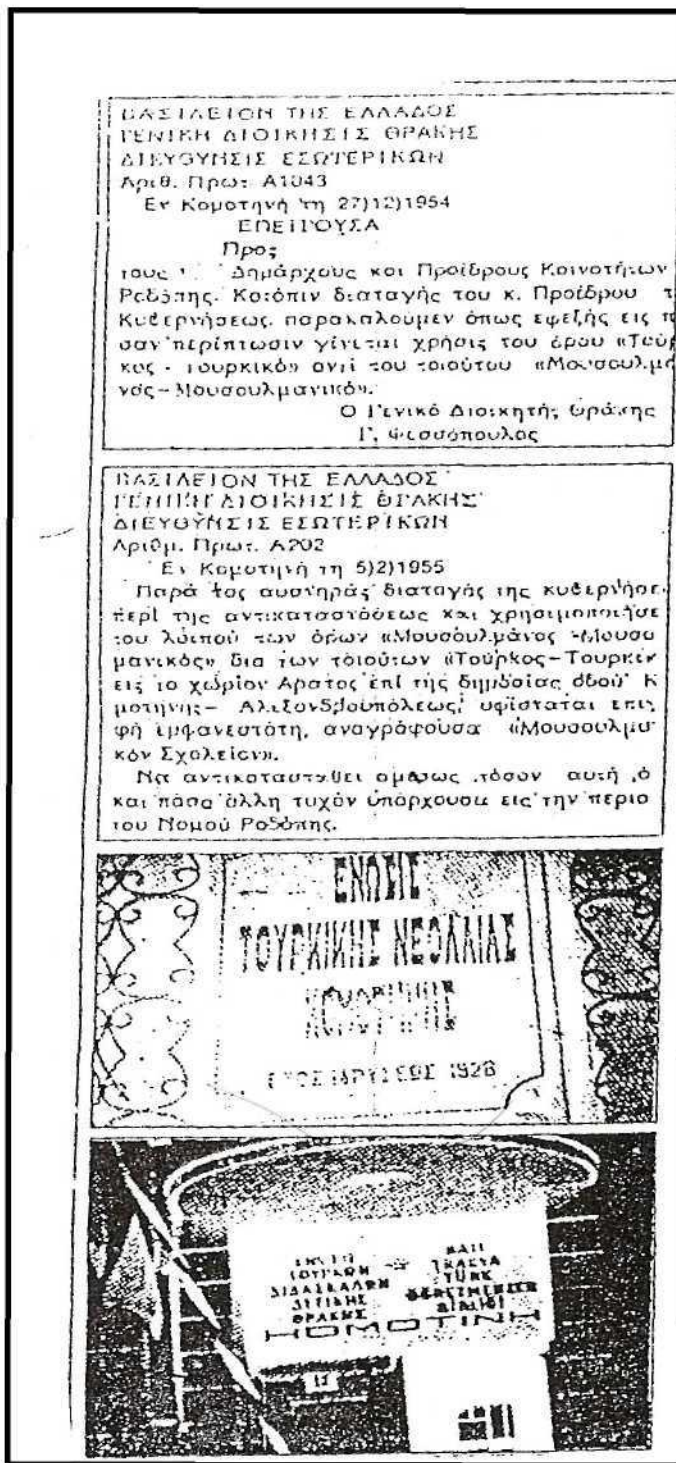
* Yayınlarından birer örnek verilmiş örnekler, alanında ilk yayınlanan dergi gazete ve bültenlerden seçilmiştir.

** Gümüşine Türk Gençler Birliği.

*** Türk İstiklal Savaşının zaferle sonuçlanmasıyla Yunan Ordusu ile Yunanistan'a kaçanlar.

EK-D

Batı Trakya Türkleri ile İlgili Diğer belgeler

Bati Trakya'daki Türk Varlığının Kanıtını Gösteren Belge

Bkz. Bati Trakya'nın Sesi, Ocak-Şubat 1988, Sayı:2, s. 15

9- ΜΙΚΤΗ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΩΝ
ΔΗΘΥΣΜΩΝ
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ ΕΤΑΜΠΛΙ (ΕΓΚΑΤΑΤΑΞΕΩΣ)

NEUVIEME SOUS-COMMISSION MIXTE
POUR L'ECHANGE
CERTIFICAT D'ETABLI
(DE NON-ECCHANGEABILITE)

№ 8981

Επίθετον
Όνομα *Λαυράβι* *Λαυράβι*
Όνομα πατρός *Λαυράβι*
Όνομα μητρός *Σίβμα*
Τόπος & ημερομηνία *Κομοτηνή*
γεννήσεως *1890*
Καταγωγή *Κομοτηνή Έφορος 26*

Τόπος έγγραφως εις τιν
ληλυθισμένην ημερῶν
ἡμερομηνία

ἡμερομηνία

Συμφώνως πρὸς ἀποφασιν τῆς 9ης Ὑποεπι-
τροπῆς Ἀνταλλαγῆς Ἑλληνοτουρκικῶν πληθυσμῶν
Ὁ *Λαυράβι* *Λαυράβι* *Λαυράβι*
δουλοῦνται ὡς ἰσχυροὶ (μὴ ἀνταλλάξιμοι)

Κομοτηνῆ τῆς 3 ἡμερῶν 1931

Ὁ *Σέλη* Ἀντιπρόεδρος
Le Membre Hellène

Σέλη

No. 8981

Nom de famille
Prénoms *Katıfci Mustafa Kemal*
Nom du père *Mustafa*
Nom de la mère *Sadiye*
Lieu et date *Comulini*
de naissance *1890*
Domicile *Comulini en Turquie*

Lieu d'inscription
à l'état civil

Profession

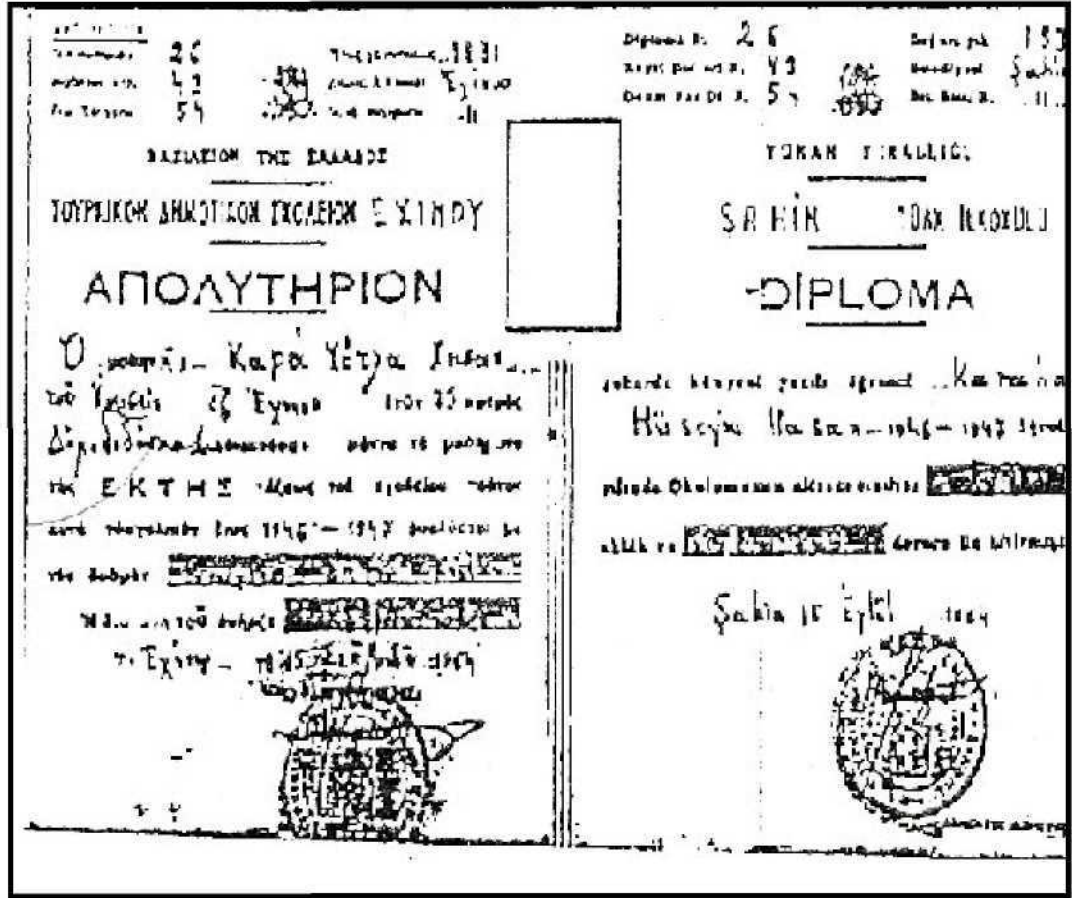
Suivant décision de la Neuvème Sous-Commission
Miste pour l'Echange des Populations Grecques et
Turques
M. *Katıfci Mustafa Kemal*
est reconnu établi (non-échangeable)

Comulini, le 8 Septembre 1931

Ὁ *Σέλη* Ἀντιπρόεδρος
Le Membre Turc

Σέλη

Etabli Belgesi
Bkz. Baskin Oran, Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu, Ankara 1986, s.
180

Yunanca ve Türkçe Hazırlanmış Bir İlkokul Diploması

Bkz. Batı Trakya İnsan Azınlığı ve Belgeler, Ankara 1987, s. 48

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΚΟΜΟΤΗΝΙΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΕΧΝΙΚΗ
ΠΛΗΡ. ΧΩΡ. ΔΩΔΟΣ
Αρ.6. πρωτ. 1251

Κομοτηνή, 28 Ιανουαρίου 1972

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Φέρουμε εις γνώση τών κατοίκων του Δήμου Κομοτηνής ότι με το Π.Δ. 1123177 μετανομάζονται οι κατωτέρω (ενόφρονες θέσεις που βρίσκονται μέσα στα διοικητικά όρια αϊκού στο 187ς δ.ε. απογορεύεται από τον νόμο ή χρήση οι ετήσιες κλπ. τών πολιτών ένομάται, με άμεση ευρώπη για τούς παραβάτες:

- 1) «Τσόν Καβάν» εις «Λευκότοπος»
- 2) «Μερίδα» εις «Βασκέτοπος»
- 3) «Κούρτ—Ιοκάν» εις «Λευκότοπος»
- 4) «Καρύ Μπαγγλάρ» εις «Μαύρα Άμπέλιω»
- 5) «Άρμακ Μπαγγλάρ» εις «Άμπελοκληματάρια»
- 6) «Τσούκ Σού» εις «Χρυονέρι»
- 55) «Σοφταλάρ» εις «Καλέγεροι»
- 56) «Τσατάκια» εις «Σιτρώματα»
- 57) «Μεγάλο τσατάκι» εις «Χρημόνη»
- 58) «Τσιφλίκια» εις «Άγροκτήματα»
- 59) «Τσιτλάκ τσιπέ» εις «Μαζάρα»
- 60) «Καβάλια» εις «Φλογέρα»

Ο Δήμαρχος
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΤΟΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Yunan Resmi Gazetesinin 1972 yılı 194. sayısında çıkan 1972/1260 sayılı yasa ile şehir, köy vb. yerlerin haberleşme, yazışma, basın ve teşkilatlarında azınlık dilimlindeki adlarının (Türkçe adların) kullanılmasını hapis veya para cezasına bağlayan Gümölcine Belediyesi'nin ilanı.

Bkz. Batı Trakya İnsan Azınlığı ve Belgeler, Ankara 1987, s. 54

GENEALKONSULAT VON GRIECHENLAND

Frankfurt a.M., den 09.05.1988

NR. P.1071/64/AS754

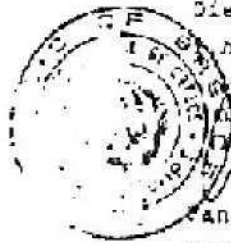
B E S C H E I N I G U N G

(zur Vorlage bei einer Behörde)

Herrn Arabatz, Houssein Oylou, Houssein wird hiermit bestätigt,
daß nach Maßgabe der Bestimmungen des Art. 19 des Griechischen
Staatsangehörigkeitgesetzes sowohl ihm wie auch seiner Ehe-
frau Nahide und seinen Kindern Hasan und Josefin die griechische
Staatsangehörigkeit aberkannt wurde.

Ihre griechischen Reisepässe wurden eingezogen.

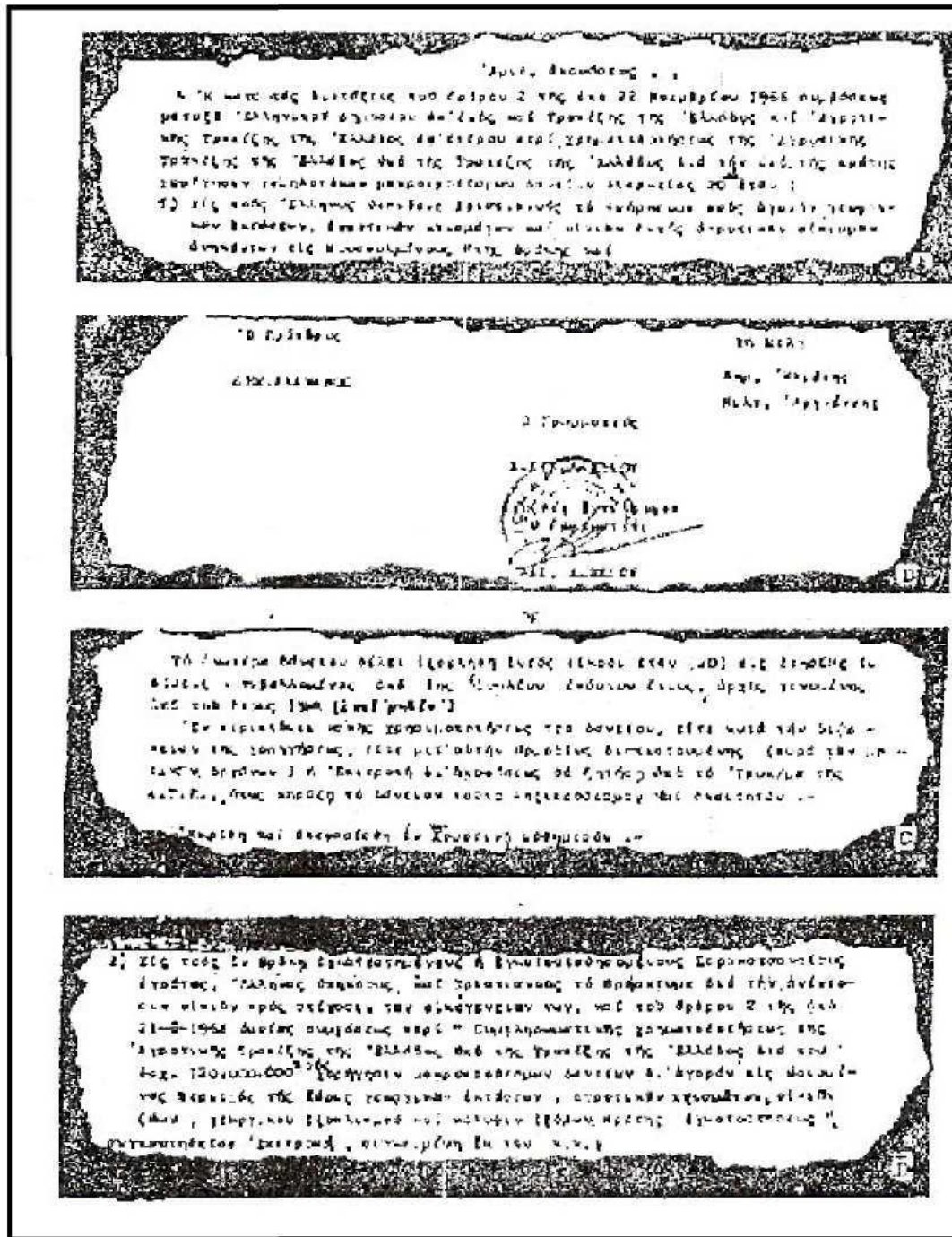
Die Generalkonsulin

Antólis Mardabassis
Konsul

19. madde ile Yunan Yurttaşlığından Çıkarma Belgesi

Bkz. Baskın Oran, Türk-Yunan İlişkilerinde Batı Trakya Sorunu, Ankara 1986, s.
181

Yalnızca Batı Trakya Türk azınlığının arazilerini satın almak amacıyla Ortadoks Yunan vatandaşlarına verilen kredi anlaşmasının Yunanca yazılmış bir örneği

Bkz. Batı Trakya İnsan Azınlığı ve Belgeler, Ankara 1987, s. 76

(a) Trakya Müslümanlarının sahip oldukları arazileri, zirai bölgelerdeki ev ve zirai yapıları, Yunan vatandaşı ve Hıristiyan dinine mensup Elenlerin satın alınmasını temin amacıyla, Yunanistan Merkez Bankası tarafından Yunanistan Ziraat Bankasına 20 yıl vadeli ve düşük faizli krediler verilmesi için ilgili Bakanlık ve Bankalar arasında 22 Kasım 1966 tarihinde imzalanan anlaşma metnidir. Bu anlaşma sonraki yıllarda da yenilenmiştir ve halen yürürlükte bulunmaktadır.

(b) Bir Müslüman ailesinden 21 dönümlük arazi satın alan bir Yunan vatandaşı Hıristiyan'a, arazi için ödediği paranın tamamı ile gerekli masrafların karşılığı olarak verilen kredinin senedidir. Belge; arazi ve satışının dışında, o günkü Rodop Valisi Dimitrios Alamanos, Rodop Vilayeti Ziraat Müdürü Dimitrios Illiacis ile Sekreter Vasiliya Aleksiyu'nun imzalarını taşımaktadır.

(c) Aynı senedin son iki maddesinde;

"Yukarıda söz konusu olan miktar 1970 yılında başlamak üzere, yıllık eşit taksitler halinde ve her yılın 1 Haziran tarihinde ödenmek kaydıyla 20 yılda ödenecektir." ve

"Bu kredinin kötü yolda kullanıldığına saptayan kurul bir kararla, ilgili Ziraat Bankası Şubasından kredinin anında geri verilmesini isteyebilir. Karar alındı ve onaylandı." denilmektedir.

(d) Belgenin bu bölümünde;

"Trakya'ya yerleşmiş veya yerleşecek olan Yunan vatandaşı ve Hıristiyan dininden olan çiftçi Karakaşanlara (Uahlara); ailelerini yerleştirmek amacıyla konut inşa etmek, tarla, zirai yapılar, ahırlar, zirai araç ve gereçler satın almak ve ilk yerleşme masraflarını karşılamak üzere, Yunanistan Merkez Bankası'nda Yunanistan Ziraat Bankası'na, uzun vadeli krediler verilmesi hakkında 2.6.1968 tarihinde karar verilmiştir." denilmektedir.

Yalnızca Batı Trakya Türk azınlığının arazilerini satın almak amacıyla Ortadoks Yunan vatandaşlarına verilen kredi anlaşmasının Tercümesi
Bkz. Batı Trakya İnsan Azınlığı ve Belgeler, Ankara 1987, s. 77

Karar Metni

YUNANİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMET (RESMİ) GAZETESİ
Atina, 4 Kasım 1988
Cilt:4 Sayı:783

No: D/5651/1664

KOMOTİNİ TARIM (AÇIKHAVA) CEZAEVİNİN İNŞASI İÇİN RODOP İLİNDE ZORUNLU ARAZİ İSTİMLAKI

1) "Zorunlu İstimlakler" hakkındaki 797/1971 sayılı yasa hükümleri ile buna bağlanılı olarak "Zorunlu İstimlak İlan Etme ile ilgili olarak Valilerin Yetkileri" hakkındaki 131/1971 sayılı Krat İradesini;

2) "Devlet Cezaevlerinin Organizasyonu" hakkındaki 3837/1911 sayılı NGLZ'nin 3. madde hükümlerini;

3) Rodop İli İrcan (Arisvi), Karacaoglan (Aratos) ve Kozlubekir (Ariyana) Nahiye Yeri Yerleşim Bölgeleri planı dışında Tarım (Açık-hava) Cezaevi bina ve tesisleri inşası için yer-saha tayin ve tesbiti ile ilişkin 2.6.1984 tarihli (FEK 429/24.7.1984 TD) Cumhurbaşkanlığı Kararnamesini gözönünde bulundurarak karar veriyoruz.

Doğu Makedonya ve Trakya Topografya Mütetişliğini 4824/24.5.1984 Prot. sayılı Arazi Diyagramında kırmızı ile işaretli olarak gösterilen ve Tarım Bakanlığının 1977 yılı Arazi Diyagramında belirlenen ve Adalat Bakanlığı için Doğu Makedonya ve Trakya Topografya Mütetişliğinden Mütetiş Petros Aleksandrakis tarafından 8107/31.7.1984 tarih ve sayı ile onaylanmış olan Arazi Topografya İstelerinde işaret edilen ve Rodop İli Hacımustafaköy (Amfina), Basırıköy (Passos), Sirkeli (Filira), Karacaoglan (Aratos), Büyükköy (Mistaka) ve Kozlubekir (Ariyana) tarım alanlarına ait toplam 5.774.807 m² araziye, devlet kamu yararına ve özellikle Komotini Tarım (Açık-hava) Cezaevi inşası için, Zorunlu İstimlak alanı olarak ilan ediyoruz.

İstimlake tabi tutulan arazi üzerinde 1) Antikos Hristos, 2) Yerişidis Stefanos v.s. kişiler mülkiyet hakkı ileri sürmektedirler - Mülkiyet iddiasında bulunmaktadırlar.

İstimlak Kamu-Devlet yararına ilan edilmekte olup, gerektirdiği giderler Maliye Bakanlığı Bütçesi tahsisatlarından (110 Devlet Genel Giderleri kaleminden) karşılanacaktır.

İşbu karar Hükümet (Resmî) Gazetesinde yayımlanacaktır.

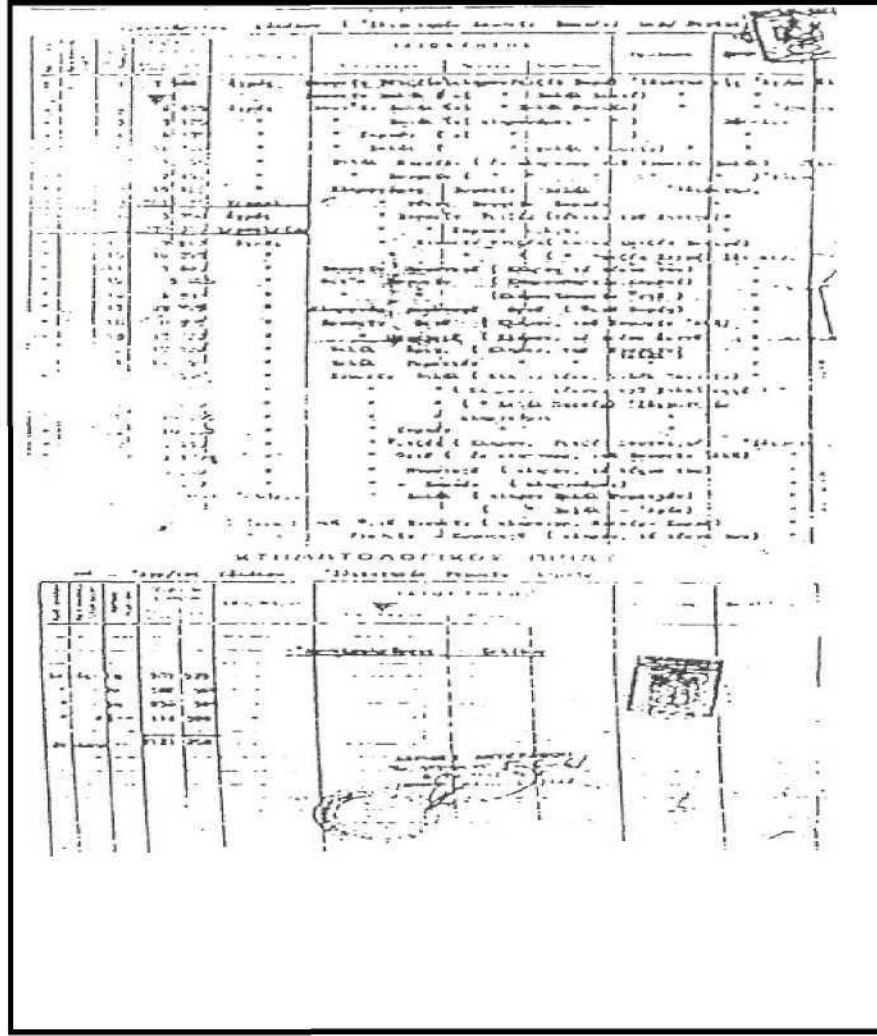
Atina, 26 Ekim 1988

Bakanlar

Agam. KUÇUYORGAS
Başbakan Yardımcısı ve Adalat Bakanı
Dim. ÇOVOLAS
Maliye Bakanı

Komotini Tarım Cezaevinin İnşası İçin Rodop İlinde Zorunlu Arazi İstimlâkini Gösteren Belge

Bkz. Batı Trakya'nın Sesi Mart-Nisan 1989, Sayı:9, s. 17

İnhanlılara Ait Arazilerin Tapu Tutanakları

Bkz. Batı Trakya Azınlığı İnsan Hakları ve Belgeler, Ank., 1987, s. 78

FOR THE EMERGENCY
 ... 1306/38
 ... 611
 ...

... ..

'Η Έπιτροπή του άρθρου 2 του Ν.Α. 1306/38 ...
 ... του άρθρου 2 του Ν.Α. 1306/38 ...
 Χαρίλαος Δωκεύς, Νομάρχης Ξάνθης, ως Ηφείδρου
 Μιχαήλ Μουζουκιάδης, Συντηχών Ηφείδων ...
 ... Παναγιώτου Βούβινου ...
 ... εν τῇ κομματικῇ περιουσίᾳ αὐτοῦ ...
 ... μετὰ τὸν 5ου μ. ...
 ... ἡμῶν ἀρ. 100/...

... ..

ΑΠΟΦΑΣΙΣΚΕΙ

Handwritten text:

ΜΙΝΙΣΤΡΟΝ
 Χ. ΔΕΔΟΥΣ
 Χ. ΗΑΚΤΑΚΗΣ
 Ι. ΒΟΥΒΙΝΟΥ

Bati Trakya Azınlığının Toprak Satın Almasının Yasak Olduğunu Belirten Belgenin Fotokopisi
 Bkz. Bati Trakya Azınlığı İnsan Hakları ve Belgeler, Ank., 1987, s. 74

YUNANİSTAN KRALLIĞI
İSKECE TARIM MÜDÜRLÜĞÜ
.....SAYILI KANUN HEYETİ
PROT. NO:
KARAR NO:

K A R A R

1629 sayılı kanunun 3. maddesiyle tadil edilen 1366/38 sayılı kanunun verdiği yetkiyle:

1. İskece Valisi HARILAU DODOU, Başkan olarak,
2. İskece Garnizon Komutanı Piyade Albayı NİKOLAOS MANTAKAS ve

3. İskece Tarım Müdürü LAXARU YUKSİNOS'dan müteşekkil heyet, günü saat 5'te (öğleden sonra) vilayet konağında toplanmış ve :

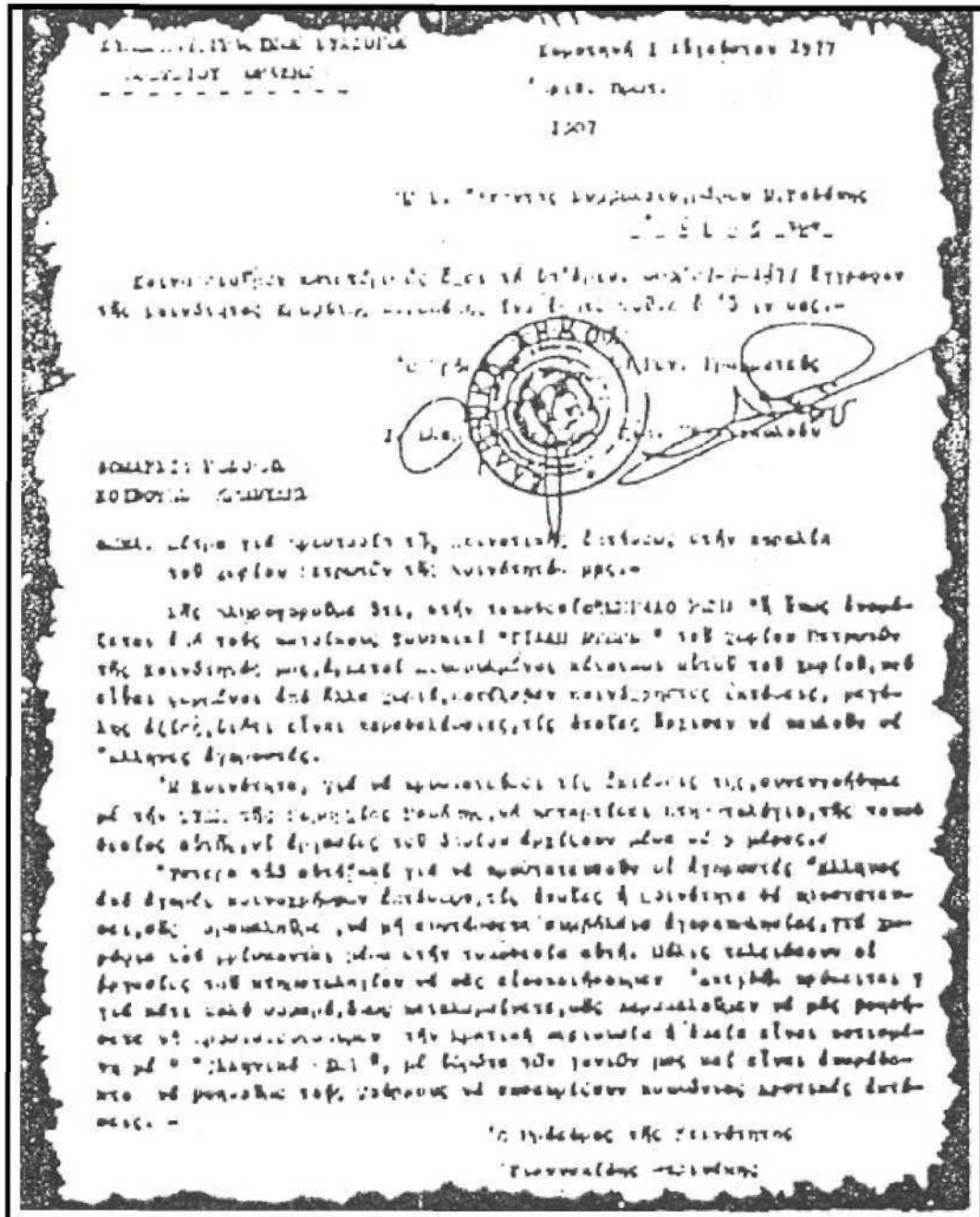
1. Belediyesi, mevkiindeki İskece'de mukimye ait olan: a) M² bir tarla, b) M² tarla, c) M² tarla, d) M² tarla, e) M² tarla ve f)M² tarlaları ve

2) Aynı mevkide, İskece'de mukimaitM²'lik bir tarlayı satınalma izni olan sakini Salim oğlu in dilekçesi incelenmiş ve heyet: Salim oğlu in yukarıda adı geçen gayrimenkulleri satın alması için gereken iznin verilmesi hakkındaki dilekçesini, kanunun öngördüğü koşul ve şartları haiz olmadığından red kararı almıştır.

H E Y E T :
H. DODOU
N. MANTAKAS
L. YUKSİNOS

Batı Trakya Azınlığının Toprak Satın Almasının Yasak Olduğunu Belirten Belgenin Tercümesi

Bkz. Batı Trakya Azınlığı İnsan Hakları ve Belgeler, Ank., 1987, s. 75

Gümölcine Karakurcalı Nahiye Müdürü Yannakidis Maninakis'in Trakya İstinaf Mahkemesi Görev Bölgesindeki Noterler Birliği'ne Gönderdiği Belge

Bkz. Batı Trakya Azınlığı İnsan Hakları ve Belgeler, Ank., 1987, s. 78

Trakya İstinaf Mahkemesi Görev
Bölgesindeki Noterler Birliği

Gümülcine 1 Ağustos 1977,
Protokol No: 1307

Rodop Vilayetindeki Tüm Noterlere

Rodop Vilayetine bağlı Karakurcalı Nahiyesinin 27.7.1977 ta-
rihli ve 603 sayılı yazısını bilgi-edinmeniz için aynen sunuyoruz.

Saygılarımızla,

Başkan
(İmza ve Mühür)

İ. Vladimis
Genel Sekreter
İmza

Nik. Papanikolau

Rodop Valiliği Karakurcalı Nahiyesi

Konu: Nahiyemize bağlı Taşlık Köyü sahillerindeki nahiye aru-
zilerini korumak için alınacak önlemler.

Nahiyemize bağlı Taşlık Köyü'nün "Megalo Roma" adındaki ve
köy halkı tarafından Türkçe olarak "Yalı Dere" diye anılan bölgesin-
deki sahil arazileri çok sayıda Müslüman tarafından Elen alıcılarına
satılmaya başlanmıştır.

Nahiyemiz idaresi kendi arazilerini koruyabilmek için bölgenin
tapu ve kadastro planlarının çıkartılması konusunda Rodop Valiliği
Devlet Mülkleri Topoğrafya İdaresi ile anlaşmış olup 5 gün içinde ça-
lışmalar başlayacaktır.

Bundan ötürü, nahiyemizin korumaya kararlı olduğu amme hiz-
metindeki bu arazileri satın almaktan Elen alıcıları da koruyabilmek
için sizden sözkonusu bölgedeki tarlalar için alım satım işlemleri yap-
mamınızı rica ediyoruz. Bölgedeki tapu kadastro çalışmaları biter
bitmez durumdan sizleri haberdar edeceğiz.

Takdir edeceğimiz gibi, bu arazileri satarak Türklerin zengin e-
lmasını önlemek için bu çok ciddi davada bizlere yardımcı olmanızı i-
ca ediyorum.

Nahiye Müdürü
Yannakidis Marbakis.

Gümülcine Karakurcalı Nahiye Müdürü Yannakidis Maninakis'in Trakya
İstinaf Mahkemesi Görev Bölgesindeki Noterler Birliği'ne Gönderdiği Belgenin
Tercümesi

Bkz. Batı Trakya Azınlığı İnsan Hakları ve Belgeler, Ank., 1987, s. 79

EK-E

Batı Trakya Haritası

ÖZGEÇMİŞ

1979 Erzurum ili Oltu ilçesinde doğdu.

1990 Oltu 25 Mart İlk Okulu'nu bitirdi.

1993 Oltu Orta Okulu'nu bitirdi.

1996 Oltu Lisesi'ni bitirdi.

2002 Balıkesir Üniversitesi Necati Bey Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünden mezun oldu.

2003 Yılında Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalında Yüksek Lisans sınavını kazandı.